

รายการสารคดีต้นแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” สถาบันวิทยุกระจายเสียง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่

นางแสงเทียน เนียมทรัพย์

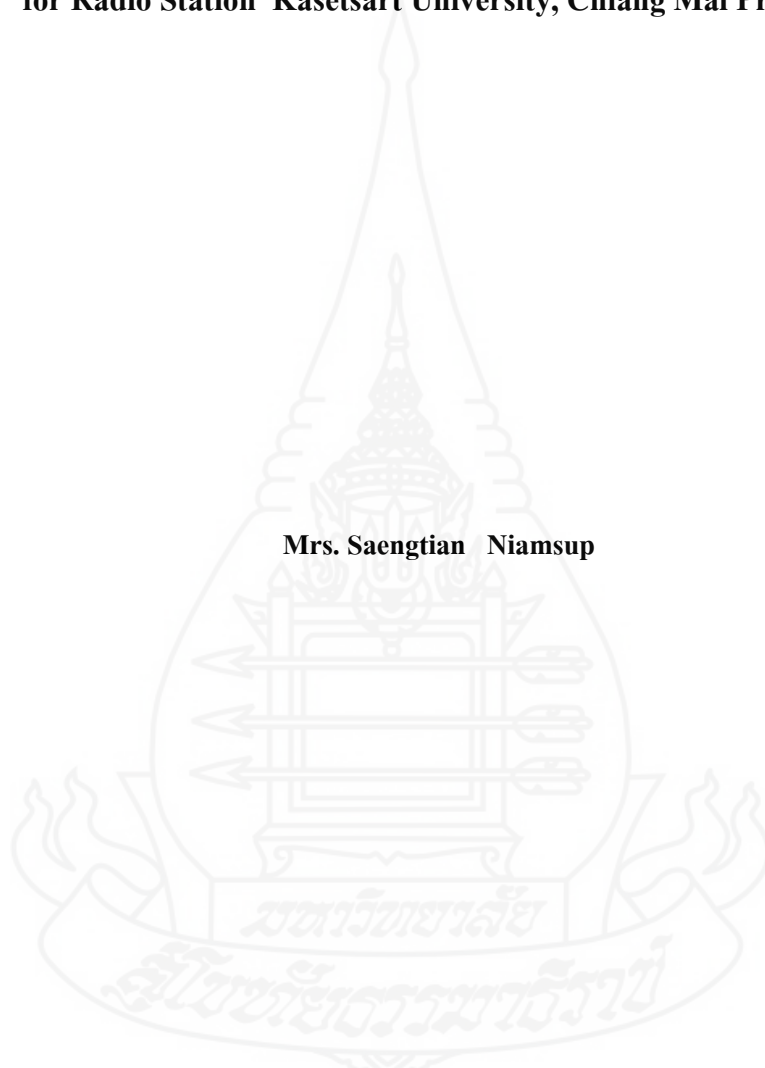

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Production of the “Settakij Porpiang” Pilot Documentary Radio Program
for Radio Station Kasetsart University, Chiang Mai Province**

Mrs. Saengtian Niamsup

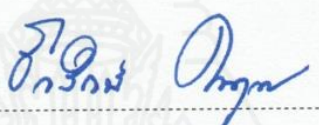
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Communication Arts
School of Communication Arts
Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	รายการสารคดีต้นแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อและนามสกุล	นางแสงเทียน เนียมทรัพย์
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โภธิสุวรรณ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....

ประธานกรรมการ

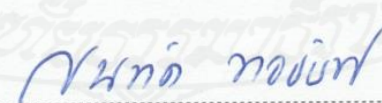
(รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โภธิสุวรรณ)

.....

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปิยฉัตร ล้อมชวการ)

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันหัต ทองรินทร์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ รายการสารคดีต้นแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” สถานีวิทยุกระจายเสียง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ศึกษา นางแสงเทียน นิยมทรัพย์ รหัสนักศึกษา 2561500147 ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว้ออิสระนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 รายการ เพื่อส่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่และวิทยุอินเทอร์เน็ต

การศึกษาคั่นคว้ออิสระ เรื่อง รายการสารคดีต้นแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาในรูปแบบการผลิตต้นแบบรายการสารคดีวิทยุกระจายเสียง ความยาวรายการ 25 นาที จำนวน 3 รายการ โดยศึกษากระบวนการผลิตรายการ ซึ่งประกอบด้วย 1) ขั้นตอนเตรียมการผลิตรายการ 2) ขั้นตอนการผลิตรายการ 3) ขั้นตอนหลังการผลิตรายการ

รายการสารคดีต้นแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” หมายถึง รายการวิทยุกระจายเสียงในรูปแบบสารคดีที่ผลิตขึ้นมาเพื่อใช้เป็นต้นเค้า หรือตัวอย่างในการผลิตรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสำเร็จของผู้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ การผลิตรายการประกอบด้วยลักษณะสำคัญคือ 1) เป็นต้นแบบชิ้นงานที่สร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจของผู้ศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 2) มีเป้าหมายเพื่อเป็นตัวอย่างหรือต้นเค้าของรายการสารคดีวิทยุกระจายเสียง 3) มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชน และ 4) มีการประเมินตามหลักวิชาการ จำนวน 3 รายการคือ (1) คุรุประทุม “ครูหัวใจแกร่งผู้สืบทอดงานในหลวง” ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ (2) ต้นกล้าทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และ (3) ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน ตำบลคอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน” โดยกระบวนการผลิตรายการมี 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นตอนเตรียมการก่อนการผลิตรายการ ประกอบด้วย การศึกษาข้อมูล การตั้งวัตถุประสงค์รายการ กำหนดกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย ประเภทสารคดี ความยาวรายการ เวลาออกอากาศ ประเด็นเนื้อหา วางโครงสร้างรายการ รวบรวมข้อมูล เขียนบทวิทยุ ชักซ้อม 2) ขั้นตอนการผลิตรายการ ประกอบด้วย การบันทึกเสียงและตัดต่อรายการ 3) ขั้นตอนประเมินรายการ ประกอบด้วย การตรวจสอบรายการและการประเมินรายการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีผลการประเมินในระดับดีมาก แล้วนำผลมาปรับปรุงรายการเป็นรายการที่สมบูรณ์ และนำไปออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่และวิทยุอินเทอร์เน็ต

คำสำคัญ รายการสารคดีต้นแบบ เศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุ ม.ก.จังหวัดเชียงใหม่

Independent Study title: Production of the “Settakij Porpiang” Pilot Documentary Radio Program for Radio Station Kasetsart University, Chiang Mai Province

Author: Mrs. Saengtian Niamsup; **ID:** 2561500147;

Degree: Master of Communication Arts; **Independent Study advisor:** Theerarux Photisuwan, Associate Professor **Academic year:** 2014

Abstract

The objective of this research project was to produce 3 pilot episodes of a documentary radio program on the topic of sufficiency economy for broadcast on Kasetsart University’s radio station in Chiang Mai Province and on internet radio.

The research methodology consisted of radio program production, producing three 25-minute episodes, and studying the production process steps of 1) preparation; 2) production; and 3) post production.

The “Settakij Porpiang” radio program was a pilot program that was intended to serve as a model for the production of documentary-style radio programs on the topic of demonstrating the success of farmers or other individuals who have followed H.M. King Bhumibol Adulyadej’s Sufficiency Economy Philosophy. The program production had the following characteristics: 1) the work was created out of the author’s sense of inspiration about the sufficiency economy philosophy; 2) it was intended to be a model or framework for other similar radio programs; 3) it was compatible with the context of the target broadcast community; and 4) it was evaluated following academic principles. Three episodes were produced: 1) “Kru Prathum, a strong-willed teacher who is following through with His Majesty the King’s work in San Ba Yang Sub-district, Mae Taeng District, Chiang Mai Province; 2) “A seedling of the New Theory of Agriculture at Pa Jee Wang Daeng Wittiya School in Inthakhin Sub-district, Mae Taeng District, Chiang Mai Province; and 3) “Village savant develops a community sufficiency economy network in Don Kaeo Sub-district, Saraphi District, Chiang Mai Province, to build up people who will build up the work.” There were 3 steps to the radio program production process: 1) the preparation stage consisted of fact finding, goal setting, determining the target audience, deciding on the type of documentary, content, program length, and broadcast time, outlining the program structure, gathering information, writing the script and rehearsing; 2) the production stage consisted of recording and editing the program; and 3) the evaluation stage consisted of an examination and analysis of the program by a panel of qualified experts to gain recommendations for improvements. The program was evaluated as “very good” and after it was perfected, it was broadcast on Kasetsart University’s radio station in Chiang Mai and via the Internet.

Keywords: Pilot Documentary Radio Program, Sufficiency Economy, Radio Station Kasetsart University Chiang Mai Province

กิตติกรรมประกาศ

ตลอดการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้ความมานะ ความอดทน และความพากเพียรในการศึกษาควบคู่กับการทำงานและดูแลครอบครัวไปพร้อมกัน ซึ่งได้พยายามจัดสรรเวลาเรียน เวลาทำงาน เวลาของครอบครัวให้เกิดความสมดุลมากที่สุด ได้กำลังใจจากทุกคนในครอบครัวและในที่ทำงานเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของคณาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.) ตลอดจนคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือพร้อมให้คำแนะนำรายการทุกท่านและประทับใจ ซาบซึ้งใจเพื่อนนักศึกษารุ่นที่ 10 และรุ่นพี่ทุกคน

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) บางเขน กรุงเทพฯ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุพร สุวรรณวาทกิจ ผู้อำนวยการใหญ่ รักษาการผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ อนุญาตให้ได้รับโอกาสในการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานด้านวิทยุกระจายเสียง อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมส่วนรวม

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องทุกคน ตลอดจนบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนด้วยดีตลอดมา จนสามารถก้าวข้ามอุปสรรคจนมาถึงจุดหมายปลายทางที่วางไว้ทุกประการ

แสงเทียน เนียมทรัพย์

พฤศจิกายน 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	4
กรอบแนวคิดในการศึกษา	5
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	7
ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน	12
แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทางวิทยุกระจายเสียง	17
บทที่ 3 วิธีการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่	37
ลักษณะรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียง	37
แหล่งข้อมูลในการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่	38
เครื่องมือในการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง	39
การประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 กระบวนการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิฑูรกระจายเสียง	
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่	42
การเตรียมการก่อนผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง	42
การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง	55
การประเมินรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง	56
บทที่ 5 สรุปผลการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิฑูรกระจายเสียง	
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่	65
สรุปผลการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง	65
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	75
ก บทวิฑูรรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง.....	76
ข แบบประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง.....	115
ค รายนามผู้ประเมินรายการ.....	122
ง ภาพประกอบการเก็บข้อมูล.....	128
ประวัติผู้ศึกษา	130

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 โครงสร้างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 1 (ความยาว 25 นาที).....	46
ตารางที่ 4.2 โครงสร้างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 2 (ความยาว 25 นาที).....	48
ตารางที่ 4.3 โครงสร้างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 3 (ความยาว 25 นาที).....	51
ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 1 ...	57
ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 2 ...	59
ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 3 ...	61

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาการผลิตต้นแบบรายการสารคดีเกี่ยวกับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	5
ภาพที่ 2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	10
ภาพที่ 2.2 กระบวนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง	26

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักรัฐมนตรี เมื่อปี 2544 กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการและวิชาชีพต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน (สุทธิ ชัตติยะ, 2545)

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโลกภายนอกได้อย่างดี (กระทรวงมหาดไทย, 2549)

เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2549 นายกรัฐมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้แถลงนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาล 5 ประการต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) โดยมีความสำคัญ 1 ในนั้นคือ จะยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาเศรษฐกิจ

นอกจากนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกว่าช่วงที่ผ่านมา ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 สังคมไทยได้อัญเชิญหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัวชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ ซึ่งได้มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ทุกภาคส่วนในสังคมไทยเห็นพ้องร่วมกัน น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน

ในยุคนปัจจุบัน พุทธศักราช 2558 รัฐบาลไทย โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้รณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังคำนิยาม 12 ประการ ในส่วนข้อ (10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักถ่อมตน ใฝ่ใจเมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักปฏิบัติ คือ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย

3 ห่วง คือ

1) **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2) **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3) **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

2 เงื่อนไข คือ

1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ในเครือข่ายของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) บางเขน กรุงเทพฯ พร้อมเครือข่ายทั้ง 4 ภูมิภาคพร้อมกันทั่วประเทศ พร้อมออกอากาศผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ทั่วโลก โดยมีพันธกิจ คือ 1) ถ่ายทอดความรู้การเกษตรและการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่ประชาชน 2) สร้างความพึงพอใจแก่ผู้ฟัง ผู้ใช้บริการและผู้ร่วมภารกิจ 3) ขยายพื้นที่รับฟังให้ครอบคลุมทั่วประเทศและทั่วโลก 4) ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือ เพื่อพัฒนาสังคม วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงคือ 1) เพื่อเผยแพร่ความรู้และผลการค้นคว้าทดลองด้านการเกษตรและอื่นๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนให้มีคุณภาพสูงขึ้น 2) เพื่อร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการเผยแพร่ข่าวสารความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการและประชาชนทั่วไป 3) เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของมหาวิทยาลัย 4) เพื่อฝึกงานนิสิตในการจัดทำรายการวิทยุกระจายเสียง 5) เพื่อทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม 6) เพื่อเป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับนิสิตเก่า

สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) พร้อมเครือข่ายทั้ง 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ ประกอบด้วย ม.ก. บางเขนกรุงเทพฯ AM 1107 kHz, ม.ก.เชียงใหม่ AM 612 kHz, ม.ก.ขอนแก่น AM 1314 kHz,และม.ก.สงขลา AM 1269 kHz,และออนไลน์ทั่วโลก <http://www.radio-ku.ac.th> www.kucm2.com, www.ku-1314.com, www.ku-1269.com ออกอากาศทุกวันจันทร์-วันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 05.00-24.00 น. โดยสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ พยายามคงเอกลักษณ์ของสถานี ด้วยการจัดสัดส่วนของเวลาให้มีสัดส่วนของรายการเกษตร ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ชั่วโมงร้อยละ 25 และอื่นๆ อีก ร้อยละ 5 รายการต่างๆ ที่ออกอากาศ ดำเนินรายการโดยเจ้าหน้าที่ของทางสถานีและภายนอกสถานี มีทั้งนักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีชื่อเสียงจากสถาบันการศึกษาและหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

สำหรับรายการเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมีรายการพอเพียงเพื่อเพียงพอกับ ม.ก.ยามเช้า ออกอากาศทุกวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 08.05 – 08.55 น. ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทั้ง 4 ภูมิภาคพร้อมกันทั่วประเทศ และผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เป็นการ

นำเสนอรายการเศรษฐกิจพอเพียง จะมีเนื้อหาในประเด็นของความสำเร็จของเกษตรกรที่นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ซึ่งมักเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความสำเร็จของเกษตรกร แต่ด้วยเวลาอันจำกัดรายละเอียดหลายอย่างยังไม่นำเสนอ ประกอบกับผู้ฟัง “ครอบครัว ม.ก.” บางรายได้โทรศัพท์มาในรายการวิทยุของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมกับการแสดงความคิดเห็นว่าตนเองยังไม่ประสบความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

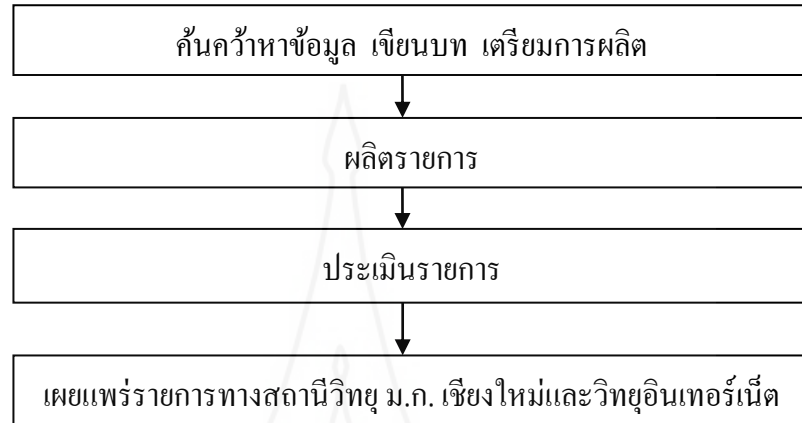
ดังนั้น ในฐานะผู้ผลิตรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ เห็นว่าควรมีรายการเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่านี้ ในรูปแบบรายการสารคดีน่าจะเหมาะสมเนื่องจากจะนำเสนอเนื้อหาของเรื่องราวทุกแง่มุมอย่างลึกซึ้ง ผู้ฟังจะได้เข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้มากขึ้นกว่าเดิม โดยผู้ศึกษาจะนำเสนอประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่ยังไม่ได้นำเสนอตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาผลิตรายการต้นแบบสารคดี จำนวน 3 รายการ ประกอบด้วย เนื้อหาความสำเร็จในการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในระดับบุคคล ระดับกลุ่มเยาวชนในสถาบันการศึกษา และระดับกลุ่มชุมชนในท้องถิ่น เพื่อเป็นการเสริมสร้างและขยายขอบเขตความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปประยุกต์ใช้ได้

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 รายการ เพื่อส่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ และวิทยุอินเทอร์เน็ต

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

การผลิตต้นแบบรายการสารคดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาการผลิตต้นแบบรายการสารคดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ขอบเขตการศึกษา

การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ จะผลิตรายการ 3 รายการ โดยใช้เนื้อหาและแหล่งข้อมูลภายในจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินงานระหว่าง 1 มีนาคม 2558 - 30 กันยายน 2558

5. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

5.1 **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** หมายถึง เนื้อหาในรายการต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียงที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับความสำเร็จของผู้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

5.2 **รายการสารคดีต้นแบบ** หมายถึง รายการวิทยุกระจายเสียงรูปแบบสารคดีที่ผลิตขึ้นมาเพื่อใช้เป็นต้นเค้าหรือตัวอย่างในการผลิตรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสำเร็จของผู้นำ - ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

5.3 **รูปแบบสารคดี** หมายถึง เทคนิควิธีการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ โดยมีรูปแบบรายการที่หลากหลาย รายการมีความยาว 25 นาที

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 สามารถนำต้นแบบรายการสารคดีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปเผยแพร่ให้ผู้ฟังเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6.2 สามารถนำต้นแบบรายการสารคดีเกี่ยวเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่เพื่อให้ผู้ฟังนำเนื้อหาไปประยุกต์ในชีวิตประจำวัน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 รายการ เพื่อส่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ และวิทยุอินเทอร์เน็ต โดยมีแนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการผลิตรายการต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่สื่อมวลชน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียง

1. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2541 ความว่า “คำว่า “พอเพียง” มีความหมายว่า พอมีกิน เศรษฐกิจแบบพอเพียง หมายความว่า ผลิตอะไรมีพอที่จะใช้ไม่ต้องขอยืมคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง แปลจากภาษาฝรั่งได้ว่า ให้อินบนขาตัวเอง หมายความว่า สองขาของเราอินบนพื้นให้อยู่ได้ไม่หกล้ม ไม่ต้องไปขอยืมของคนอื่นเพื่อที่จะยืนอยู่ คำว่า “พอ” คนเรา ถ้าพอในความต้องการมันก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย “พอเพียง” อาจมีมาก อาจมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น” (สำนักพระราชสัมพันธ์เขต 8 กาญจนบุรี, 2550)

สอดคล้องกระแสพระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ใฝ่ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม ณ ศาลาดุสิตดาลัย สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2543 ความว่า “เศรษฐกิจพอเพียงนี้ขอย้ำว่าเป็นทั้งเศรษฐกิจหรือความประพฤติที่ทำอะไรเพื่อให้เกิดผล โดยมีเหตุและผล คือ เกิดผลนั้นมาจากเหตุ ถ้าทำเหตุที่ดี ถ้าคิดให้ดีให้ผลที่ออกมาคือสิ่งที่ติดตามเหตุ การกระทำที่จะเป็นการกระทำที่ดีและผลของการ

กระทำนั้นก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดีแปลว่ามีประสิทธิผล ดีแปลว่ามีประโยชน์ ดีแปลว่าทำให้มีความสุข” (สำนักประชาสัมพันธ์เขต 8 กาญจนบุรี, 2550)

จากข้อมูลของมูลนิธิชัยพัฒนา เมื่อปี 2550 ได้กล่าวไว้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระราชดำริแนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 และต่อมาภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสังคม อภิษัย พันธูเสน (2549) กล่าวถึง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานแก่นิสิตนักศึกษาในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 มีใจความว่า “...ในการพัฒนาประเทศนั้น จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากการสร้างพื้นฐาน คือ ความพอดี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน ด้วยวิธีการที่ประหยัด ระวังแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...”

“...ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ แม้บางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็ความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจหรือระบบพอเพียง เมื่อปีที่แล้วตอนที่พูดพอเพียง แปลในใจแล้วก็ได้พูดออกมาด้วยว่าจะแปลเป็น *Self-sufficiency* (พึ่งตนเอง) ถึงได้บอกว่าพอเพียงแก่ตนเอง แต่ความจริงเศรษฐกิจพอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวางกว่า *Self-sufficiency* นั้นหมายความว่า ผลิตอะไรมีพอที่จะใช้ไม่ต้องไปขอซื้อคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง (พึ่งตนเอง)...เป็นตามที่เขาเรียกว่า ยืนบนขาของตัวเอง (ซึ่งแปลว่าพึ่งตนเอง) แต่พอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือ คำว่า พอก็เพียงพอ เพียงนี้ ก็พอ ดังนั้น คนเราถ้าพอใจในความต้องการก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนผู้อื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็จะอยู่เป็นสุข พอเพียงนี้ อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่นต้องให้พอประมาณตามอัธยาศัย พูดจาก็พอเพียงทำอะไรก็พอเพียงปฏิบัติตนก็พอเพียง...”

“...*Sufficiency Economy* นี้ ไม่มีในตำราเศรษฐกิจจะไม่ได้ได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่เป็นตำราใหม่ ถ้ามีอยู่ในตำราก็หมายความว่าเราก็อปี่มา เราบอกเขาว่า เราไม่ได้ลอก ไม่อยู่ในตำราเศรษฐกิจ เป็นเกียรติที่เขาพูดอย่างนี้ว่า *Sufficiency Economy* นั้น ไม่มีในตำราเพราะ

หมายความว่าเรามีความคิดใหม่ และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจก็หมายความว่า เราก็สามารถที่จะคิดอะไรได้ จะถูกจะผิดก็ช่าง ถ้าเขาสนใจเขาก็จะสามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการ เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น...”

หลักเศรษฐกิจพอเพียงจึงหมายถึงการที่ประชาชนสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง มีความพอดี พอกินพอใช้ จากตัวของประชาชนก่อน ด้วยความประหยัด ตามหลักการและเหตุผล เมื่อฐานะมั่นคงค่อยเสริมสร้างฐานะตนเองให้สูงขึ้นตามลำดับ จะพาให้ทุกคนมีความสุข

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย โดยชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน “*ทางสายกลาง*” โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

หลักเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ผ่านการทดลอง และทรงตรากตรำพระวรกายให้แก่พวกเรามาก และมีประจักษ์พยานในวาระที่ประชุมจากแทบทุกชาติในโลกที่ได้ชื่อว่าเป็นกษัตริย์ เสด็จมาร่วมสรรเสริญพระบารมี พระองค์ท่าน เมื่อเดือนมิถุนายน 2549 ที่ผ่านมาเช่นนี้แล้ว เราจึงควรยึดถือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางวิทยาศาสตร์นี้ในการดำรงชีวิตและช่วยสร้างให้ไทยเป็นสังคมที่มีเหตุผล ช่วยกันคิดและต่อยอดในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อไป

1.2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักพิจารณาอยู่ 4 ส่วน (สำนักประชาสัมพันธ์เขต 8 กาญจนบุรี, 2550) ดังนี้

1) *กรอบแนวคิด* เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2) *คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียง* สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) *ค่านิยมความพอเพียง* จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

(1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

(3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4) **เงื่อนไข** การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับความพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

(1) **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

(2) **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ภาพที่ 2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ที่มา: <http://www.krusmart.com/sufficiency-economy-on-speech-king>

1.3 การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล

ความสามารถในการดำรงชีวิตระดับบุคคลได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ตามฐานะ ตามอรรถภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด หลักการพึ่งตนเองให้สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งต้องยึดหลักสำคัญของความพอดี 5 ประการ ดังนี้

- 1) ความพอดีด้านจิตใจ ต้องเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประณีประนอม นึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2) ความพอดีด้านสังคม ต้องมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน รู้จักฝึกกำลัง และที่สำคัญมีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากฐานรากที่มั่นคงและแข็งแรง
- 3) ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด และที่สำคัญใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศเพื่อพัฒนาประเทศให้มั่นคง อยู่เป็นขั้นเป็นตอนไป
- 4) ความพอดีด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับความต้องการและควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเอง และสอดคล้องเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมของเราเอง
- 5) ความพอดีด้านเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างสมควร พออยู่พอกินสมควรตามอรรถภาพและฐานะของตนเอง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการปฏิบัติสายกลาง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างต้องอาศัยเงื่อนไขความรู้ที่มีอยู่อย่างรอบด้าน รอบคอบ สามารถเชื่อมโยงความรู้เหล่านั้น เพื่อวางแผนและปฏิบัติอย่างระมัดระวัง อีกทั้งยังต้องมีเงื่อนไขคุณธรรม คือ ความซื่อสัตย์ สุจริต อุดมทน พากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิต ผนวกกับหลักการพึ่งตนเองต้องยึดหลักความพอดีด้านจิตใจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและด้านเศรษฐกิจ

การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ จะนำเสนอรายการตัวอย่างผู้ประสบความสำเร็จ โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไขความรู้ คุณธรรม ไปประยุกต์ใช้ทั้งในการดำเนินชีวิต เกษตรกร ชาวชนใช้ในการและเผยแพร่สู่ชุมชน และในระดับชุมชน สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือผู้อื่น สามารถดำรงชีวิตบนทางสายกลางได้อย่างมีความสุข รวมจำนวน 3 ตอน ความยาวตอนละ

25 นาที ประกอบด้วย ตอนแรกเป็นตัวอย่างในระดับเกษตรกร ตอนที่สอง เป็นตัวอย่างในระดับกลุ่มเยาวชนในสถาบันการศึกษาและตอนที่สาม เป็นตัวอย่างในระดับชุมชน

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน (Functional theory)

พีระ จิโรสถ (2548) กล่าวว่า ฮาโรลด์ ลาสเวลล์ (Harold D.Lasswell, 1948) กล่าวไว้ในทฤษฎีหน้าที่ของสื่อมวลชนและการวิเคราะห์หน้าที่ (Function Theory: Functional Analysis) เกี่ยวกับการสื่อสารด้วยการตั้งคำถามง่าย ๆ Who (ใคร) Says What (พูดอะไร) in Which Channel (ด้วยช่องทางใด) To Whom (ถึงใคร) With What Effects? (พร้อมเกิดผลอะไร) และสื่อมวลชนในฐานะส่วนหนึ่งของโครงสร้างในระบบสังคมมีหน้าที่ต่อสังคมเหมือนกับอวัยวะของร่างกายเพื่อจรรโลงและรักษาเสถียรภาพและความสมดุลของสังคมให้คงอยู่และต่อเนื่อง สื่อมวลชนจึงมีหน้าที่หลัก 3 ประการ ดังนี้

- 1) สอดส่องดูแลระวางระไวสิ่งแวดลอมให้กับสังคม (ให้สมาชิกในสังคมตระหนักรู้เพื่อการปรับตัว)
- 2) ประสานเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคมหรือสมาชิกในสังคมให้เป็นอันดับหนึ่งอันเดียวกันในการตอบสนอง (รับรู้หรือเข้าใจความหมาย) ต่อสิ่งแวดลอมที่เกิดขึ้นในสังคมทำให้สังคมเป็นปึกแผ่นสมานฉันท์
- 3) ถ่ายทอดมรดกทางสังคมและวัฒนธรรมให้กับสมาชิกจากรุ่นหนึ่งสืบต่อไปสู่รุ่นใหม่ๆ

นอกจากนี้ ชาร์ลส์ อาร์ ไรต์ (Charles R. Wright, 1959) เพิ่มหน้าที่ประการที่ 4 คือ

- 4) ให้ความบันเทิงเพื่อจรรโลงใจสังคม ให้มีความสุนทรีย์ ความบันเทิงเรีงรมย์ ซึ่งเป็นการสร้างสมดุลทางจิตใจจากภาวะกดดันจากสิ่งแวดลอมในสังคม

ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร (2546) สรุปบทบาทของวิทยุกระจายเสียงในฐานะสื่อมวลชนได้ดังนี้

1) บทบาทในการเป็นภาพสะท้อนของสังคม

วิทยุกระจายเสียงสามารถเป็น “ภาพสะท้อน” ของสังคมได้โดยทำหน้าที่รายงานความเป็นไปในสังคมบนพื้นฐานของความเป็นจริง ในขณะที่ทำหน้าที่เป็นภาพสะท้อนของสังคมวิทยุกระจายเสียงก็จำเป็นต้องตรวจตรา ตรวจสอบความเป็นไปในสังคมด้วยว่า มีอะไรผิดปกติเกิดขึ้นหรือไม่ หากมีก็ต้องรายงานให้สังคมได้รับรู้อย่างทันทั่วถึงที่เช่นกัน เช่น ในการเสนอข่าวสาร

ของเด็กที่ถูกทำร้ายด้วยการลงรูปภาพเด็ก สื่อควรเสนอหรือเสนอปกป้องเด็กอย่างไร การเสนอข่าว
นักรายการบั้งหลวงของนักการเมือง พ่อค้า ข้าราชการ สื่อมวลชน เป็นต้น

2) บทบาทในการเป็นตัวแทนของคนทุกๆ กลุ่มในสังคม

วิทยุกระจายเสียงต้องสามารถสะท้อนความคิดเห็นที่แตกต่างกันของคน หรือกลุ่ม
คนในสังคม โดยมีการนำเสนอข่าวสาร เรื่องราว หรือประเด็นปัญหาต่างๆ บนพื้นฐานของ
ความสำคัญที่เท่าเทียมกัน แทนที่จะนำเสนอแต่เฉพาะข่าวสาร เรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เป็น
“กระแสหลัก” แต่เพียงอย่างเดียว ดังเช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.)
จังหวัดเชียงใหม่ เสนอรายการ ม.ก.พบประชาชน ภาคเช้า ออกอากาศทุกวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา
05.00-06.25 น. เพื่อเป็นเวทีให้บุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการเกษตรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน
สถาบันการศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ได้ ตลอดจนภาคประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ฟังของ
สถานีฯ “ครอบครัว ม.ก.” เปิดโอกาสโทรศัพท์ร่วมรายการวิทยุ เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อข่าวสาร
เรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เป็น “กระแสหลัก” สะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อหาทางออกใน
การแก้ปัญหาาร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยใช้กลไกของสื่อวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านเกษตร ภาษา วัฒนธรรม
และบริการสาธารณะ

3) บทบาทในการสร้างสาธารณมติ

“สาธารณมติ” หมายถึง ความคิดเห็นและทัศนคติของกลุ่มสาธารณมติที่มีต่อ
ประเด็นหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง การสร้างสาธารณมติจึงเป็นการสะท้อน
ให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มคนในสังคม วิทยุกระจายเสียงสามารถสร้างสาธารณมติได้ อาทิ
การสร้างหรือไม่สร้างบ่อนกาสิโน การไม่สร้างเขื่อน

ภัสวดี นิตินทรสุนทร (2546) กล่าวถึงคุณลักษณะของวิทยุกระจายเสียงในการเสนอ
ข่าวสารในฐานะสื่อมวลชน ซึ่งวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่มีคุณลักษณะเหมาะสมในการนำเสนอ
ข่าวใน 3 ด้าน ได้แก่ ความฉับไวในการเสนอข่าวสาร ความน่าเชื่อถือในการสื่อสาร และการเข้าถึง
ผู้รับสาร ดังนี้

1) ความฉับไวในการเสนอข่าวสาร ความฉับไวในการเสนอข่าวสารเป็นความจำเป็น
เนื่องจากจะทำให้ผู้รับสาร รับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว หากข่าวสารนั้นเป็นข่าวสารที่ต้องการการ
แก้ไขจะทำให้ผู้รับสารสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างทันที่

2) ความน่าเชื่อถือในการเสนอข่าวสาร วิทยุกระจายเสียงทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึก
เชื่อถือที่นำเสนอในลักษณะที่ต่างกัน กล่าวคือ การนำเสนอข่าวทางวิทยุกระจายเสียงเป็นการ
นำเสนอด้วยภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจ สั้น กระชับ และชัดเจนตามหลักของภาษาวิทยุกระจายเสียง

ทำให้ผู้ฟังเข้าใจเหตุการณ์ที่นำเสนอโดยไม่ถูกหั่นเหวความสนใจด้วยภาพ จึงทำให้การนำเสนอข่าวทางวิทยุกระจายเสียงเป็นการนำเสนอที่มีพลัง

3) การเข้าถึงผู้รับสาร ปัจจุบันประชาชนแทบทุกครัวเรือนมีสื่อวิทยุกระจายเสียงไว้ในครอบครองรวมทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ อินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟน การเข้าถึงผู้รับสารจึงไม่ใช่ปัญหาของวิทยุกระจายเสียงอีกต่อไป แต่ข้อจำกัดน่าจะเป็นเรื่องของความสะดวกในการรับฟัง สามารถเปิดรับฟังได้ตลอดเวลาขณะทำธุรกิจอย่างอื่นไปด้วย

วิทยุกระจายเสียงมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการให้ข่าวสารในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) การสอดส่องตรวจตรา สื่อมวลชนมีหน้าที่จับตาดูความเปลี่ยนแปลงหรือความเป็นไปของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม ดูแลสังคมให้อยู่ในระเบียบและแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง ตัวอย่างข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ วิทยุชุมชน

2) การกลั่นกรองข่าวสาร ข่าวสารที่เราได้ฟังทางวิทยุกระจายเสียงนั้น ไม่ใช่เนื้อหาข่าวทั้งหมด แต่เป็นแค่ส่วนหนึ่งซึ่งได้รับการเลือกสรรมาแล้ว จากบรรณาธิการข่าว หรือหัวหน้าข่าว และนักข่าวว่าข่าวใดเป็นข่าวที่มีความเหมาะสมที่จะนำเสนอแก่มวลชน และการนำเสนอในลักษณะใด การกลั่นกรองข่าวสารจากสื่อมวลชนนี้ ทำให้สื่อมวลชนถูกมองว่าเป็นนายทวาร ข่าวสารหรือผู้รักษาประตู (Gate keeper) ที่ควบคุมประตูทางออกของข่าวสารก่อนเดินทางผ่านไปสู่มวลชน

3) หน้าที่ในการแสดงความคิดเห็น

ลักษณะการทำหน้าที่ในการแสดงความคิดเห็นของวิทยุกระจายเสียงมี (ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร, 2556) ดังนี้

(1) การให้ความคิดเห็น

ประเภทของรายการในการให้ความคิดเห็น ได้แก่ รายการวิจารณ์ รายการวิเคราะห์สถานการณ์และประเด็นปัญหาต่างๆ รายการที่ให้ความคิดเห็นนี้ เป็นรายการที่มีการแสดงความคิดเห็นของผู้ดำเนินรายการและผู้ร่วมรายการ ทำให้สาระที่ผู้ฟังได้รับอย่างแท้จริงไม่ใช่เฉพาะเนื้อหาของข่าว แต่เป็นความคิดเห็นที่มีการนำเสนอในรายการนั้น ๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ

(2) การเป็นเวทีแสดงความคิดเห็น

นอกจากให้ความคิดเห็นแล้ว วิทยุกระจายเสียงยังเปิดโอกาสให้สมาชิกในสังคมได้แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชนเพื่อให้ทุกฝ่ายได้เสนอข้อมูล และหาวิธีแก้ไขปัญหา

ร่วมกันต่อไป โดยเฉพาะปัญหาทางสังคม วิทยุกระจายเสียงทำหน้าที่เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นได้ 3 ลักษณะคือ

ก. เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งสามารถทำได้โดยการเชิญมาแสดงความคิดเห็นในรายการ สัมภาษณ์ หรือแสดงความคิดเห็นผ่านทางจดหมาย โทรศัพท์และสื่อใหม่

ข. เป็นช่องทางในการร้องทุกข์ของประชาชน การร้องทุกข์ของประชาชนผ่านทางวิทยุกระจายเสียง ได้แก่ ความไม่สะดวกด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

ค. เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการแสดงความคิดเห็น บางครั้งที่สื่อมวลชนไม่ได้ “ถาม” ประชาชนโดยตรงว่ามีความคิดเห็นต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใดอย่างไร แต่การแสดงความคิดเห็นหรือการตั้งประเด็นคำถามในรายการสามารถเป็นตัวกระตุ้นให้สังคมมีปฏิกิริยาต่อเรื่องนั้นได้ เช่น เรื่องการซื้อสิทธิขายเสียง การเคารพสิทธิของผู้อื่น การใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นต้น

(3) การโน้มน้าวชักจูงใจ การแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนอาจนำไปสู่การโน้มน้าวชักจูงใจได้ ถ้ามีการนำเสนอตามหลักและยุทธวิธีที่เหมาะสมตามแนวคิดของทฤษฎีการโน้มน้าวใจว่าสื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่เรียกร้องความสนใจจากผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะเครื่องมือที่กระตุ้นการบริโภคข้อมูลข่าวสาร การเผยแพร่ความรู้ การตอกย้ำความจำ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ หรือแม้แต่พฤติกรรมต่างๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหา สาระ ประเด็น และเรื่องราวที่น่าเสนอ การโน้มน้าวชักจูงใจรายการวิทยุกระจายเสียงมักเป็นการนำเสนอในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์เพื่อรณรงค์หรือโน้มน้าวให้ประชาชนคิดคล้อยตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การรณรงค์การยึดหลักการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

4) หน้าที่ในการให้ความรู้และการศึกษา

การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ สื่อมวลชนสามารถที่จะทำหน้าที่ในการให้ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการปรับตัวของประชาชนให้เข้าถึงการพัฒนาสังคมได้ โดยการให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องการอ่านออกเขียนได้ การปรับปรุงการกินอยู่และการประกอบอาชีพ สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นเครื่องมือที่เข้ามาช่วยถ่ายทอดวิชาความรู้ เพื่อพัฒนาบุคคลทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย เราสามารถได้รับความรู้รอบตัว ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ ตลอดจนวิทยาการใหม่ๆ จากรายการวิทยุกระจายเสียง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ในขณะเดียวกันรายการวิทยุกระจายเสียงก็สามารถทำหน้าที่เป็นสื่อหลักหรือสื่อเสริมของการเรียนการสอนในห้องเรียนได้เช่นกัน วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชนที่มีความ

เหมาะสมแก่การให้ความรู้การศึกษา เนื่องจากสามารถนำความรู้และการศึกษาไปถึงกลุ่มเป้าหมาย และประชาชนทั่วไปได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว โดยการเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจเหมาะต่อการเรียนรู้ และรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ทำให้การเผยแพร่ความรู้และการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังเช่น รายการวิทยุโรงเรียนของสถานีวิทยุศึกษารายการวิทยุกระจายเสียงของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หรือรายการสารคดีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.)

5) หน้าที่ในการให้ความบันเทิง

การให้ความบันเทิงผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงมี 3 ลักษณะคือ หน้าที่ในการให้ความบันเทิงโดยตรง หน้าที่ในการให้ความบันเทิงโดยแฝงความรู้ทางอ้อม และหน้าที่ในการให้สาระบันเทิง ดังนี้

(1) การให้ความบันเทิงโดยตรง

การให้ความบันเทิงโดยตรง เป็นการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในแต่ละด้าน ได้แก่

ก. ความต้องการด้านความรู้สึก ได้แก่ ความต้องการบริโภคสื่อเพื่อประเทืองอารมณ์ ผ่อนคลายความตึงเครียด เช่น การฟังเพลงทางวิทยุกระจายเสียง การฟังถ่ายทอดกีฬาฟุตบอล รายการท่องเที่ยวต่าง ๆ

ข. ความต้องการด้านส่วนบุคคล ได้แก่ ความต้องการฟังรายการเพื่อแสวงหาความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น ละครวิทยุ การสัมภาษณ์ชีวประวัติดารานักร้องที่มีชีวิตลำบากในวัยเด็ก ผู้ที่ปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจนมีฐานะดี

ค. ความต้องการด้านสังคม ได้แก่ ความปรารถนาในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รายการบันเทิงทางวิทยุกระจายเสียง ทำให้ผู้ฟังมีเรื่องราวมาสนทนากัน ในครอบครัว เพื่อนฝูง อาทิ การพูดคุยถึงสถานการณ์บ้านเมือง สถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่

ง. ความต้องการด้านการหลบหลีก หรือเบี่ยงเบนจากโลกแห่งความจริง ได้แก่ ความต้องการฟังรายการเพื่อกระตุ้นจินตนาการที่อยู่นอกเหนือความเป็นจริงที่กำลังเผชิญอยู่ ตัวอย่างเช่น ละครวิทยุที่จบลงด้วยความสุขที่ทำให้ผู้ฟังปลอบปลื้ม ละครวิทยุกฎแห่งกรรมที่ผู้กระทำผิดต้องได้รับการลงโทษอย่างสาสมในนรกภูมิ

(2) การให้ความบันเทิงโดยแฝงความรู้ทางอ้อม

เป็นรายการที่ความบันเทิงนำโดยแฝงความรู้ทางอ้อม เช่น รายการเพลง แต่เล่าเกร็ดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเพลง รายการละครชุดเรื่องพยาธิใบไม้ตับ (ธีรารักษ์ โพธิสุวรรณ) เป็นต้น ผู้ฟังจะได้รับความรู้และข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากรายการเหล่านั้น เช่น รายการสารคดี

เศรษฐกิจพอเพียง ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัด เชียงใหม่ ได้สอดแทรกความรู้และความบันเทิง โดยการจับข้อพื้นเมืองของศิลปินล้านนา สื่อถึง วิถีชีวิตวัฒนธรรมล้านนาในอดีตที่คงรักษาวิถีชีวิตล้านนาและร่วมอนุรักษ์สืบสานภาษาไทยถิ่น ภาคเหนือแก่นุชนรุ่นหลังได้เห็นคุณค่าของภาษาไทยถิ่นและวิถีชีวิตของบรรพชนล้านนา ตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง ผ่านการจับข้อพื้นบ้านล้านนาให้ความบันเทิงโดยแฝง ความรู้ทางอ้อมแก่ผู้ฟังรายการของสถานี “ครอบครัวรวม.ก.” เป็นต้น

(3) การให้สาระบันเทิง

ลักษณะเด่นของรายการคือ สามารถนำเสนอสาระความรู้ให้แก่ผู้ฟัง ผู้ชม โดย ไม่ทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย แต่กลับให้ความรู้สึกเพลิดเพลินไปกับการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ อย่งไรก็ตามรายการสาระบันเทิงประสบความสำเร็จ ไม่จำเป็นต้องอาศัยการผสมผสานสาระความรู้เข้ากับ ความบันเทิงในสัดส่วนที่เหมาะสม เช่น รายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียง มีการจับข้อพื้นเมืองโดย ศิลปินล้านนา “ซออยู่อย่างพอเพียง” รายการข่าวเพื่อเกษตรกร ก็มีเพลงสลับข่าว รายการวาไรตี้ เป็นรายการที่มีความรู้และบันเทิงในรูปแบบต่างๆ ผสมผสานกันไป ในทุกสังคมมักจะมีผู้รับสารบาง กลุ่มซึ่งมีลักษณะในการที่จะเลือกรับเนื้อหาที่ให้ความบันเทิงเป็นสำคัญ เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น

3. แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจาย-เสียง

3.1 ความหมายของรายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง

จารุลินทร์ มุสิกะพงษ์ (อ้างในธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ, 2558) ได้กล่าวว่า สารคดีมาจากคำว่า สาระ บวก คดี สาระ แปลว่า ทั้งหมด ทั้งสิ้น คดี แปลว่า การดำเนินเรื่อง ดังนั้น สารคดีจึงแปลว่า การดำเนินเรื่องทั้งหมด หรือการเสนอเรื่องราวโดยละเอียด

ศัพทานุกรมสื่อสารมวลชน (อ้างในธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ, 2558) อธิบายว่า รายการสารคดี Documentary Program หมายถึง การเล่าเรื่อง (บรรยาย) ความรู้และเล่าเรื่อง ประวัติ วรรณคดี บทประพันธ์ที่สร้างแบบละคร และรายการสารคดี Feature Program มีลักษณะที่เด่นของ ทั้ง Documentary และ Feature คือ 1) ต้องเป็นเรื่องจริงหรืออ้างอิงจากของจริง 2) เสนอหัวเรื่องนั้นอย่างละเอียดหรืออ้างอิงจากของจริง 3) เสนอหัวเรื่องนั้นอย่างละเอียดในหลายๆ แง่มุมเท่าที่จะเสนอได้ ซึ่งมีลักษณะบางประการที่แตกต่างกันคือ 1) Documentary ต้องใช้เสียงจริงของบุคคลจริงๆ จากเหตุการณ์ในการนำเสนอ 2) Feature อาจใช้เสียงสมมติของคนอื่นแสดงแทน

รายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียงเป็นรายการที่เป็นเรื่องจริงหรืออ้างอิงจากของจริง เสนอเนื้อหาอย่างละเอียดเจาะลึกในเรื่องนั้น ทุกแง่มุม เพื่อให้ข่าวสาร การศึกษา ความบันเทิงและการโน้มน้าวใจด้วยภาษาและเทคนิคการบอกเล่าในรูปแบบรายการต่าง ๆ รวมทั้งการใช้เสียงพูด เสียงเพลงและเสียงประกอบมาถ่ายทอดเรื่องราวสู่ผู้ฟัง รายการสารคดีจึงมีความเป็นเอกภาพด้านเนื้อหาและมีความหลากหลายด้านรูปแบบรายการ รายการสารคดีแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ สารคดีเชิงข่าว สารคดีชีวประวัติบุคคล สารคดีท่องเที่ยว สารคดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สารคดีเนื่องในโอกาสพิเศษ สารคดีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สารคดีแนะนำวิธีทำและสารคดีทั่วไป

ธานี แม้นญาติ (อ้างใน ชีวรักษ์ โปธิสุวรรณ, 2558) กล่าวว่า สำหรับนักวิทยุกระจายเสียงแล้ว รายการสารคดีถือได้ว่าเป็นรายการวิทยุที่แท้จริง (real radio) เพราะรายการสารคดีเป็นรูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียงที่สร้างขึ้นสำหรับการดำเนินเรื่องราวเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งใช้เทคนิคของเสียงทางวิทยุอันเป็นการเข้าถึงความเป็นจริงของเหตุการณ์ โดยใช้เสียงประกอบและเสียงของผู้คนที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นจริง ๆ มาร่วมในรายการสารคดีนี้

สุธาริน คุณผล (อ้างใน ชีวรักษ์ โปธิสุวรรณ, 2558) กล่าวว่า จุดสำคัญของสารคดี คือ ต้องมีเนื้อหาให้ความรู้ แต่ขณะเดียวกันก็มีความสนุกสนาน น่าฟังด้วย หัวใจของสารคดีที่คิดทำขึ้นเอง จึงอยู่ที่ความสนใจของคนทำ

3.2 ลักษณะของรายการสารคดี

รายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียงมีลักษณะสำคัญ (ชีวรักษ์ โปธิสุวรรณ, 2552) ดังนี้

- 3.2.1 เป็นเรื่องจริงหรืออ้างอิงจากของจริง
- 3.2.2 เสนอเนื้อหาอย่างละเอียดเจาะลึกในเรื่องนั้น ๆ ทุกแง่มุม
- 3.2.3 ให้ความรู้ข่าวสาร ความบันเทิงด้วยภาษาและเทคนิคการบอกเล่าด้วยรูปแบบรายการต่าง ๆ รวมทั้งการใช้เสียงพูด เสียงเพลงและเสียงประกอบมาถ่ายทอดเรื่องราวสู่ผู้ฟัง

รายการสารคดีจึงมีความเป็นเอกภาพ (Unity) ด้านเนื้อหาแต่มีความหลากหลาย (Variety) เกี่ยวกับรูปแบบรายการที่นำเสนอส่งผลให้รายการมีเสน่ห์ดึงดูดใจผู้ฟัง

3.3 วัตถุประสงค์ของการเสนอรายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง

3.3.1 เพื่อให้ข่าวสาร

สารคดีที่มีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอเนื้อหา ข้อเท็จจริง เบื้องหน้า เบื้องหลังที่มาที่ไปของข่าวโดยละเอียดให้ผู้ฟังรับทราบ เช่น เบื้องหลังความสำเร็จของเกษตรกรดีเด่น ประจำปี 2558

3.3.2 เพื่อให้การศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การศึกษาแต่ละรูปแบบจะมีสื่อบุคคลและสื่ออื่นๆ เป็นช่องทางในการเผยแพร่ความรู้ รายการสารคดีให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถน้อมนำตัวอย่างของผู้ประสบความสำเร็จ ไปดำเนินชีวิตให้เกิดความพอเพียง ยั่งยืน พึ่งตนเองได้และมีความสุข

3.3.3 เพื่อให้ความบันเทิง

การนำเสนอความบันเทิงให้ผู้ฟังมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เพื่อช่วยผ่อนคลายอารมณ์ สร้างความเพลิดเพลินใจ ด้วยการนำเสนอเพลงในรายการ หรือเกร็ดเล็กๆ น้อยที่เต็มไปด้วยอารมณ์ขัน แม้แต่รายการสารคดีเกี่ยวกับนักร้องและมีเพลงในเนื้อหา ถือเป็นความบันเทิงได้

3.3.4 เพื่อโน้มน้าวใจ

เนื้อหาที่นำเสนอในรายการวิทยุกระจายเสียงบางรายการมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร เพื่อเผยแพร่งานขององค์กร เพื่อให้ผู้ฟังร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรหรือเพื่อสร้างศรัทธาต่อองค์กร เหล่านี้ล้วนต้องการการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจทั้งสิ้น รายการสารคดีจะช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความเชื่อมั่นในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

3.4 ประเภทของรายการสารคดี แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ (จารุลินทร์ มุสิกพงษ์, 2547)

3.4.1 สารคดีแบบเบาสมอง (Feature)

สารคดีชนิดนี้ ไม่ต้องการเนื้อหาสาระละเอียดลึกซึ้งนัก นำเสนอเพียงคร่าวๆ พอเข้าใจ ลักษณะก็จะเป็นเชิงให้ความบันเทิง สารคดีประเภทนี้ ได้แก่ สารคดีทั่วไป สารคดีเนื่องในโอกาสพิเศษ สารคดีท่องเที่ยวและสารคดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เป็นต้น

1) สารคดีทั่วไป (General Feature)

สารคดีประเภทนี้ เนื้อหาจะเปิดกว้าง ไม่เจาะจงว่าจะเป็นเรื่องคน พืช สัตว์ หรืออื่นๆ สุดแต่ผู้ผลิตจะหยิบยกเรื่องใดที่เห็นที่น่าสนใจ ให้ความรู้หรือให้ประโยชน์ต่อผู้ฟังและเชิญชวนอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่สามารถถอดออกอากาศได้ตลอดเวลา เช่น สารคดี

เรื่อง “ชีวิตชาวเล” เนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับพื้นเพของชาวเล การทำมาหากิน ชีวิตความเป็นอยู่ เป็นต้น จนเห็นว่าเนื้อหาสาระเป็นแบบเบาสมอง ฟังอย่างสบาย ๆ ไม่เครียดไม่ต้องคิดมาก

2) สารคดีเนื่องในโอกาสพิเศษ (Special Occasion Feature)

สารคดีประเภทนี้ สามารถผลิตได้ในทุกโอกาสที่เป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นพิเศษสำหรับคนหรือวันสำคัญต่าง ๆ เช่น เรื่องวันผู้สูงอายุ เทศกาลสงกรานต์ วันเข้าพรรษาหรือวันครบรอบต่างๆ ผู้เขียนบทสารคดีเนื่องในโอกาสพิเศษนี้ ควรมีส่วนชี้ทางให้ผู้ฟังเกิดแนวคิดในทางสร้างสรรค์ด้วย

3) สารคดีท่องเที่ยว (Touring Feature)

เป็นสารคดีที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผู้เขียนบทจะต้องพรรณนาให้ผู้ฟังสนใจอยากจะไปเที่ยวสถานที่นั้นๆ เช่น สารคดีเรื่อง “ดอกกระเจียวบานที่ชัยภูมิ” เป็นสารคดีเบาสมอง ต้องการให้ผู้ฟังรายการทราบถึงความสวยงามของดอกกระเจียวที่ชัยภูมิมิฉะนั้นกำลังบาน ผู้เขียนบทจะต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับดอกกระเจียว การเดินทางไปชัยภูมิ อาหารการกิน ที่พักและความปลอดภัย เป็นต้น และหากนำเสียงของผู้ที่เคยไปเห็นมาแล้วมาใส่ในบทด้วยก็จะจูงใจผู้ฟังมากขึ้น

4) สารคดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ (Historical Feature)

สารคดีประเภทนี้ จะเล่าเรื่องราวในประวัติศาสตร์อย่างคร่าวๆ หรืออาจจะเป็นเกร็ดประวัติศาสตร์ตอนในตอนหนึ่ง เช่น เรื่องนายขนมต้ม ซึ่งมีฝีมือในทางมวยไทย หรือเรื่องสะพานข้ามแม่น้ำแคว ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้น การนำเอาเรื่องในประวัติศาสตร์มาจัดทำเป็นสารคดีนั้นๆ เช่นนี้เท่ากับเป็นบททวนเหตุการณ์ โดยในรูปแบบที่ไม่หนักสมอง แต่ผู้เขียนบทก็ต้องค้นคว้าประวัติศาสตร์มาพอสมควร เพื่อไม่ให้เกิดการบิดเบือน

3.4.2 สารคดีแบบเข้มข้น (Documentary)

สารคดีประเภทนี้ มีเนื้อหาสาระในข้อเท็จจริง ละเอียดทั้งในทางลึกและกว้าง ทุกแง่ทุกมุม แต่ละตอนจะใช้รูปแบบที่ฟังแล้วเป็นจริงเป็นจัง น่าเชื่อถือ เช่น การสัมภาษณ์การบรรยายนอกสถานที่ การสนทนาและเสียงประกอบที่ได้บันทึกไว้จากของจริง ผู้ฟังจะได้รับความรู้อย่างสมบูรณ์ ใช้เวลาค่อนข้างยาวประมาณ 30-45 นาที สารคดีประเภทนี้ มีอยู่ 2 ชนิด ได้แก่ สารคดีเชิงวิเคราะห์และสารคดีเชิงข่าว

1) สารคดีเชิงวิเคราะห์ (Investigative Documentary)

จะมีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้งในปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่และในตอนท้ายของรายการ ผู้เขียนบทมักจะทิ้งเนื้อหาเรื่องราวที่อาจเป็นไปได้ในอนาคตให้ผู้ฟังได้คิดต่อไป เช่น สารคดีเรื่องมลภาวะในประเทศไทย เนื้อหาสาระก็จะ

กล่าวถึง ลักษณะความเป็นอยู่ในประเทศไทย อาชีพ ผลที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่ทำให้เกิดมลภาวะ อันตรายจากมลภาวะ แนวโน้มของมลภาวะในประเทศไทยในอีก 10 ปีข้างหน้า เป็นต้น สารคดีเรื่องนี้ ผู้เขียนบทต้องค้นข้อมูล สถิติในหลายๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับมลภาวะในประเทศไทย เมื่อฟังจบแล้ว ความคิดของผู้ฟังจะยังไม่จบ เพราะจะครุ่นคิดต่อไปอีกไม่สิ้นสุด

2) สารคดีเชิงข่าว (News Documentary)

เป็นสารคดีที่นำเหตุการณ์ที่เป็นข่าวประจำวันที่ประชาชนสนใจมาเสนอ โดยผู้เขียนจะต้องรู้เบื้องหน้าเบื้องหลังของข่าวนั้น นำเสนอแบบปลายเปิด เช่นเดียวกับสารคดีเชิงวิเคราะห์ เช่น การแปรรูปการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ผู้เขียนบทจะต้องค้นข้อมูลเรื่องการไฟฟ้าฝ่ายผลิต การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ผลดีผลเสีย เป็นต้น จะเห็นได้ว่า สารคดีเช่นข่าวนี้นั้นเป็นสารคดีที่เอาจริงเอาจัง ผู้ฟังอาจจะเครียดไปตามเนื้อหาบ้าง แต่ก็จะได้รับรู้ถึงเรื่องราวดังกล่าวและในบทสรุปผู้เขียนบทจะทิ้งท้ายให้ผู้ฟังได้คิดและติดตามข่าวต่อไปว่า การแปรรูปการไฟฟ้าฝ่ายผลิตที่เป็นปัญหาอยู่ขณะนั้นจะลงเอยอย่างไรในที่สุด

3.5 ปัจจัยในการผลิตรายการสารคดี

ธีรารักษ์ โทธิสุวรรณ (2558) ได้อธิบายถึงปัจจัยในการผลิตรายการสารคดีดังนี้

3.5.1 วัตถุประสงค์ของรายการ

การกำหนดวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการนั้น จะเป็นการให้ข่าวสารความรู้หรือการศึกษา ความบันเทิงหรือการโน้มน้าวชักจูงใจ ซึ่งวัตถุประสงค์เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดกรอบของเนื้อหา วิธีการนำเสนอ แก่น (theme) ของรายการเพื่อให้การสื่อสารตรงตามกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตัวอย่างดังนี้

1) รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 1 ตอน ครูประทุม “ครูหัวใจแกร่งผู้สู้บทอดงานในหลวง” (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) สถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

2) รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์(ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 2 ตอน “ต้นกล้าทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้ผู้ฟังทราบถึงการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียน 2) เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่ฟังรายการสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

3) รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 3 ตอน “ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคนเพื่อไปสร้างงาน” วัตถุประสงค์รายการ 1) เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจการพึ่งพาตนเองลักษณะการทำงานเครือข่ายของชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชุมชนของตนเองเพื่อเกิดการพัฒนายั่งยืน

3.5.2 กลุ่มเป้าหมาย

การกำหนดกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของผู้ผลิตรายการ ต้องกำหนดให้ชัดเจน เพราะผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงนั้นมีความแตกต่างกันตามลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ วัย อาชีพ การศึกษา รายได้ ทักษะคติ ศาสนา วัฒนธรรม จริตประเพณี การกำหนดกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเพื่อสื่อสารรายการให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย จึงเป็นสิ่งสำคัญ เช่น รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัย - เกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายหลัก เป็นกลุ่มนักเรียนและเยาวชน กลุ่มเกษตรกรและผู้สนใจในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียงของภาคเหนือ

3.5.3 ความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตรายการ

สุชาริน คุณผล (อ้างในธีรารักษ์ โภชิสูวรรณ, 2558) ได้กล่าวถึงการผลิตรายการสารคดีว่าจุดสำคัญของสารคดีคือ มีเนื้อหาให้ความรู้ แต่ในขณะเดียวกันก็มีความสนุกสนาน น่าฟังด้วยหัวใจของสารคดีที่คิดทำขึ้นจึงอยู่ที่ความสนใจของคนทำ เพราะถ้าคนทำไม่สนใจ ก็คงยากที่จะชวนให้คนอื่นสนใจตามไปด้วย ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้รายการน่าสนใจ พิไลสิริ ทองพรม (2547) (อ้างในธีรารักษ์ โภชิสูวรรณ, 2558) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์อาจปรากฏในลักษณะต่างๆ ทั้งในด้านแนวคิด มุมมองของประเด็นเนื้อหาสาระ ในแง่มุมใหม่ๆ ด้านสำนวนภาษาที่สร้างสรรค์ ประทับใจ ฟังแล้วคิดหูฟังได้ง่าย หรือด้านการใช้เสียงดนตรี เสียงประกอบที่ช่วยสร้างอารมณ์ สร้างภาพให้เกิดความสมจริง ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นปัจจัยสำคัญของการผลิตรายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง

3.5.4 แหล่งข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เป็นเนื้อหาที่จะนำเสนอในรายการว่า ควรจะมีขอบเขตกว้างขวางแค่ไหนจึงจะเหมาะสม แหล่งข้อมูลจะได้จากที่ใดบ้าง จึงจะเป็นที่น่าเชื่อถือ หมายความว่าแหล่งข้อมูลนั้นจะเป็นบุคคล สิ่งพิมพ์ สถานที่ เว็บไซต์ หรืออื่นใด เมื่อรายการสารคดีคือการนำเสนอเรื่องจริงที่เป็นความจริงโดยละเอียด ยิ่งได้ข้อมูลมากและเจาะลึกเท่าใด ยิ่งแสดงถึงการ

นำเสนอเนื้อหาที่มีความพิถีพิถัน ต้องนำข้อมูลที่ได้มาจากหลายแหล่งมาย่อให้เหมาะสมกับเวลา รูปแบบรายการ แล้วนำมาร้อยเรียงเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังแล้วเข้าใจง่ายชัดเจน

สำหรับแหล่งข้อมูลของรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 3 รายการนั้น ได้ศึกษาจากบุคคล สิ่งพิมพ์ สถานที่ของศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านทั้ง 3 แห่ง เช่น 1) ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของครูประทุม ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำรินำสู่เยาวชนโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 3) ศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลคอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงศิลปินพื้นบ้านล้านนา นายบุญศรี รัตนัง ผู้แต่งซออยู่อย่างพอเพียง และนางปราณี อำชาฤทธิ์ ผู้ขับซออยู่อย่างพอเพียง และเป็นผู้ฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

3.5.5 สภาพท้องถิ่น

หมายถึง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมของประชาชนในท้องถิ่น ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงนั้นตั้งอยู่ ซึ่งผู้ผลิตรายการจะต้องคำนึงถึง เพราะเนื้อหาสาระที่ให้ขัดกับ จารีตประเพณี ศาสนา วัฒนธรรมค่านิยม ซึ่งเป็นธรรมดาอยู่เองที่ธรรมชาติของมนุษย์ จะไม่ยอมรับ สิ่งที่ขัดกับค่านิยมความเชื่อศาสนา วัฒนธรรมประเพณีที่ปฏิบัติตามกันมา ซึ่งรายการสารคดี ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงใช้ภาษาไทยถิ่นภาคเหนือ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของผู้ฟังรายการวิทยุ - กระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่

3.5.6 งบประมาณ

เงินเป็นปัจจัยที่ทำให้การผลิตรายการมีคุณภาพ เงิน หรืองบประมาณ สามารถกำหนดการเข้าถึงแหล่งข้อมูล ค่าวิทยากร ทีมงาน ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย หากมีงบประมาณที่เหมาะสมก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รายการที่ผลิตมีคุณภาพ

3.5.7 กลุ่มผู้ผลิต หรือทีมงาน

รายการสารคดีเป็นรูปแบบรายการแบบซับซ้อน ไม่สามารถผลิตรายการตามลำพังแต่เพียงผู้เดียวได้ ต้องอาศัยทีมงานเพื่อช่วยก่อรูปก่อร่างรายการตามวัตถุประสงค์และแผนที่วางไว้ เนื่องจากการผลิตรายการประเภทนี้ต้องการผู้รวบรวมข้อมูล เขียนบท ผู้ดำเนินรายการ ผู้สัมภาษณ์ ผู้สนทนา หรือผู้สวมบทบาทเป็นตัวละคร ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายประสานงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตรายการให้ออกมาอย่างมีคุณภาพ

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในการผลิตรายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรายการ กลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย ความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตรายการ แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สภาพของท้องถิ่น งบประมาณและกลุ่มผู้ผลิตหรือทีมงาน

3.6 กระบวนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

จิราภรณ์ สุวรรณ วาจกกลกิจ (2549) กล่าวถึงกระบวนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

3.6.1 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นโยบายเป้าหมายของสถานีฯ วัตถุประสงค์ในการจัดรายการ กลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย เวลาออกอากาศ ความยาวรายการ รูปแบบการนำเสนอรายการ ซึ่งกำหนดเป็นแนวทางคร่าว ๆ จากฝ่ายจัดรายการทำงานประสานนโยบายกับผู้บริหารสถานีฯ

3.6.2 วางแผนการผลิตรายการ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนรายการ วางแผนปฏิบัติงาน และวางแผนบุคลากร

1) **ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง** ได้แก่ นโยบาย เป้าหมาย และภาพลักษณ์ของสถานีฯ รู้จักกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย ทราบวัตถุประสงค์รายการที่จะผลิต แนวคิดรายการ ตลอดจนรูปแบบรายการ ความยาวรายการ งบประมาณรายการ ระยะเวลาในการผลิต และกำหนดเวลาการออกอากาศ

2) วางแผนรายการ

(1) กำหนดประเด็นรายการ เมื่อได้รับแนวคิดแล้วผู้ผลิตจะนำแนวคิดมาดำเนินการต่อ โดยการกำหนดประเด็นการนำเสนอ เช่น กรณีที่มีแนวคิดว่าจะต้องรายการท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ผู้ผลิตรายการก็ต้องวางแผนรายการอย่างคร่าว ๆ ที่จะบอกเล่าสู่ผู้ฟัง เช่น ในสัปดาห์นี้จะพาผู้ฟังไปเที่ยวไหน เดินทางอย่างไร เดินทางอย่างไร มีจุดเด่นของสถานที่แห่งนั้น ๆ อย่างไร เป็นต้น

(2) กำหนดแนวทางการนำเสนอรายการ ผู้ผลิตรายการก็ต้องวางแผนการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเด็นให้น่าสนใจ มีความหลากหลาย ดึงดูดผู้ฟัง เช่น ถ้าจะพาผู้ฟังไปท่องเที่ยว ข้อมูลการเดินทางจะนำเสนอด้วยการพูดเล่า ส่วนจุดเด่นของสถานที่ที่จะนำเสนอด้วยการสัมภาษณ์ เป็นต้น

(3) กำหนดเนื้อหารายการที่จะผลิตอย่างคร่าว ๆ เมื่อมีประเด็นรายการชัดเจน มีแนวทางการนำเสนอรายการแล้ว ต้องกำหนดเนื้อหารายการว่าต้องการพูดถึงอะไรในรายละเอียดจะต้องค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมอย่างไร เป็นต้น

3) การวางแผนการปฏิบัติงาน

(1) ด้านการบริหาร ทำให้ผู้บริหารทราบกำหนดการทำงานแต่ละขั้นตอน สามารถติดตามงานหรือช่วยเหลือได้ทันทั่วทั้งที่ กรณีที่มีปัญหาต้องแก้ไข ตลอดจนสามารถประชาสัมพันธ์รายการล่วงหน้าได้

(2) ด้านการผลิตรายการ ทุกคนในทีมงานทราบบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมทั้งกำหนดนัดหมายที่จะต้องทำงานที่รับผิดชอบให้แล้วเสร็จล่วงหน้าร่วมกัน

(3) ด้านคุณภาพรายการ การวางแผนการปฏิบัติงานเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยประกันคุณภาพรายการได้ ว่าการผลิตรายการจะดำเนินไปตามขั้นตอนที่ควรจะเป็น ด้วยระยะเวลาที่เพียงพอ มีระบบสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ และการวางแผนการปฏิบัติงานนี้ ผู้ที่ได้รับมอบหมายงานแต่ละส่วนจะรับงานไปดำเนินการภายใต้กรอบเวลาที่กำหนดไว้ร่วมกัน

4) การวางแผนบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

(1) ผู้ผลิตรายการ (producer) ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ ดูแลและรับผิดชอบการผลิตรายการทั้งหมดตั้งแต่การวางแผน การประสานรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายการจากฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดรายการ เพื่อนำมากำหนดประเด็นการผลิตรายการ การกำหนดตัวทีมงาน วางแผนปฏิบัติงาน ติดตามดูแลการผลิตรายการให้เสร็จสิ้นทันกำหนดออกอากาศ ภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร พร้อมทั้งดำเนินการประเมินรายการเพื่อการปรับปรุงด้วย

(2) ผู้เขียนบท (script writer) เป็นผู้ที่รับแนวคิด ประเด็นรายการจากผู้ผลิตรายการมาศึกษา สร้างสรรค์ถ่ายทอดสู่ผู้ฟังด้วยถ้อยคำ โวหาร รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสม โดยเขียนสื่อสารผ่านบทวิทยุ เพื่อให้ผู้ร่วมงานใช้เป็นแนวทางในการทำงาน ผลิตเป็นรายการต่อไป

(3) ผู้ประกาศ ผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง (announcer) คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง สื่อสารผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงไปสู่ผู้ฟัง

(4) ผู้กำกับรายการ (director) จะเป็นผู้เตรียมการจัดหาวัสดุประกอบรายการ ชักซ้อม สั่งการ และกำกับการผลิตรายการ เพื่อจะถ่ายทอด “สาร” ที่ผู้ผลิตรายการและผู้เขียนบทต้องการ “สื่อ” ไปสู่ผู้ฟังได้อย่างสมบูรณ์

(5) ผู้ประสานงาน (coordinator) หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่นัดหมาย ประสานในส่วนที่เกี่ยวข้องในการผลิตรายการทั้งหมด เช่น นัดหมายบุคลากรตามแผนการปฏิบัติงาน จองห้องบันทึกรายการ จัดหายานพาหนะกรณีต้องไปบันทึกรายการนอกสถานที่ เป็นต้น

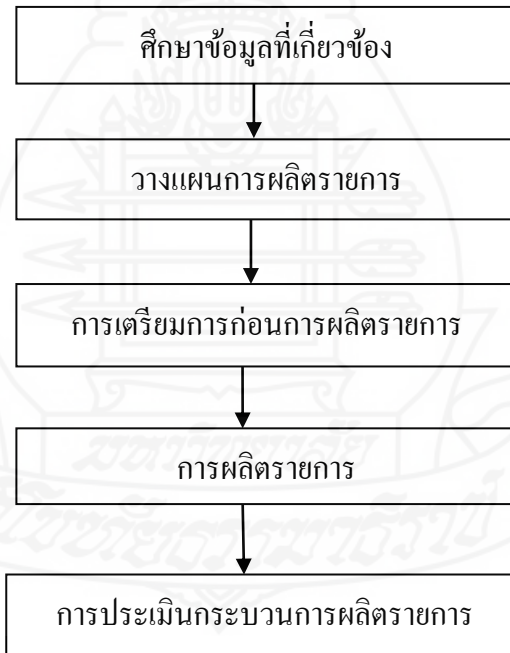
(6) เจ้าหน้าที่เทคนิค (technical staff) เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบงานด้านเทคนิคที่จะทำให้เกิดเสียงตามต้องการ และการบันทึกการกระจายเสียงไปสู่ผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6.3 การเตรียมการก่อนการผลิตรายการ เป็นการเตรียมการด้านวัสดุรายการ เช่น การเตรียมบทวิทยุ จัดหาดนตรี เสียงประกอบ เป็นต้น รวมทั้งการประสานงานผู้เกี่ยวข้องให้พร้อมสำหรับการผลิตรายการด้วย

3.6.4 การผลิตรายการ เป็นการนำวัสดุรายการต่าง ๆ ที่เตรียมไว้ไปชักซ้อมบันทึก หรือออกอากาศรายการในกรณีที่เป็นรายการสดเพื่อให้ผู้ฟังได้ฟังต่อไป

3.6.5 การประเมินกระบวนการผลิตรายการ เป็นการประเมินกระบวนการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอนการผลิตรายการ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงให้คุณภาพรายการดียิ่งขึ้นและการทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

การผลิตรายการมีกระบวนการดังแสดงในภาพ

ภาพที่ 2.2 กระบวนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

ที่มา: จิราภรณ์ สุวรรณวาทกสิกิจ (2549, น. 370)

3.7 การดำเนินเรื่อง หรือการนำเสนอรายการสารคดี

การดำเนินเรื่อง หรือการนำเสนอรายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียงทุกประเภท นั้น โดยปกติจะมีอยู่ 4 แบบคือ (จารุลินทร์ มุกติกะพงษ์, 2543, น. 35)

3.7.1 การใช้เสียงรวม (Multi-Voice Feature)

การนำเสนอแบบใช้เสียงรวม คือ มีผู้เล่า (Narrator) หรือผู้เสนอรายการ (Present) มากกว่า 1 เสียง อาจเป็นลักษณะของการคุยกัน แล้วสลับเสียงประกอบและอื่นๆ ตามที่ได้วางโครงเรื่องย่อไว้

3.7.2 แบบใช้เสียงจริง (Documentary Feature)

การนำเสนอแบบใช้เสียงจริง มีเทปแทรกเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ รายงานข่าว หรือเสียงประกอบอื่น ๆ ตามที่ได้ตัดต่อไว้แล้วเป็นจุดสำคัญ และมีผู้เล่าหรือผู้เสนอรายการเป็นผู้เชื่อมรายการ

3.7.3 แบบไม่มีผู้เล่า (Actuality Feature)

การนำเสนอแบบไม่มีผู้เล่า คือ เรื่องจะดำเนินไปเองโดยใช้เสียงจริง (actuality) แล้วนำมาตัดต่อ (editing) เรียงลำดับต่อกันไปเป็นเรื่องราวในตัวเอง

3.7.4 แบบละคร (Dramatized Feature)

เป็นการนำเสนอรูปแบบละครมาดำเนินเรื่องโดยให้ข้อเท็จจริงทั้งหมดในเรื่องเดียว (one subject) ทั้งนี้ การที่เราจะใช้เทคนิคการดำเนินเรื่องแบบใดแบบหนึ่งขึ้นอยู่กับการพิจารณาเนื้อหา กลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของรายการ ซึ่ง ธานี แม้นญาติ ได้อธิบายหลักสำคัญในการดำเนินเรื่องรายการสารคดีว่าควรดำเนินเรื่องให้มีความน่าสนใจ บทเชื่อมโยงควรมีความต่อเนื่องและราบเรียบ พยายามนำเรื่องให้หน้าฟัง มีชีวิตชีวา แม้จะเป็นเรื่องหนักๆ และทำให้ผู้ฟังค่อยๆ เริ่มสนใจเรื่องที่เรานำเสนอและตั้งใจฟังตั้งแต่ต้นจนจบ

3.8 การเขียนบทรายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง

ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ (2552-2554) กล่าวว่าบทรายการสารคดีนั้น บทเปรียบเสมือนแผนที่ของทีมงานให้ทุกคนสามารถเดินตามไปสู่จุดหมายได้พร้อมกันบทวิทยุจะเกิดขึ้นมาได้นั้น ผู้เขียนบทต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการจะผลิตเสียก่อน โดยการค้นคว้าข้อมูลเพื่อเขียนบทจากเว็บไซต์ ห้องสมุด หอสมุดแห่งชาติ หนังสือ ตำรา วารสาร พจนานุกรม บุคคลหรือแหล่งอื่นใด และควรตรวจสอบข้อมูลที่เป็นข้อมูลเดียวกันแต่ได้มาจากหลายแห่งว่าตรงกันหรือไม่ การค้นคว้าหาข้อมูลผู้เขียนบทจะต้องรำลึกเสมอว่าข้อมูลที่ได้จะใส่ไว้ ณ ส่วนใดของบท เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดมาแล้วจึงนำมาเล่าเรื่อง ตามที่วางแผนและวางโครงเรื่องไว้ ต้องคำนึง

เสมอว่าวิทยุเป็นสื่อเสียงเพียงอย่างเดียว ทำอย่างไรเราจะสื่อสารเสียงเหล่านี้ให้เกิดเป็นภาพให้ผู้ฟังเข้าใจได้

รายการสารคดีจึงควรมีเสียงจริง (actuality commentary) ให้มากที่สุดและมีการบรรยายหรือการดำเนินเรื่อง (narration) น้อยๆ พร้อมกับผสมผสานเสียงพูด เสียงดนตรี เสียงเพลง และเสียงประกอบให้กลมกลืนน่าฟัง บทของรายการสารคดีส่วนใหญ่เป็นบทกึ่งสมมุติหรือบทเต็มรูป

บทวิทยุสารคดีสามารถสร้างสรรค์ให้มีเสน่ห์ดึงดูดใจผู้ฟังทั้งชื่อเรื่อง การดำเนินเรื่อง การจูงใจให้ผู้ฟังสนใจติดตามฟัง การสร้างความชัดเจนของเนื้อหา การเชื่อมรายการ การใช้เสียงประกอบและการจบรายการ

จารุดิษฐ์ มุสิกะพงษ์ (2547) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนบทสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง ดังนี้

3.8.1 กำหนดวัตถุประสงค์

โดยประสานกับผู้ผลิตรายการสารคดีถึงเรื่องที่จะต้องเขียนบทวัตถุประสงค์มีทั้งวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์รอง เช่น รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 3 ตอน “ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน ตำบลคอนแก้ว อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน” มีวัตถุประสงค์รายการ 1) เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจการพึ่งพาตนเองลักษณะการทำงานเครือข่ายของชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในชุมชนของตนเองเพื่อเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น

3.8.2 กำหนดกลุ่มผู้ฟังให้ตรงกับวัตถุประสงค์หลัก

เทคนิคในการเขียนบทสารคดีผู้เขียนบทต้องตั้งคำถามๆ ตัวเองเสมอว่า ใครเป็นผู้ฟังรายการนี้และฟังเพื่ออะไร การได้รู้อายุ การศึกษา สถานภาพทางสังคม ฯลฯ ของผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายอย่างแน่ชัด จะช่วยให้พิจารณาขอบข่าย เนื้อหา ภาษา รูปแบบในรายการสารคดีได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ เน้นผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายเกษตรกร กลุ่มเยาวชน และประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียงในภาคเหนือตอนบน จึงใช้ภาษาไทยถิ่นภาคเหนือ และใช้ชื่อพื้นเมืองของศิลปินล้านนา เพื่อสื่อให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของคนท้องถิ่นตามวิถีพอเพียง “ซออยู่อย่างพอเพียง” เพื่อสื่อถึงกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย

3.8.3 แนวคิดของสารคดีเรื่องที่จะเขียน

ต้องเรียบเรียงให้ต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบไม่กระโดดไปกระโดดมา เพราะทำให้ผู้ฟังสับสนได้ อย่างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ จะนำเสนอเรื่องราวของการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและประสบผลสำเร็จจริง มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับประธานศูนย์เรียนรู้ หรือระดับผู้บริหาร ไปถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง จนประสบผลสำเร็จเป็นแบบอย่างแก่ผู้ฟังชวนติดตามอย่างต่อเนื่อง

3.8.4 ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

เพราะสารคดีเป็นการเสนอเรื่องที่เป็นจริง แหล่งข้อมูลที่เขียนบทจะสามารถรวบรวมได้ นอกจากห้องสมุดแล้วก็ได้จากบุคคลผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ โดยการบันทึกเสียงจริงของบุคคลผู้นั้นเพื่อใช้ในรายการ จากกรณีตัวอย่างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ได้สัมภาษณ์บุคคลผู้ประสบความสำเร็จจากการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในแหล่งข้อมูลให้แก่ผู้ฟังรายการได้เป็นอย่างดี เช่น นางสาวประทุม สุริยา ประธานศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนครุประทุม ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เคยรับราชการครู จบการศึกษาระดับปริญญาโท ลาออกมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จนประสบความสำเร็จ

3.8.5 เรียงลำดับข้อมูลก่อนหลังคร่าวๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล

อย่าให้วกวนจนผู้ฟังไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจ ดังกรณีรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ได้ลำดับการนำเสนอข้อมูลก่อนหลัง อย่างเป็นเหตุเป็นผล เช่น รายการที่ 2 ตอนต้นกล้าทฤษฎีใหม่ โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้เริ่มจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของเยาวชนโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา โดยการเล่าเรื่องของเด็กนักเรียนผ่านการประกวดเล่าเรื่องความภาคภูมิใจในท้องถิ่นด้วยภาษาไทยถิ่นภาคเหนือของ เด็กหญิงวิภาวี แสงยอด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา จัดโดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ปี พุทธศักราช 2558 เพื่อถึงความสนใจผู้ฟังเข้าสู่เรื่องราวที่จะนำเสนอในรายการดังกล่าว ต่อด้วยผู้บริหาร โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา นายทักษิณ เมืองปิง กล่าวถึงนโยบายของสถาบันการศึกษาแห่งนี้ในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ต่อด้วยนายมิตร แก้วมณี ครูชำนาญการผู้รับผิดชอบโครงการฯ กล่าวถึงหลักสูตรการเรียน ได้นำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่เข้าไปเสริมให้แก่นักเรียนแต่ละระดับชั้นเรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 (ป.1) ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) ต่อด้วยตัวแทนเด็กนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริงทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อเป็นอาหารกลางวันและแปรรูปอาหารเพิ่มมูลค่าเป็นรายได้เสริมแก่เด็กนักเรียนนำเงินฝากธนาคาร โรงเรียนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จนถึงตัวแทนผู้ปกครองและผู้นำชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการฯ และขยายผลสำเร็จสู่ชุมชน เพื่อเป็นศึกษาเรียนรู้ของกลุ่มเยาวชน เกษตรกรและชาวบ้านในชุมชน ให้มีความอยู่ดีกินดีและมีความสุขยั่งยืน

3.8.6 กำหนดรูปแบบของเนื้อหาแต่ละช่วงให้เหมาะสม

เพื่อให้การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างต่อเนื่องน่าเชื่อถือ การกำหนดเนื้อหา และรูปแบบของเนื้อหาที่จะเสนอในแต่ละช่วง ให้สอดคล้องกลมกลืนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ดังตัวอย่างรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ดังรายการที่ 2 ตอน ต้นกล้าเกษตรทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ได้นำเสนอรูปแบบของเนื้อหาแต่ละช่วงให้เหมาะสม ตั้งแต่เด็กนักเรียนเล่าความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ด้วยภาษาไทยถิ่นภาคเหนือ คนในชุมชนมีวิถีชีวิตด้านเกษตรดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดึงดูดความสนใจผู้ฟังเข้าสู่รายการ ต่อด้วยเสียงสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนด้านนโยบาย - การศึกษาเกี่ยวกับการเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเสียงสัมภาษณ์ของครูผู้รับผิดชอบ - โครงการฯ เพื่อกำหนดหลักสูตรการเรียนเสริมเกษตรในโรงเรียนแต่ละระดับชั้น ต่อด้วยเพลงเรารักเมืองไทยขับร้องโดยเด็ก เพื่อเชื่อมโยงต่อด้วยเสียงสัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนชายและนักเรียนหญิงภาคภูมิใจได้ลงมือปฏิบัติเกษตรจริง รวมถึงเสียงผู้ปกครองและผู้นำชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ และสามารถขยายผลการดำเนินงานเกษตรจากโรงเรียนสู่ชุมชนได้เป็นอย่างดี

3.8.7 เขียนครั้งที่ 1

โดยขึ้นต้นเรื่องด้วยลักษณะใดลักษณะหนึ่ง แล้วโยงเข้าสู่เนื้อหาแต่ละขั้นตอนตามที่กำหนดโครงเรื่องและรูปแบบไว้แล้ว จากนั้นจบรายการ โดยผู้ดำเนินรายการสรุปเรื่องให้ตรงกับวัตถุประสงค์หลักที่วางไว้ อาจสรุปเป็นข้อความหรือบทร้อยกรอง แล้วแต่ความเหมาะสมกับเนื้อหา ตัวอย่างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการดังกล่าวแต่ละขั้นตอนจนจบรายการโดยสรุปเรื่องให้ตรงกับวัตถุประสงค์หลักที่วางไว้ทุกประการ

3.8.8 ตรวจแก้ไข

คือตรวจหาข้อบกพร่อง เช่น เนื้อหาตรงประเด็นเพียงใด ภาษาที่ใช้เหมาะกับกลุ่มผู้ฟังหรือไม่ รูปแบบแต่ละช่วงสื่อความได้มากน้อยแค่ไหนรวมทั้งลองอ่านทั้งหมดโดยคร่าว ๆ เพื่อจับเวลา ยกตัวอย่างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ต้องมีการตรวจแก้ไข เช่น เสียงสัมภาษณ์มีความยาวมาก พูดผิดบางคำ มีเสียงแทรก หรือเสียงดังค่อยไม่สม่ำเสมอ เป็นต้น

3.8.9 เขียนครั้งที่ 2

เพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ ผู้เขียนบทวิทยุต้องไม่เกียจคร้านที่จะแก้ไขบททุกขั้นตอน เพราะการเขียนเพื่อเสนอทางวิทยุกระจายเสียง มีข้อจำกัดด้านเวลา มีกรอบของเนื้อหาสาระที่ต้องครบถ้วนและมีการใช้ภาษาที่ต้องระมัดระวัง การแก้ไขเพื่อให้งานเขียนสมบูรณ์ที่สุด ตัวอย่างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพบปัญหาดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น จึงต้องนำเสียงสัมภาษณ์ที่มีความยาวมาก พูดผิด มีเสียงแทรก เสียงสูงต่ำไม่สม่ำเสมอ นำมาตัดต่อใหม่เพื่อให้เนื้อหากระชับเหมาะสมกับความยาวรายการ 25 นาที และได้แก้ไขบทวิทยุโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสมถูกต้อง

เทคนิคในการเขียนบทสารคดี

จารุลินทร์ มุสิกะพงษ์ (2547-2556, น. 150-151) กล่าวว่า เนื่องจากรายการสารคดีจะเป็นแบบเบาสมอง (Feature) หรือแบบเข้มข้น (Documentary) ก็ตาม แต่จะมีทั้งสาระความรู้และบันเทิงผสมผสานกัน ดังนั้น ผู้เขียนบทสารคดีจึงต้องใช้เทคนิคของการเขียนบทประเภทให้ความรู้และเทคนิคการเขียนบทประเภทบันเทิงผสมกัน คือ

- 1) ข้อความที่ใช้บรรยายหรือเสียงอื่นใดก็ตามที่ต้องสื่อความหมายได้เหมือนกับผู้ฟังได้เห็นกับตาตนเองหรือรู้สึกได้ตรงกับที่ผู้เขียนต้องการ
- 2) ยกสิ่งเปรียบเทียบที่ผู้ฟังคุ้นเคยหรือรู้จักดี หรือใช้คำพังเพยจะช่วยให้เห็นภาพจนได้ชัดเจนขึ้นและจะต้องระลึกระลึกเสมอว่าคำเปรียบเทียบต่างๆ นั้น ต้องรู้จักใช้ให้เหมาะสมและถูกต้องด้วย จึงจะมีประสิทธิผล
- 3) เขียนด้วยภาษาพูดไม่ใช่ภาษาเขียน เพราะวัตถุประสงค์ คือ เขียนเพื่อถ่ายทอดให้คนรับรู้ด้วยการฟัง ไม่ใช่เพื่อให้คนรับรู้ด้วยการอ่าน
- 4) ใช้คำพูดในบทสร้างอารมณ์ต่างๆ ให้มากที่สุดแทนการบรรยาย
- 5) คำนึงเสมอว่าเขียนบทสารคดีทางวิทยุกระจายเสียงเป็นการเขียนเพื่อสื่อความรู้และบันเทิงไปยังผู้ฟัง จึงต้องมีความเป็นกันเอง เป็นธรรมชาติมากที่สุด ดึงดูดความสนใจด้วยเนื้อหา วิธีการนำเสนอพร้อมๆ กับให้ความเพลิดเพลินในทุกรูปแบบที่ผสมผสานอยู่ในสารคดี

เรื่องนั้นๆ และให้ผู้ฟังมีความรู้สึกว่ สารคดีเรื่องนั้น มุ่งให้เขาเป็นผู้ฟังแต่ผู้เดียว ผู้ฟังจะเกิดความผูกพันและติดตามฟังสารคดีจนจบด้วยความประทับใจ โดยไม่เกิดอคติต่อรายการ

6) ใช้เสียงจริงให้มากที่สุด เพราะจะทำให้เป็นที่เชื่อถือมากขึ้น ต้องไม่ลืมว่า สารคดีคือ การเสนอเรื่องที่เป็นจริง อ้างอิงได้ หรือหากเป็นสารคดีแบบจินตนาการก็เป็นจินตนาการที่เป็นเหตุเป็นผล น่าเชื่อถือ

7) ใช้ดนตรีและเสียงประกอบที่เหมาะสม เพื่อสร้างอารมณ์หรือเป็นตัวเชื่อม จะทำให้สารคดีนั้นสมบูรณ์ไม่หนักเกินไป

โดยสรุป การเขียนบทสารคดีทางวิทยุกระจายเสียงนั้น นอกจากผู้เขียนจะต้องมีความรอบรู้ในรูปแบบรายการต่าง ๆ อีกทั้ง ผู้เขียนต้องฝึกฝนและมีประสบการณ์ในการเขียนแล้ว ยังต้องใช้เทคนิคในการเขียนบทเพื่อให้บทสารคดีนั้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเต็มที่อีกด้วย

3.9 เทคนิคการจูงใจผู้ฟังรายการสารคดี

บทรายการสารคดีสามารถสร้างสรรค์ให้มีเสน่ห์ดึงดูดใจผู้ฟังทั้งชื่อเรื่อง การดำเนินเรื่อง การจูงใจให้ผู้ฟังสนใจติดตามฟัง การสร้างความชัดเจนเนื้อหา การเชื่อมรายการ การใช้เสียงประกอบและการจบรายการ (ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ, 2558) ดังนี้

3.9.1 การตั้งชื่อเรื่อง

รายการสารคดีที่ตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ ย่อมทำให้ผู้ฟังรู้สึกสะดุดหูและอยากติดตามฟังรายการต่อไป ตัวอย่างชื่อเรื่องรายการสารคดีมีเนื้อหาเหมือนกันแต่ชื่อเรื่องต่างกัน 1) สีนามิที่จดจำ 2) คลื่นยักษ์สึนามิ คลื่นแห่งความเศร้า 3) สีนามิ...หอบเส้ามาห่มโลก...ซัดโศกมาใส่คน (นิตยสารสารคดี) 4) หลังธรณีพิบัติภัย...ใครจะดูแล เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้ผลิตรายการสามารถตั้งชื่อเรื่องว่ากระทบความรู้สึกอย่างไร ชวนติดตามฟังหรือไม่ แทนที่จะใช้ชื่อธรรมดาๆ ที่เผยแพร่อยู่เป็นประจำ และชื่อนั้นต้องสื่อสารเนื้อหาได้ด้วย

3.9.2 การดำเนินเรื่อง

รายการสารคดีทุกประเภทมีเทคนิคในการดำเนินเรื่องอยู่ 4 แบบคือ (จารุลินทร์ มุกสิกะพงษ์, 2543, น. 35)

1) การใช้เสียงรวม (Multi-Voice Feature)

คือ มีผู้เล่า (Narrator) หรือผู้เสนอรายการ (Presenter) มากกว่า 1 เสียง อาจจะเป็นในลักษณะของการคุยกัน แล้วสลับเสียงประกอบและอื่น ๆ ตามที่ได้วางโครงเรื่องเอาไว้

2) แบบใช้เสียงจริง (Documentary Feature)

มีเทปแทรกเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ รายงานข่าวหรือเสียงประกอบอื่นๆ ตามที่ได้ตัดต่อไว้แล้วเป็นจุดสำคัญ และมีผู้เล่าหรือผู้เสนอรายการเป็นผู้เชื่อบายการ

3) แบบไม่มีผู้เล่า (Actuality Feature)

คือ เรื่องจะดำเนินไปเองโดยใช้เสียงจริง (actuality) แล้วนำมาตัดต่อ (editing) เรียบลำดับต่อกันไปเป็นเรื่องราวในตัวเอง

4) แบบละคร (Dramatized Feature)

เป็นการนำรูปแบบละครมาดำเนินเรื่อง โดยให้ข้อเท็จจริงทั้งหมดในเรื่อง เดียว (one subject) การใช้เทคนิคการดำเนินเรื่องแบบใดแบบหนึ่งขึ้นอยู่กับ การพิจารณาเนื้อหา กลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของรายการ

ธานี แม้นญาติ (อ้างในธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ, 2558) ได้อธิบายหลักสำคัญ ในการดำเนินเรื่องของรายการสารคดีว่าควรดำเนินเรื่องให้มีความน่าสนใจ บทเชื่อมโยงควรมีความ ต่อเนื่องและราบเรียบ พยายามนำเรื่องให้น่าฟัง มีชีวิตชีวา แม้จะเป็นเรื่องหนักๆ และทำให้ผู้ฟัง ค่อย ๆ เริ่มสนใจเรื่องที่เรานเสนอและตั้งใจฟังตั้งแต่ต้นจนจบ

3.9.3 การจูงใจให้ผู้ฟังสนใจติดตามฟังตั้งแต่ต้นจนจบ

การนำเข้าสู่รายการหรือบทเริ่มต้น การเริ่มต้นรายการสารคดีที่เรียกกรัง ความสนใจให้ผู้ฟังติดตามฟังจัดว่าเป็นความสำเร็จของการผลิตรายการไปแล้วครั้งหนึ่ง และผู้ผลิต รายการแต่ละคนต่างก็มีเทคนิควิธีการของตนเองแล้วใครจะสร้างสรรค์ออกมา (ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ, 2558) ดังนี้

1) ใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้ฟังมาเริ่มต้นรายการ เช่น สารคดีเรื่องเศรษฐกิจ พอเพียงเราสามารถกล่าวถึงภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวในปัจจุบัน หากเราน้อมนำปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาประยุกต์ใช้ยึดหลักความพอประมาณ ความ มีเหตุผล จะเกิดภูมิคุ้มกันที่ดี ต้องมีความรู้และคุณธรรม เพื่อเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติบน ทางสายกลาง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เป็นต้น

2) ใช้ตัวของผู้ฟังเองโดยตรงนำเข้าสู่เรื่อง เช่น เรื่อง การถนอมสุขภาพจิต แนววิธีการดูแลสุขภาพจิตเพื่อให้ผู้ฟังสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เป็นต้น

3) การนำเข้าสู่รายการโดยเสียงประกอบ เช่น เสียงคลื่นซัดชายหาด เสียง อุบัติรถยนต์ชนกัน เสียงสัตว์ในไพรพฤษณ์ เสียงไก่ขัน เสียงซอ เป็นต้น รายการสารคดีต้นแบบ เศรษฐกิจพอเพียงออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) เชียงใหม่ได้นำ

เสียงการขับชอของศิลปินล้านนา ขับชออยู่อย่างพอเพียง เพื่อนำเข้าสู่รายการ เพื่อดึงดูดความสนใจผู้ฟังรายการ ซึ่งเป็นกลุ่มเกษตรกร ผู้สูงอายุที่ชื่นชอบการขับชอของล้านนาเป็นอย่างดี

4) การนำเข้าสู่รายการ โดยใช้เพลงดึงดูดใจ โดยมีเพลงนั้นมักมีส่วนเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับเนื้อหา เช่น รายการสารคดีพอเพียงเพื่อเพียงพอกับม.ก.ยามเช้า ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) บางเขน กรุงเทพฯ นำบทเพลงพระราชนิพนธ์ บทเพลงเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงนำเข้าสู่รายการ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ฟังรายการ

5) การนำเข้าสู่รายการ โดยการใช้บทร้อยกรอง ซึ่งส่วนมากมักเป็นรายการสารคดีประวัติศาสตร์ สารคดีท่องเที่ยว และสามารถนำบทร้อยกรองต่างมานำเนื้อหา เป็นการบรรยายภาพที่ได้บรรณรตยิ่งนัก

6) ใช้เสียงก้อง (echo) นำเข้าสู่รายการ โดยมีความหมายแสดงถึงการอ้างอิงคำพูดของผู้พูด ซึ่งยังมีชีวิตอยู่หรือสิ้นชีพไปแล้วก็ได้ เช่น สารคดี 5 นาที ชุดพระราชดำรัสพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งผู้ผลิตรายการสามารถยกพระราชดำรัส พระบรมราโชวาท โดยใช้เทคนิคเสียงก้องนำเรื่องได้ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

7) การนำเข้าสู่รายการ โดยใช้รูปแบบละครเพื่อเร้าความสนใจก่อน เช่น บทละครเกี่ยวกับความยากจนของครอบครัวชาวนาที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวและไปปรึกษากับผู้ใหญ่บ้านซึ่งแนะนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

3.9.4 การสร้างความชัดเจนของเนื้อหา

ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ (2558) รายการสารคดีเป็นรายการที่เสนอเรื่องจริงเพียงเรื่องเดียวโดยละเอียดลึกซึ้ง ความชัดเจนของเนื้อหาที่นำเสนอจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งความชัดเจนของประเด็นเนื้อหาที่นำเสนอจำเป็นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีการลำดับเนื้อหาในแต่ละประเด็นอย่างเป็นเหตุเป็นผลและเหมาะสม รวมทั้งการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน ตรงประเด็น หลีกเลียงศัพท์ทางวิชาการ ภาษาควรสร้างภาพให้เกิดขึ้นกับผู้ฟังในทันที เช่น การผลิตรายการสารคดี เรื่อง เอดส์...โรคที่ป้องกันได้ วัตถุประสงค์คือ ต้องการให้ผู้ฟังมีความรู้เรื่องการป้องกันโรคเอดส์ ดังนั้น โครงสร้างของเนื้อหาจะเน้นวิธีการป้องกันมากกว่าความเป็นมาของโรคเอดส์ การติดต่อของโรค และอาการของโรค เป็นต้น

3.10 การเชื่อมเนื้อหาในรายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง

เมื่อรายการสารคดีเสนอรายละเอียดเพียงเรื่องเดียว การแบ่งเนื้อหาเป็นตอนๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากนำเสนอเนื้อหาเวกนไปผู้ฟังก็อาจขาดสมาธิในการฟังได้ ซึ่งในแต่ละตอนของรายการก็จะประกอบไปด้วยรูปแบบรายการต่าง ๆ เช่น สัมภาษณ์ บทความ สนทนา เป็น

ต้น การเชื่อมรายการจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับรายการสารคดี เพื่อให้เนื้อหาของรายการในแต่ละตอนต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน การเชื่อมรายการอาจทำได้ 3 วิธี (ธีรารักษ์ โภชิสวรรณ, 2558) ดังนี้

3.10.1 การเชื่อมด้วยคำพูด

โดยคำพูดที่ใช้จะต้องโยงจากเนื้อหาที่เพิ่งเสนอบนจอไปแล้ว ให้เข้ามาเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะเสนอต่อไป รายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียงเป็นรายการที่มีความเป็นเอกภาพ (Unity) คือ นำเสนอเรื่องจริงเรื่องเดียว แต่มีวิธีการนำเสนอในหลายรูปแบบคือมีหลากหลาย (variety) เพื่อดึงดูดผู้ฟัง ส่วนที่เป็นคำพูด แบ่งเป็น 2 ชนิดตามหน้าที่คือ ดังนี้

1) ส่วนที่เป็นบทบรรยาย (Narration)

ผู้ดำเนินรายการหรือผู้บรรยาย (Narrator) จะบรรยายเชื่อมส่วนต่างๆ หรือเรื่องเข้าด้วยกัน เปรียบเสมือนแนะนำให้ผู้ฟังได้ทราบว่าเสนอเรื่องอะไรไปแล้วและจะเสนอเรื่องอะไรต่อไป ส่วนคำพูดจะใช้วิธีบรรยายหรือบอกเล่าคนเดียว หรือแบบการสนทนา เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง

2) ส่วนที่เป็นการเสนอเรื่อง (Item)

หมายถึงส่วนที่เป็นเนื้อหาต่าง ๆ ส่วนนี้อาจเป็นการนำเสนอในรูปแบบสัมภาษณ์ บทความ คำแถลง ละคร การรายงานนอกสถานที่ โดยเนื้อหาจะเกี่ยวโยงเป็นขั้นตอนในเรื่องเดียวกันตั้งแต่ต้นจนจบ

3.10.2 การเชื่อมด้วยเพลง

การนำเพลง/ดนตรีที่จะนำมาใช้จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาของรายการหรือแต่งเนื้อเพลงให้สอดคล้องกับรายการเพลงที่ใช้เพื่อการเชื่อมนี้ มักจะเป็นส่วนหนึ่งที่เลือกมาให้เข้ากับบรรยากาศ เนื้อหาที่เสนอ โดยอาจจะใช้เพลงเดียวกันเชื่อมไปตลอดรายการหรืออาจเปลี่ยนเพลงที่ใช้ให้เข้ากับบรรยากาศของเนื้อหาที่นำมาเสนอ

3.10.3 การเชื่อมเนื้อหาด้วยดนตรี

หมายถึง ดนตรีบรรเลงที่ไม่มีเนื้อร้องซึ่งอาจจะเป็นดนตรีประสานเสียงดนตรีไทย เดี่ยว ขลุ่ย จะเข้ จิม อังกะลุง ดนตรีลูกทุ่ง เป็นต้น ซึ่งผู้ผลิตรายการต้องเลือกดนตรีที่เข้ากับเนื้อหา บรรยากาศ ยุคสมัยด้วย รายการจึงจะฟังแล้วไม่แปลกแยก ในรายการสารคดีนั้น ดนตรีที่ใช้จะต้องสอดคล้องหรือคล้อยตามเนื้อหาของเรื่องที่เสนอด้วย เช่น เสนอเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ดนตรีก็ควรเป็นประเภทนุ่มนวล ถ้าเสนอเรื่องตื่นเต้นดนตรีก็ควรมีจังหวะลีลาเร้าใจ และถ้าจะต้องใช้เพลงที่มีเนื้อหาเพื่อสร้างอารมณ์ให้แก่ผู้ฟังด้วยก็ใช้ได้แต่ไม่ควรเติมเพลง อาจนำส่วนใดส่วนหนึ่งของเพลงที่มีเนื้อร้องสอดคล้องกับการบรรยายมาแทรกเป็นช่วง ๆ ก็ได้

3.11 การใช้เสียงประกอบ (Sound effect: SFX)

การใช้เสียงประกอบในรายการสารคดีให้เหมาะสมกับเนื้อหา บรรยากาศอารมณ์ของรายการจะส่งเสริมให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการกว้างไกล เข้าใจเนื้อหาผ่านภาพในสมองได้มากยิ่งขึ้น และเสียงประกอบเป็นส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งรายการสารคดี หากนำมาใช้สอดคล้องกับเนื้อหาและถูกจังหวะแล้วก็จะทำให้เกิดความหลากหลายและช่วยจินตนาการในการฟังได้ดี และขณะเดียวกันก็มีข้อควรระวังคือ ต้องแน่ใจว่าเสียงประกอบนั้น สามารถสื่อสารเข้าใจตรงกันได้ ในสิ่งที่ผู้เขียนบทต้องการ

3.12 การจบรายการสารคดี

ตามความเป็นจริงแล้ว การจบรายการมีวิธีการหลายแบบแล้วแต่ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งโรเบิร์ต แมคลิช (Robert McLeish อ้างในธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ, 2558) ได้ให้เทคนิคในการจบรายการไว้ ดังนี้

3.12.1 ผู้บรรยายสรุปเนื้อหาเรื่องราวทั้งหมดที่ได้นำเสนอ

โดยเฉพาะเนื้อหาที่มีความซับซ้อนหรือเนื้อหาที่เป็นการโต้เถียงกันของ 2 ฝ่าย โดยนำมาสรุปอย่างเป็นเหตุเป็นผลของแต่ละฝ่ายให้ผู้ฟังได้เข้าใจง่ายขึ้น

1) เนื้อหาบางส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่องสามารถนำมาเสนอซ้ำ ด้วยเสียงของแหล่งข้อมูล เช่น ประเด็นสำคัญในเรื่องอยู่ที่การสัมภาษณ์ผู้นำเกษตรกร ก็สามารถนำเสียงผู้นำเกษตรกรมาเสนอซ้ำในประเด็นสำคัญนั้น ๆ เป็นการสรุปจบด้วยประเด็นสำคัญ

2) นำประโยคที่สำคัญที่สุดของเนื้อหาในเรื่องหรือในสถานการณ์มาเสนอซ้ำ อีกครั้งหนึ่งก่อนจบ

3.12.2 หากจบลงด้วยคำถามของการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้สัมภาษณ์ไม่มีข้อมูลเพียงพอควรจะต้องมีการคาดการณ์คำตอบไว้ล่วงหน้าแล้วเตรียมสรุปเพื่อจบรายการ

3.12.3 ควรจบรายการด้วยเสียงของผู้ดำเนินรายการคนเดียวกับที่กล่าวนำรายการ และใช้ดนตรีหรือเสียงเพลงที่เป็นเสียงเดียวกัน

นอกจากนี้แล้ว จารุฉินทร์ มุกติกะพงษ์ ได้กล่าวถึงบทสรุปหรือการจบเรื่องว่า โดยลักษณะของสารคดีซึ่งจะต้องเสนอความเป็นจริงในเรื่องเดิวนั้น ในตอนท้ายหรือตอนจะจบเรื่องอาจทิ้งท้ายให้ผู้ฟังได้นำไปคิดพิจารณาต่อตามประเภทของสารคดี บางครั้งอาจจบด้วยละครหรือจบด้วยคำคม บทสุภาษิตหรือคำพังเพย หรือจบด้วยเพลงก็ได้เช่นกัน

บทที่ 3

วิธีการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 รายการ เพื่อส่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ และวิทยุอินเทอร์เน็ต

ในการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการผลิตรายการ ดังนี้

1. ลักษณะรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียง

การผลิตรายการสารคดีให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสารคดีวิทยุต้นแบบที่เกิดจากผลงานสร้างสรรค์ โดยมีลักษณะของรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ดังนี้

1.1 เป็นต้นแบบชิ้นงานที่สร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจของผู้ศึกษา

การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แก่กลุ่มเกษตรกรผู้ฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ หรือเรียกว่า “ครอบครัว ม.ก.” กลุ่มเยาวชนและประชาชนผู้สนใจทั่วไปทั้ง 3 ตอน เป็นงานผู้ศึกษาผลิตได้เอง ไม่ซ้ำกับผู้อื่น โดยการเก็บข้อมูล การนำความรู้จากวิทยากรผู้ประสบความสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลหรือระดับเกษตรกร ระดับกลุ่มนักเรียนในสถาบันการศึกษาและในระดับชุมชน พร้อมก็นำประสบการณ์ด้านนิเทศศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการพัฒนา

1.2 มีเป้าหมายเพื่อเป็นตัวอย่างหรือต้นเค้าของรายการสารคดีวิทยุกระจายเสียง

การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงจะให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในประเด็นของความสำเร็จของผู้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้โดยให้เห็นถึงที่มาของการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งรายการส่วนใหญ่มีข้อเสนอเนื้อหาในส่วนของความสำเร็จมากกว่าจะเห็นจุดเริ่มต้น

1.3 มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชน

การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงได้คำนึงถึงบริบทของชุมชน โดยการนำภาษาถิ่นมาใช้สื่อสารในรายการ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายและผู้ฟังเกิดความรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมกับรายการ

1.4 มีการประเมินรายการตามหลักวิชาการ

การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงให้ความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ผนวกเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง จากผู้ที่ปฏิบัติจริงและนำมาถ่ายทอดเป็นรายการสารคดีให้ผู้ฟังได้มีความรู้อย่างลึกซึ้งผสมผสานด้วยเทคนิคการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ทั้งการใช้บทบรรยาย บทสนทนา เสียงเพลง/ดนตรีและเสียงประกอบ ผลิออกมาเป็นรายการและมีการประเมินโดยนักวิชาการและนักวิชาชีพด้านการกระจายเสียง โดยมีแบบประเมินเป็นเครื่องมือในการประเมินรายการ

2. แหล่งข้อมูลในการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจาย – เสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่

2.1 ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนครุประทุม ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2.2 ศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลดอนแก้ว อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่

2.3 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทนิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2.4 นางปราณี อำชาฤทธิ บ้านแม่ใจ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ศิลปินล้านนา ผู้ขับชออยู่อย่างพอเพียง

3. เครื่องมือในการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

เครื่องมือในการผลิต ได้แก่ บทวิทยุรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย

3.1 บทวิทยุรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง รายการที่ 1

ตอน คุณครูประทุมครูหัวใจแกร่งผู้สู้บทอดงานในหลวง (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

3.2 บทวิทยุรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง รายการที่ 2

ตอน ต้นกล้าทฤษฎีใหม่ โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่

3.3 บทวิทยุรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง รายการที่ 3

ตอน ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน”

4. การประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

เครื่องมือในการประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ แบบประเมิน จำนวน 3 ชุด (3 รายการ) ประกอบด้วย หัวข้อการประเมินคุณภาพรายการ ดังนี้

4.1 คุณภาพด้านเนื้อหา

4.2 คุณภาพด้านการนำเสนอ

4.3 คุณภาพด้านเทคนิค

โดยมีการกำหนดระดับคุณภาพ 3 ระดับคือ ดีมาก ดี และปรับปรุง

1. ประเด็นการประเมินรายการ หมายถึง การประเมินกระบวนการผลิตรายการมัถนียมพิจารณาประเด็นหลักๆ เกี่ยวกับ 1) คุณภาพด้านเนื้อหา ความน่าสนใจ ความถูกต้อง เป็นต้น และ 2) ประเมินในเชิงคุณภาพด้านเทคนิคการผลิต ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพรายการต่อไป (จิราภรณ์ สุวรรณวาทกสิกิจ, 2549)

2. การประเมินรายการสารคดีเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง ทั้ง 3 ตอน ได้มีการจัดทำเครื่องมือแบบประเมินรายการ ประกอบด้วย

2.1 ประเด็นในการประเมิน ได้แก่

2.1.1 คุณภาพด้านเนื้อหา ประกอบด้วย เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รายการเนื้อหา มีความชัดเจน การจัดลำดับเนื้อหาสาระชวนให้ติดตาม น่าสนใจ เนื้อหา มีประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้ เนื้อหาทันสมัย เนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ และเนื้อหาฟังแล้วไม่น่าเบื่อ

2.1.2 คุณภาพด้านการนำเสนอ ประกอบด้วย รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา โครงสร้างของรายการ ส่วนนำ เนื้อเรื่อง สรุป ความต่อเนื่องของรายการ ผู้ดำเนินรายการใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการ วิทยากรมีทักษะในการอธิบาย วิทยากรมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม การใช้เพลงนำรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ การใช้ดนตรี/เพลงคั่นรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ และ การใช้เสียงประกอบในรายการ

2.1.3 ด้านคุณภาพเทคนิค ประกอบด้วย ระดับเสียงของเสียงพูด ระดับเสียงของเสียงดนตรี/เพลง ความสมจริงและระดับเสียงของเสียงประกอบ

2.1.4 ข้อเสนอแนะ

โดยมีระดับคุณภาพ 3 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปรับปรุง

2.2 เกณฑ์การให้คะแนนของผู้ประเมิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนดค่าน้ำหนักของความคิดเห็นดังนี้

การแปลคะแนนเฉลี่ย จากข้อมูลที่เป็น Rating Scale คือ

คะแนน	ช่วงคะแนน	ระดับความคิดเห็น
3	2.34 - 3.00	ดีมาก
2	1.67 - 2.33	ดี
1	1.00 - 1.66	ปรับปรุง

2.3 การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน

ผู้ผลิตรายการได้นำแบบประเมินให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. ปิยฉัตร ล้อมชวการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร และ อาจารย์ ดร. ณัฐสุพงศ์ สุขโสต ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรายการ

การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมิน ใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยผู้ประเมินรายการต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง 10 ปีขึ้นไป

2.4.1 นายนิวัติ มังตา นักวิชาการ วิทยุการผู้ช่วยอำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่

2.4.2 นางสาวมณฑนา อาษากิจ นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ หัวหน้าฝ่าย
รายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่ FM 93.25 MHz.

2.4.3 นางสุณิสา อินตะพิงค์ พนักงานปฏิบัติงาน คณะการสื่อสารมวลชน
ผู้ดำเนินรายการวิทยุ สถานีวิทยุเสียงสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ FM.100 MHz.

2.4.4 นายสุธีรภัทร ชูระเสน นักจัดรายการ สถานีวิทยุเพื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ FM. 95.5 MHz.

2.4.5 นายเสน่ห์ แสงคำ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักจัดรายการวิทยุงาน
ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ประมงและปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 4

กระบวนการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่

การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 รายการ เพื่อส่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัย - เกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ และวิทยุอินเทอร์เน็ต

การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยขั้นตอนในการผลิตรายการ ดังนี้

1. การเตรียมการก่อนการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

การเตรียมการก่อนการผลิต ประกอบด้วย

1.1 การศึกษาข้อมูลในการผลิตรายการสารคดีต้นแบบ

1.1.1 ศึกษาข้อมูลวิธีการด้านการผลิตรายการสารคดี

ได้ทำการศึกษาข้อมูลในด้านหลักการผลิตรายการสารคดี รูปแบบและการนำเสนอรายการซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลด้านเนื้อหา เพลง เสียงประกอบ ที่ใช้ในรายการสารคดี และเทคนิคการใช้เสียงต่าง ๆ จากตำรา เว็บไซต์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการผลิตรายการ เช่น หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล เป็นต้น

1.1.3 ศึกษาข้อมูลการปฏิบัติจริงและประสานงาน ขอสัมภาษณ์ผลสำเร็จจากประสบการณ์ตรงของเกษตรกรระดับบุคคล ระดับเยาวชนในสถานศึกษาและระดับชุมชน ของศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้านด้านเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อบำรุง การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการประสานขอสัมภาษณ์ข้อมูลการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจนประสบความสำเร็จทั้งในระดับเกษตรกร ระดับกลุ่มเยาวชนในสถาบันการศึกษาและระดับปราชญ์ชาวบ้านเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่ชุมชน “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน” ของศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้านด้านเศรษฐกิจพอเพียงและโรงเรียนน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถาบันการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่เป็นเครือข่าย “ครอบครัว ม.ก.” ของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 แห่งและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อถ่ายทอดความรู้ทุกแง่มุมและความบันเทิง ผ่านรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ไปสู่กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเกษตรกร เยาวชน และประชาชนทั่วไป สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

สำหรับการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะผู้ศึกษาเพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้าอิสระ (Independent Study: IS) ในครั้งนี้ ขออธิบายถึงกระบวนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงก่อน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1) การตั้งวัตถุประสงค์รายการ

- (1) เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

2) การกำหนดกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย

ผู้ผลิตรายการต้องรู้ว่ากลุ่มผู้ฟังเป้าหมายหลักของรายการเป็นใคร มีลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ รวมทั้งสภาพทางภูมิศาสตร์อย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากการสำรวจ เพื่อที่จะได้ผลิตรายการให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย

รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายคือ กลุ่มเกษตรกรและผู้สนใจในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียงของภาคเหนือตอนบน

3) การกำหนดประเภทของสารคดีแนะนำวิธีทำ (How – to – do Feature)

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ วิธีการปฏิบัติหรือกระบวนการผลิตอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การทำไร่นาสวนผสม การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตให้ยั่งยืน เป็นต้น

4) การกำหนดความยาวรายการ 25 นาที

5) การกำหนดเวลาออกอากาศ

เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร ออกอากาศวันพุธ เวลา 06.30 - 06.55 น. และวิทยุอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์

6) การกำหนดประเด็นเนื้อหา

รายการตอนที่ 1 การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในระดับบุคคล

วิทยากร ได้แก่ นางสาวประทุม สุริยา ปราชญ์ชาวบ้าน/ครูบัญชีครัวเรือน ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนครูประทุม อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ลาออกจากการรับราชการครูมาเป็นเกษตรกรยอมลงทุนเป็นหนี้เหมือนเกษตรกรสามารถน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตสามารถปลดหนี้สินได้ภายในเวลา 5 ปี เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของเกษตรกรทั้งในและต่างประเทศ

รายการตอนที่ 2 การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในระดับสถาบันการศึกษา

วิทยากร ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ป.1) ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่เกษตรผสมผสานตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใช้บริเวณพื้นที่ของโรงเรียน จำนวน 5 ไร่กว่า อาทิ ปลูกข้าว พืชไร่ ไม้ผล พืชผัก ไม้ประดับ พระราชทานสมเด็จพระเทพฯ ปศุสัตว์ การแปรรูป เป็นอาหารกลางวันเด็ก ปัจจุบันสามารถจำหน่าย มีเงินออมของนักเรียนฝากธนาคาร โรงเรียน (ชกส.) มีหลักสูตรเกษตรแต่ละชั้นเรียน เป็นต้น ได้รับรางวัลพระราชทานแฟกทองคำ ออคมณตรีเยี่ยมชม

รายการตอนที่ 3 การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในระดับชุมชน

วิทยากร ได้แก่ นางทองดี โพธิ์ทอง ประธานศูนย์เรียนรู้สวนส้มพันธ์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ (ระดับชาวบ้านในชุมชนเป็นแหล่งอบรมความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่หน่วยงาน

ทั่วไป อาทิ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งศึกษาอบรม ถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะเครือข่ายการทำงาน ของชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ภูมิคุ้มกันและความรู้และคุณธรรม มี 8 ฐานการเรียนรู้ เน้นการสร้างคนเพื่อไปสร้างงาน

7) การวางโครงสร้างรายการ

ขั้นตอนที่ 1 วางโครงสร้างรายการสารคดี

ในการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดวางโครงสร้างรายการสารคดี เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายการ คือ เพื่อให้ความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่เกษตรกร เยาวชนและประชาชนทั่วไป ทั้งสิ้นจำนวน 3 ตอน โดยได้ให้น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหาแต่ละตอนให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้านและสถาบันการศึกษาน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขั้นก่อนการผลิต และได้วางแผนการดำเนินเรื่องของรายการสารคดี โดยใช้เสียงของผู้ดำเนินรายการ และเสียงจริงจากการสัมภาษณ์เสียงผู้ร่วมรายการ

ภายหลังจากการวางแผนแล้ว จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ และจัดทำเค้าโครงรายการ ทั้ง 3 ตอน นำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบโครงสร้างรายการ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ปราบกฏรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 รายการสารคดี ชื่อเรื่อง “ครูหัวใจแกร่งผู้สืบทอดงานในหลวง (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)”

ตารางที่ 4.1 โครงสร้างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 1 (ความยาว 25 นาที)

ลำดับที่	รูปแบบ	เนื้อหา	ความยาว/นาที
1	จิ้งเกิ้ลเปิดรายการ/ ชออยู่อย่างพอเพียง	เกษตรทฤษฎีใหม่ /เศรษฐกิจพอเพียง	2
2	ดนตรีพื้นเมือง/ บรรยาย	ดนตรีพื้นเมืองนำเรื่อง-บรรยายเปิดรายการ	2
3	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	0.30
4	บรรยาย	ประวัติของครูแล้วผู้การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ถอดจากเทปสัมภาษณ์) มาเรียบเรียง	2
5	แทรกเสียงสัมภาษณ์	ครูประทุม สุริยา แรงบันดาลใจให้ครูลาออกมาประกอบอาชีพเกษตร / น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	2
6	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	0.30
7	สัมภาษณ์	ครูประทุม สุริยา แนวทางการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูประทุม ยึดหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย 3 ห่วง - ความประมาณ - ความมีเหตุผล - ภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไขคือความรู้/คุณธรรม หลักเกษตรทฤษฎีใหม่ 30:30:30:10 (30 :น้ำ / 30:ข้าว / 30:พืช ไม้ผล /10:ที่อยู่อาศัย ปลูกสัตว์)	3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	รูปแบบ	เนื้อหา	ความยาว/นาที
8	สัมภาษณ์	ครูประทุม สุริยา หลักรัฐ “ชีวิตจะเป็นสุข ถ้า บำบัดทุกข์ด้วยความพอเพียง”	5
9	สัมภาษณ์	นายประณีต จรบุตตะ วิทยากรผู้ถ่ายทอด ความรู้ฐาน อาทิ นวัตกรรมท้องถิ่น /พลังงาน ทดแทนของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลง เกษตรทฤษฎีใหม่สวนครูประทุม	2
10	สัมภาษณ์	ครูประทุม ตามประเด็น ผลการดำเนินการและการขยายผล สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต มีรายได้เพิ่ม ปลดภาระหนี้สิน - การอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เยาวชนและ เกษตรกรทั่วไป	3
11	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	0.30
12	สัมภาษณ์เยาวชน/ผู้ เคยผ่านการ อบรมฯ	เด็กชายนราธิป ธิใจ นักเรียนชั้น ม. 1 ตัวแทนเด็กนักเรียน โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ผ่านการอบรมฯ - หลักรัฐการอบรมฯ ความรู้ที่ได้รับ การนำไปปฏิบัติต่อยอด ณ โรงเรียนป่าจี้วังแดง วิทยา ตำบลอินทจิล อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่	2
	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	0.30
13	สัมภาษณ์	ครูประทุม สุริยา ข้อคิดการประยุกต์ใช้ความรู้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง	1.30
14	เสียงดนตรีพื้นเมือง/ บรรยาย	สรุปจบรายการ	2

ตอนที่ 2 รายการสารคดี ชื่อเรื่อง “ต้นกล้าทฤษฎีใหม่ โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา
จังหวัดเชียงใหม่”

ตารางที่ 4.2 โครงสร้างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 2 (ความยาว 25 นาที)

ลำดับที่	รูปแบบ	เนื้อหา	ความยาว/นาที
1	จิงเกิ้ลเปิดรายการ/ ชออยู่อย่างพอเพียง	เกษตรทฤษฎีใหม่ /เศรษฐกิจพอเพียง	2
2	ดนตรีพื้นเมือง/ บรรยาย	ดนตรีพื้นเมืองนำเรื่อง-บรรยายเปิดรายการ บรรยาย	
3	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	
4	สัมภาษณ์	นายทักษิณ เมืองปิง ผู้อำนวยการ โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ที่มาที่ไปของการเป็นสถาบันการศึกษาน้อม นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และ นักเรียน โรงเรียนป่าจี้วิทยา ตำบลอินทจิล อำเภอ แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อแหล่งเรียนรู้เกษตรสำหรับนักเรียนระดับชั้นป. 1-ป.6 และมีหลักสูตรการเรียนการสอนของแต่ละ ระดับชั้นเรียน เป็นแหล่งอาหารกลางวันสำหรับเด็ก นักเรียน หรือจำหน่ายเป็นเงินออมในอนาคตแก่เด็ก นักเรียน	
5	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	0.30
6	สัมภาษณ์	นายมิตร แก้วมณี ครูผู้รับผิดชอบโครงการฯ แนวทางการปฏิบัติตามหลักสูตรการเรียนเกษตร ของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ป. 1- ป.6ตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ยึด หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข	3

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลำดับที่	รูปแบบ	เนื้อหา	ความยาว/นาที
		ประกอบด้วย 3 หัวง - ความประมาท - ความมีเหตุผล - ภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไข - ความรู้ - คุณธรรม หลักเกษตรทฤษฎีใหม่ 30:30:30:10 (30:น้ำ / 30:ข้าว / 30:พืช ไม้ผล /10:ที่อยู่อาศัย ปศุสัตว์)	
7	เพลง	เพลงเมืองไทยของเรา (เสียงเด็กขับร้อง)	2
8	สัมภาษณ์	1. นายณราธิป ธิใจ ชั้น ม. 3 โรงเรียนป่าจี้วัง แดงวิทยา อำเภอมะเแตง จังหวัดเชียงใหม่ - การปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชผัก ประมง 2. เด็กหญิงศรศิริ งามประดับ ชั้นม.2 ตัวแทน นักเรียน โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา อำเภอมะเแตง จังหวัดเชียงใหม่ - การแปรรูปอาหารจากพืชผัก ไม้ผล ประมง เป็นต้น	2 2
9	ดนตรี	เพลงบรรเลงมนต์ไพเราะ	0.30
10	สัมภาษณ์	ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนป่าจี้วังแดง วิทยา เข้ามาสนับสนุนและเรียนรู้เกษตรจาก โครงการฯ “ต้นกล้าเกษตรทฤษฎีใหม่” ร่วมกับ คณะครู/นักเรียนนำไปขยายผลกับประกอบ อาชีพของตนและชุมชนแห่งนี้และใกล้เคียง	2
11	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	0.30

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลำดับที่	รูปแบบ	เนื้อหา	ความยาว/นาที
12	สัมภาษณ์	ผู้นำชุมชนหรือผู้บริจาคที่ดินแก่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา นำไปเป็นโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ นำสู่เยาวชนโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา หรือ “ต้นกล้าเกษตรทฤษฎีใหม่” และความภาคภูมิใจที่ดินบริจาคเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาด้านเกษตรของนักเรียนเพื่อสืบทอดอาชีพด้านเกษตรของชุมชน	2
13	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	0.30
14	ดนตรีพื้นเมือง/ บรรยาย	สรุปจบรายการ	2
15	ชอ่ยู่อย่าง พอเพียง/จึงเกิด ลารายการ	ชอ่ยู่อย่าง	1

ตอนที่ 3 รายการสารคดี ชื่อเรื่อง ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน”

ตารางที่ 4.3 โครงสร้างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 3 (ความยาว 25 นาที)

ลำดับที่	รูปแบบ	เนื้อหา	ความยาว/นาที
1	จิ้งเกิ้ลเปิดรายการ/ ขออยู่อย่างพอเพียง	เกษตรทฤษฎีใหม่ /เศรษฐกิจพอเพียง	2
2	ดนตรีพื้นเมือง/ บรรยาย	ดนตรีพื้นเมืองนำเรื่อง-บรรยายเปิดรายการ บรรยาย	
3	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	
4	สัมภาษณ์	นางทองดี โปธิยอง ประธานศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธเพื่อการ พัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสารภี จังหวัด เชียงใหม่ - แนวคิดการจากปราชญ์ชาวบ้านสู่การ พัฒนาเครือข่ายของศูนย์ฯ “เพื่อการพัฒนา คน เพื่อไปสร้างงาน” ประกอบด้วย 8 ฐาน การเรียนรู้ของ ตำบลชมภู ตำบลท่ากว้าง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ กระจายตาม ชุมชนต่าง ๆ 1. ฐานเรียนรู้ อบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้าง กลุ่ม สร้างเครือข่าย วิสาหกิจชุมชนฯ /ฐาน สมุนไพร (นางทองดี โปธิยอง) 2. ฐานเรียนรู้ พลังงานทดแทน เตาเผาถ่าน น้ำส้มควันไม้ (นายบัญญัติ พงษ์ชื่น) 3. ฐานเรียนรู้ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การ ทำน้ำยาต่าง ๆ (นางบุญนพ สมบูรณ์) 4. ฐานเรียนรู้เพิ่มรายได้ รายวัน รายเดือน รายปี (นายสว่าง อินตะ)	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับที่	รูปแบบ	เนื้อหา	ความยาว/นาที
		5. ฐานเรียนรู้พืชปลอดสารเคมี (นายบุญยัง สิทธิธรรม)	
		6. ฐานเรียนรู้ผลิตภัณฑ์แปรรูปสู่ภาคเอกชน อาทิ น้ำสมุนไพร น้ำข้าวกล้อง ข้าวแต่นสมุนไพร (นางรัตติกาล สิทธิธรรม)	
		7. ฐานเรียนรู้การเพาะเห็ด และสมุนไพร (นายสุกแก้ว พรหมหลัก)	
		8. ฐานเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ	
5	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	0.30
6	สัมภาษณ์	1. นายบัญชาการ พลชมชื่น ฐานเรียนรู้ด้านพลังงานทดแทน เตาเผาถ่าน การผลิตน้ำส้มควันไม้ ฯลฯ	2
		2. นางบุญนพ สมบูรณ์ ฐานเรียนรู้ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ทำน้ำยาต่างๆ สบู่ แชมพู น้ำยาล้างจาน ฯลฯ	2
7	เพลง	เพลงเศรษฐกิจพอเพียงในหลวง	3
8	สัมภาษณ์	1. นางรัตติกาล สิทธิธรรม ฐานเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์ น้ำสมุนไพร น้ำข้าวกล้อง ข้าวแต่น สมุนไพร(นางเล็ด)	2
9	เสียงประกอบ	เสียงธรรมชาติ	0.30
10	สัมภาษณ์	นางทองดี โพธิयोग ประธานศูนย์ฯ ให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างคน เพื่อสร้างงานเศรษฐกิจพอเพียงเครือข่าย สังกม	1.30

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับที่	รูปแบบ	เนื้อหา	ความยาว/นาที
11	เสียงดนตรี พื้นเมือง/บรรยาย	สรุปจบรายการ	2
12	ซออยู่อย่าง พอเพียง/ จึงเกิดลารายการ	ซอปิดรายการ	2

8) การรวบรวมข้อมูล

ได้นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลมาจากแหล่งต่างๆ ทั้งด้านเสียงเพลง เสียงพูด เสียงประกอบ ดังนี้

(1) จากเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- นางสาวประทุม สุริยา ประธานศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนครูประทุม ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

- นายปราณีต จรบุดตะ วิทยากรด้านนวัตกรรมและพลังงานทดแทน
ของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนครูประทุม

- นายทักษิณ เมืองปิง ผู้อำนวยการโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

- นายมิตร แก้วมณี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

- นายนิพนธ์ พินิจสร ผู้บุกเบิกซื้อที่ดินมอบให้โรงเรียนป่าจี้วังแดง
วิทยา

- นายอินทสี ษัยยา ประธานกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนป่าจี้วัง
แดงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

- นายนราธิป ธิใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าจี้วังแดง
วิทยา ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

- เด็กหญิงศรศิริ งามประดับ นักเรียนชั้น ม. 2 โรงเรียนป่าจี้วังแดง
วิทยา

- เทปประกวดเล่าเรื่องความภาคภูมิใจในท้องถิ่นด้วยภาษาไทยถิ่นภาคเหนือเด็กหญิงวิภาวี แสงยอด นักเรียนชั้น ป. 6 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

- นางทองดี โปธิของ ประธานศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลคอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และทีมงานอีก 4 คน

(3) เสียงเพลง เสียงประกอบ เสียงขอ ทั้งหมดได้รวบรวมมาจากแผ่นเสียง และการขับขอโดยตรงนางปราณี อำชำฤทธิ์ ศิลปินล้านนาและเป็นผู้ฟังของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่

การตัดต่อรายการได้ทำการคัดเลือกข้อมูลเฉพาะในส่วนที่ต้องการนำไปประกอบรายการสำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทำการตัดต่อเสียงสัมภาษณ์ ให้ได้ครบตามประเด็นชัดเจน กะทัดรัด ได้ใจความตามที่กำหนด ทำการคัดเลือกเสียงที่ใช้ประกอบในรายการ เช่น เสียงนำเข้ารายการ ผู้บรรยาย เสียงประกอบ เสียงเพลง เสียงดนตรีไทยถิ่นเหนือ โดยทำการติดต่อประสานงานกับบุคลากรจัดเตรียมสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำไปใช้ในการผลิตรายการ เนื่องจากข้อมูลที่รวมมาได้นั้นเป็นเพียงวัตถุดิบ จะต้องนำมาเลือกเอาเฉพาะส่วนที่ต้องการให้เหมาะสมกับเวลาของรายการ

9) การเขียนบทรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียง

นำข้อมูลที่ได้มาเขียนเป็นบทวิทยุรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบบทกึ่งสมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดในขั้นตอนการเขียนบท ดังนี้

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้ มาเขียนเป็นบทสารคดีวิทยุ โดยใช้รูปแบบบทกึ่งสมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดในขั้นตอนการเขียนบท ดังนี้

(1) ใช้เสียงดนตรีพื้นเมือง เสียงประกอบที่เป็นเสียงธรรมชาติและใช้ภาษาไทยถิ่นภาคเหนือ สื่อให้เห็นภาพตามเนื้อหา

(2) เนื้อหาที่นำมาประกอบและเสียงจริงของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์โดยตรงมาพูดคุยอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่เด็กนักเรียนหรือยูวเกษตรกร เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป เน้นการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมีภูมิคุ้มกันที่ดี และมีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งสามารถน้อมนำมาปฏิบัติได้ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล สถาบันการศึกษา และระดับชุมชน

(3) การเขียนบทเชื่อม มีทั้งการบรรยายด้วยคำพูด เสียงประกอบ การเชื่อมโยงด้วยดนตรีบรรเลง คลอเบาๆ เรียบง่าย เพื่อไม่ต้องการให้เนื้อเรื่องถูกดึงดูความสนใจ

ผู้ฟังไปจากเนื้อหาที่นำเสนอ นอกจากนี้ ยังมีการเปิดเพลงให้ฟังที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งเสียงเด็กขับร้องและเสียงผู้ใหญ่

(4) บทสรุปหรือจบเรื่อง ด้วยการบรรยายสรุปพร้อมกับดึงคู่ผู้ฟังในกลุ่มเกษตรกรและนักเรียนในชนบท ด้วยการจับช่ออย่างพอเพียงของศิลปินล้านนา

10) การชักซ้อม (การซ้อมบท)

ผู้ศึกษาได้ทำการชักซ้อมกับไมโครโฟนแบบเหมือนจริงในห้องบันทึกเสียงสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มตั้งแต่ต้นจนจบรายการ กรณีมีข้อบกพร่อง ผิดพลาดต้องปรับแก้ไขก่อนการบันทึกรายการ

11) การประสานและเตรียมการผลิตรายการเศรษฐกิจพอเพียง

ภายหลังเขียนบทแล้ว จึงติดต่อประสานบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง วัสดุอุปกรณ์ สถานที่เพื่อเตรียมการบันทึกเสียง

1.2 ขั้นตอนการผลิตรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียง

ในขั้นตอนนี้ จะประกอบด้วยการบันทึกและผสมเสียงประเภทต่างๆ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.2.1 บันทึกเสียงผู้บรรยาย ผู้ให้เสียงเปิดและปิด เสียงสนทนาของวิทยากรในรายการ ทำการตัดต่อเสียงที่ได้จากการบันทึก โดยคัดเลือกเสียงที่ดีที่สุด โดยใช้หลักการให้เสียงทางวิทยุกระจายเสียงเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

1.2.2 ทำการผสมเสียงพูด เสียงดนตรี ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อให้ได้รายการสารคดีที่สมบูรณ์ทั้ง 3 ตอน บันทึกลงแผ่นซีดี

2. การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการบันทึกรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงจริงในห้องบันทึกเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ โดยพูดให้เป็นธรรมชาติ ใช้ภาษาไทยถิ่นภาคเหนือ เพื่อสร้างความเป็นกันเองกับผู้ฟังซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนเกษตรกรและกลุ่มประชาชน ทำให้รู้สึกผ่อนคลายจากการสอดแทรกความรู้และความบันเทิงได้ โดยมีเสียงช่อ เสียงเพลง เสียงผู้บรรยาย เสียงสัมภาษณ์และเสียงประกอบที่เป็นธรรมชาติได้อย่างกลมกลืน สื่อถึงความเป็นอัตลักษณ์ของล้านนา ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

3. การประเมินรายการ

3.1 การประเมินรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง มี 2 ขั้นตอน คือ

3.1.1 *ภายหลังเสร็จสิ้นในขั้นตอนการผลิต* ได้ทำการตรวจสอบการบันทึกเสียงว่าเป็นไปตามบทวิทยุที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเสียง ทั้งด้านเนื้อหา เพลงบรรเลงเสียงประกอบในรายการ ตลอดจนเทคนิคในการผลิต มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรายการ

3.1.2 *การประเมินรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงโดยผู้ทรงคุณวุฒิ* โดยแบบประเมินรายการ มีประเด็นในการประเมินดังต่อไปนี้

1) *การประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา* ประกอบด้วย เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการ เนื้อหามีความชัดเจน การจัดลำดับเนื้อหาสาระชวนให้ติดตาม น่าสนใจ เนื้อหาประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้ เนื้อหาทันสมัย เนื้อหาไม่น่าเชื่อถือ และเนื้อหาฟังแล้วไม่น่าเบื่อ

2) *การประเมินคุณภาพด้านการนำเสนอ* ประกอบด้วย รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา โครงสร้างของรายการ ส่วนนำ เนื้อเรื่อง สรุป ความต่อเนื่องของรายการ ผู้ดำเนินรายการใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการ วิทยากรมีทักษะในการอธิบาย วิทยากรมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม การใช้เพลงนำรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ การใช้ดนตรี/เพลงคั่นรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ และการใช้เสียงประกอบในรายการ

3) *การประเมินด้านคุณภาพเทคนิค* ประกอบด้วย ระดับเสียงของเสียงพูด ระดับเสียงของเสียงดนตรี/เพลง ความสมจริงและระดับเสียงของเสียงประกอบ

4) *ข้อเสนอแนะ*

3.2 ผลการประเมินรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1 คุณครูประทุม สุริยา คุณครูหัวใจแกร่งผู้สู้บทงานในหลวง (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 1

คุณภาพรายการ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1. คุณภาพด้านเนื้อหา		
1.1 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการ	2.8	ดีมาก
1.2 เนื้อหามีความชัดเจน	2.6	ดีมาก
1.3 การจัดลำดับเนื้อหาสาระชวนให้ติดตามน่าสนใจ	2.0	ดี
1.4 เนื้อหา มีประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้	2.6	ดีมาก
1.5 เนื้อหาทันสมัย	2.6	ดีมาก
1.6 เนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ	2.8	ดีมาก
1.7 เนื้อหาฟังแล้วไม่น่าเบื่อ	1.8	ดี
2. คุณภาพด้านการนำเสนอ		
2.1 รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	2.4	ดีมาก
2.2 โครงสร้างของรายการ		
- ส่วนนำ	2.4	ดีมาก
- เนื้อเรื่อง	2.4	ดีมาก
- สรุป	2.6	ดีมาก
2.3 ความต่อเนื่องของรายการ	2.0	ดี
2.4 ผู้ดำเนินรายการ ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน	2.2	ดี
2.5 น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการ	2.4	ดีมาก
2.6 วิทยากรมีทักษะในการอธิบาย	2.8	ดีมาก
2.7 วิทยากรมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม	2.6	ดีมาก
2.8 การใช้เพลงนำรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ	2.4	ดีมาก
2.9 การใช้ดนตรี/เพลงคั่นรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ	2.2	ดี
2.10 การใช้เสียงประกอบในรายการ	2.0	ดี

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

คุณภาพรายการ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
3. คุณภาพด้านเทคนิค		
3.1 ระดับเสียงของเสียงพูด	2.6	ดีมาก
3.2 ระดับเสียงของเสียงดนตรี/เพลง	2.4	ดีมาก
3.3 ความสมจริงและระดับเสียงของเสียงประกอบ	2.0	ดี
คุณภาพรายการที่ 1 ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.4	ดีมาก

จากการประเมินคุณภาพรายการ สารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ตอนที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพรายการโดยรวม รายการอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.40 โดยแยกเป็นคุณภาพด้านเนื้อหา เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายการ และเนื้อหามีความน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยคะแนนการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.8 รองลงมาคือ เนื้อหามีความชัดเจน เนื้อหามีประโยชน์ เนื้อหามีความสำคัญ คะแนนการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.6 ด้านคุณภาพการนำเสนอ วิทยากรมีทักษะในการอธิบาย และมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม โดยคะแนนการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.8 รองลงมาคือ 2.6 ตามลำดับ รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา คะแนนการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.4 น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการและผู้ดำเนินรายการใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน คะแนนการประเมินอยู่ในระดับดีมากและดี ค่าเฉลี่ย 2.4 และ 2.2 ด้านเทคนิค ระดับเสียงของเสียงพูดและระดับเสียงของดนตรี/เพลง โดยคะแนนการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.6 รองลงมาคือ 2.4

ตอนที่ 2 ต้นกล้าทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 2

คุณภาพรายการ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1. คุณภาพด้านเนื้อหา		
1.1 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการ	2.4	ดีมาก
1.2 เนื้อหามีความชัดเจน	2.6	ดีมาก
1.3 การจัดลำดับเนื้อหาสาระชวนให้ติดตามน่าสนใจ	2.0	ดี
1.4 เนื้อหา มีประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้	2.4	ดีมาก
1.5 เนื้อหาทันสมัย	2.0	ดี
1.6 เนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ	2.6	ดีมาก
1.7 เนื้อหาฟังแล้วไม่น่าเบื่อ	2.2	ดี
2. คุณภาพด้านการนำเสนอ		
2.1 รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	2.2	ดี
2.2 โครงสร้างของรายการ		
- ส่วนนำ	2.6	ดีมาก
- เนื้อเรื่อง	2.2	ดี
- สรุป	2.4	ดีมาก
2.3 ความต่อเนื่องของรายการ	2.0	ดี
2.4 ผู้ดำเนินรายการ ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน	2.4	ดีมาก
2.5 น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการ	2.0	ดี
2.6 วิทยากรมีทักษะในการอธิบาย	2.4	ดีมาก
2.7 วิทยากรมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม	2.4	ดีมาก
2.8 การใช้เพลงนำรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ	2.2	ดี
2.9 การใช้ดนตรี/เพลงคั่นรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ	2.2	ดี
2.10 การใช้เสียงประกอบในรายการ	1.8	ดี

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

คุณภาพรายการ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
3. คุณภาพด้านเทคนิค		
3.1 ระดับเสียงของเสียงพูด	2.2	ดี
3.2 ระดับเสียงของเสียงดนตรี/เพลง	2.2	ดี
3.3 ความสมจริงและระดับเสียงของเสียงประกอบ	2.0	ดี
คุณภาพรายการที่ 2 ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.25	ดี

จากการประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพรายการโดยรวม รายการอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.25 โดยแยกเป็นคุณภาพด้านเนื้อหา เนื้อหาที่มีความชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยคะแนนประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.6 รองลงมาคือ เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการและเนื้อหาฟังแล้วไม่น่าเบื่อ มีคะแนนประเมินอยู่ระดับดีมากและดี ค่าเฉลี่ย 2.4 และ 2.2 ตามลำดับ เนื้อหาที่มีประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้และเนื้อหาฟังแล้วไม่น่าเบื่อ มีคะแนนประเมินอยู่ระดับดีมากและดี ค่าเฉลี่ย 2.4 และ 2.2 ด้านคุณภาพการนำเสนอ ผู้ดำเนินรายการใช้ภาษาถูกต้องชัดเจนและน้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการ คะแนนประเมินอยู่ระดับดีมากและดี ค่าเฉลี่ย 2.4 และ 2.2 ตามลำดับ รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา วิทยากรมีทักษะในการอธิบายและมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม มีคะแนนประเมินอยู่ระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.4 คุณภาพด้านเทคนิค ระดับเสียงของเสียงพูด ระดับเสียงของเสียงดนตรี/เพลง มีคะแนนประเมินอยู่ระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.2

ตอนที่ 3 ประชาชนชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน อำเภอ
สารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน”

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 3

คุณภาพรายการ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1. คุณภาพด้านเนื้อหา		
1.1 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการ	2.8	ดีมาก
1.2 เนื้อหามีความชัดเจน	2.6	ดีมาก
1.3 การจัดลำดับเนื้อหาสาระชวนให้ติดตามน่าสนใจ	2.0	ดี
1.4 เนื้อหา มีประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้	2.6	ดีมาก
1.5 เนื้อหาทันสมัย	2.2	ดี
1.6 เนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ	2.6	ดีมาก
1.7 เนื้อหาฟังแล้วไม่น่าเบื่อ	2.2	ดี
2. คุณภาพด้านการนำเสนอ		
2.1 รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	2.6	ดีมาก
2.2 โครงสร้างของรายการ		
- ส่วนนำ	2.2	ดี
- เนื้อเรื่อง	2.4	ดีมาก
- สรุป	2.4	ดีมาก
2.3 ความต่อเนื่องของรายการ	2.2	ดี
2.4 ผู้ดำเนินรายการ ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน	3.0	ดีมาก
2.5 น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการ	2.8	ดีมาก
2.6 วิทยากรมีทักษะในการอธิบาย	2.2	ดี
2.7 วิทยากรมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม	2.4	ดีมาก
2.8 การใช้เพลงนำรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ	2.4	ดีมาก
2.9 การใช้ดนตรี/เพลงคั่นรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ	2.2	ดี
2.10 การใช้เสียงประกอบในรายการ	3.6	ดี

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

คุณภาพรายการ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
3. คุณภาพด้านเทคนิค		
3.1 ระดับเสียงของเสียงพูด	2.4	ดีมาก
3.2 ระดับเสียงของเสียงดนตรี/เพลง	2.2	ดี
3.3 ความสมจริงและระดับเสียงของเสียงประกอบ	2.0	ดี
คุณภาพรายการที่ 3 ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.29	ดี

จากการประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันวิทยุ - กระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพรายการโดยรวม รายการอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.29 โดยแยกเป็นคุณภาพด้านเนื้อหา เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการ โดยคะแนนประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.8 รองลงมาคือ เนื้อหาที่มีความชัดเจน เนื้อหาที่มีประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้ มีคะแนนประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.6 เนื้อหาทันสมัย การจัดลำดับเนื้อหาสาระชวนให้ติดตามน่าสนใจ มีคะแนนประเมินอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.2 และ 2.0 ตามลำดับ ด้านคุณภาพการนำเสนอ ผู้ดำเนินรายการ ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการ มีคะแนนประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 3 และ 2.8 ตามลำดับ รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา คะแนนประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.6 รองลงมาคือ วิทยากรมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม ค่าเฉลี่ย 2.4 และการใช้เพลงนำรายการ มีความเหมาะสมพอเพราะ คะแนนประเมินอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.2 คุณภาพด้านเทคนิค ระดับเสียงของเสียงพูด มีคะแนนประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.4 ระดับเสียงของเสียงดนตรี/เพลง มีคะแนนประเมินอยู่ระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.2

3.3 ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 3 ตอน ดังนี้

3.3.1 ด้านเนื้อหา

- 1) ไม่ควรเกริ่นก่อนเข้ารายการยาวเกินไป
- 2) เสียงวิทยากรไม่ชัดเจนและราบรื่น
- 3) ควรมีการเกริ่นแนะนำนักเรียนก่อนเข้ารายการ
- 4) ควรมีการเปลี่ยนเสียงขอเป็นบทอื่นไม่ซ้ำเดิม

- 5) ควรมีการนำเข้าสู่หลักสูตรชีวิตจะเป็นสุขและข้อคิดการดำเนินชีวิตโดย
- 6) ผู้ดำเนินรายการ
- 7) ควรมีการนำเข้าสู่เสียงของผู้อำนวยการโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยาในการ
- 8) เชิญชวนสถานศึกษาน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อคิดการ
น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.3.2 ด้านการนำเสนอ

- 1) การเปลี่ยนจากเรื่องหนึ่งไปเรื่องหนึ่งควรเว้นช่วงระยะห่าง หรือเพลง
จะได้รื่นไหล
- 2) ควรปรับปรุงคุณภาพเสียง ผู้ดำเนินรายการเสียงไม่สมบูรณ์ เสียงน้อย
ออกทางจมูก
- 3) ควรมีการปรับปรุงเสียงประกอบในรายการให้ชัดเจน ผู้ฟังจะไม่นำเบื้อ
- 4) ควรมีการเรียงลำดับขึ้นก่อนว่าจะนำเสนอเรื่องอะไรจากใครก่อนหลังจะ
ทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสนได้ เช่น การสัมภาษณ์ผู้บริหารก่อนแล้วมาผู้ปฏิบัติงาน มาสู่ตัวเด็กและ
สรุป สลับกับเพลงประกอบอาจจะต้องเกี่ยวเนื่องกับเนื้อเรื่อง
- 5) ส่วนเพลงคั่นในรายการควรต่อเนื่อง
- 6) เพลงควรเกี่ยวเนื้อเรื่อง เพราะเป็นส่วนหนึ่งให้ผู้ฟังติดตาม ควรเป็น
ดนตรีในแนวสากลไปเลยทั้งรายการ
- 7) เริ่มต้นควรกระชับลดเสียงชอไปก็ได้
- 8) ควรมีการหาเสียงประกอบใหม่ ๆ ไม่ควรซ้ำแบบเดิมหรือไม่ใช้เลยก็ได้
จะดูดีกว่า
- 9) ควรพูดเชื่อมต่อประเด็นในแต่ละช่วงก่อนตัดเข้าเสียงวิทยากรที่ให้
สัมภาษณ์เพื่อความต่อเนื่องของรายการ
- 10) เริ่มต้นรายการด้วยชอ ควรใช้เพลงชอคั่นรายการเพื่อความต่อเนื่องและ
ราบรื่น

11) ตอนที่ 2 เพลงคั่นรายการมีความยาวมากเกินไป

12) ตอนที่ 3 วิทยากรมีจำนวนมากเกินไปในรายการความยาว 30 นาที

3.3.3 ด้านเทคนิค

- 1) เสียงนกคังเกินไป ไม่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ควรเป็นเสียงน้ำไหลหรือน้ำตก
เสียงคลอเบา ๆ
- 2) น่าจะเป็นเสียงตึก ๆ เล่นกันในโรงเรียน เพราะจะได้ให้ผู้ฟังเห็นว่าเรา

อยู่ในโรงเรียนที่มีการเรียนรู้จริง

3) เสียงพิธีกรไม่สม่ำเสมอเหมือนบันทึกหลายครั้ง

4) เสียงสัมภาษณ์มีเสียงแทรก

5) Fade Under ของการสัมภาษณ์ครูประชุมไม่ต้องมีก็ได้ Cross fade ในแต่ละช่วงยังไม่ราบรื่น

กล่าวโดยสรุป รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 3 ตอน ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ประเมินคุณภาพรายการทั้งด้านเนื้อหา ด้านการนำเสนอรายการ และด้านเทคนิค พร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ความรู้และความบันเทิงแก่กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายทั้งในระดับบุคคล ระดับเยาวชนในสถาบันการศึกษาและระดับชุมชน สามารถเป็นสื่อรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงเผยแพร่แก่ผู้ฟังในกลุ่มเยาวชน เกษตรกร และประชาชนผู้สนใจทั่วไป โดยให้ความรู้และความบันเทิงในรูปแบบรายการสารคดี ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ ระบบเอ.เอ็ม.ส.เตอร์ไอ ความถี่ 612 กิโลเฮิร์ตซ์ ออกอากาศทุกวันพุธ เวลา 06.30 - 06.55 น. ครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียงภาคเหนือตอนบน และรับชมทั่วโลกทางระบบอินเทอร์เน็ตได้ที่ www.kucm2.com รวมถึงขยายผลไปสู่สถานีวิทยุหลักแห่งอื่น สถานีวิทยุชุมชนและเครือข่ายเสียงตามสายในชุมชนต่างๆ เพื่อเป็นต้นแบบในการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง เผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นสืบไป อันจะเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง สามารถพึ่งพาตนเองและเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยยึดหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน มีความรู้และคุณธรรม ดังกระแสพระราชดำรัสความว่า **“คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ชีวิตก็จะมีความสุข”**

บทที่ 5

สรุปผลการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 รายการ เพื่อส่งกระจายเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ และวิทยุอินเทอร์เน็ต โดยมีเครื่องมือในการผลิตรายการ ได้แก่ บทวิทยุรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงและแบบประเมินคุณภาพรายการ เมื่อรายการผ่านการประเมินคุณภาพแล้ว ผู้ศึกษาได้นำไปปรับปรุงตามผลการประเมินและนำไปออกอากาศ ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่และวิทยุอินเทอร์เน็ต

1. สรุปผลการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่

1.1 รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง รายการวิทยุกระจายเสียงรูปแบบสารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่ผลิตขึ้นมาเพื่อใช้เป็นต้นเค้าหรือตัวอย่างในการผลิตรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสำเร็จของผู้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

การผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ
ดังนี้

- 1.1.1 เป็นต้นแบบชิ้นงานที่สร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจของผู้ศึกษา
- 1.1.2 มีเป้าหมายเพื่อเป็นตัวอย่างหรือต้นเค้าของรายการสารคดีวิทยุกระจายเสียง
- 1.1.3 มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชน
- 1.1.4 มีการประเมินรายการตามหลักวิชาการ

1.2 แหล่งข้อมูลในการผลิตรายการ ได้แก่

1.2.1 ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนครุประทุม ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทจิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.3 ศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลคอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

1.3 เครื่องมือในการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้บทวิทยุ - กระจายเสียง จำนวน 3 ชุด ได้แก่

1.3.1 รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียง-มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 1 ตอน ครุประทุม “ครูหัวใจแกร่งผู้ สืบทอดงานในหลวง” (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

1.3.2 รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียง-มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 2 ตอน “ต้นกล้าทฤษฎีใหม่โรงเรียน ป่าจี้วังแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่”

1.3.3 รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียง-มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 3 ตอน “ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนา เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้าง งาน”

1.4 การประเมินคุณภาพรายการ

เครื่องมือในการประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ได้แบบประเมินคุณภาพ รายการสารคดีต้นแบบ จำนวน 3 ชุด (รายการ) โดยมีการประเมินในหัวข้อ

1.4.1 คุณภาพด้านเนื้อหา

1.4.2 คุณภาพด้านการนำเสนอ

1.4.3 คุณภาพด้านเทคนิค

โดยมีการกำหนดระดับคุณภาพ เป็น 3 ระดับ คือ ดีมาก ดี และปรับปรุง

สรุปผลการประเมินผลผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพรายการโดยรวม ดังนี้

1) รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 1 ตอน ครูประทุม “ครูหัวใจแกร่งผู้สืบทอดงานในหลวง” (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.40

2) รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 2 ตอน “ต้นกล้าทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่”

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.25

3) รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ รายการที่ 3 ตอน “ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน”

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.29

ทั้งนี้ ผู้ประเมินได้ให้ข้อเสนอแนะในการผลิตรายการในภาพรวม ดังนี้

1) ด้านเนื้อหา

ไม่ควรเกริ่นก่อนเข้ารายการยาวเกินไป ควรมีการเกริ่นแนะนำนักเรียนก่อนเข้ารายการ ควรมีการเปลี่ยนเสียงขอเป็นบทอื่นไม่ซ้ำเดิม ควรมีการนำเข้าสู่หลักสูตรชีวิตจะเป็นสุข และข้อคิดการดำเนินชีวิตโดยผู้ดำเนินรายการ ควรมีการนำเข้าสู่เสียงของผู้อำนวยการ โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยาในการเชิญชวนสถานศึกษาน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและข้อคิดการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2) ด้านการนำเสนอ

การเปลี่ยนจากเรื่องหนึ่งไปเรื่องหนึ่งควรเว้นช่วงระยะห่างหรือเพลง จะได้รื่นไหล ควรปรับปรุงคุณภาพเสียงผู้ดำเนินรายการเสียงไม่สมบูรณ์ เสียงเหนียว ออกทางจมูก ควรมีการปรับปรุงเสียงประกอบในรายการให้ชัดเจน ผู้ฟังจะไม่น่าเบื่อ ควรมีการเรียงลำดับขึ้นก่อนว่าจะนำเสนอเรื่องอะไรจากใครก่อนหลังจะทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสนได้ เช่น การสัมภาษณ์ผู้บริหารก่อนแล้วมาผู้ปฏิบัติงานมาสู่ตัวเด็กและสรุป ควรสลับกับเพลงประกอบอาจจะเกี่ยวเนื่องกับเนื้อเรื่อง ส่วนเพลงคั่นในรายการควรต่อเนื่อง เพลงควรเกี่ยวเนื้อเรื่องเพราะเป็นส่วนหนึ่งให้ผู้ฟังติดตาม ควรเป็นคนตรีในแนวสากลไปเลยทั้งรายการ เริ่มต้นรายการควรกระชับให้ลดเสียงขอไปได้ ควรมีการหาเสียงประกอบใหม่ ๆ ไม่ควรซ้ำแบบเดิมหรือไม่ใช้เลยก็ได้จะคิดว่า ควรพูดเชื่อมต่oprะเด็นในแต่ละช่วงก่อนตัดเข้าเสียงวิทยากรที่ให้ สัมภาษณ์เพื่อความต่อเนื่องของรายการ เริ่มต้นรายการด้วยขอ ควรใช้เพลงขอคั่นรายการเพื่อความต่อเนื่องและราบรื่น ส่วนตอนที่ 2

เพลงคั่นรายการมีความยาวมากเกินไป ส่วนตอนที่ 3 วิทยากรมีจำนวนมากเกินไปในรายการความยาว 30 นาที

3) ด้านเทคนิค

เสียงประกอบเป็นเสียงนกดังเกินไป ไม่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง เสนอควรเป็นเสียงน้ำไหลหรือน้ำตก เสียงคลอเบา ๆ เสียงวิทยากรไม่ชัดเจนและราบรื่น น่าจะเป็นเสียงเด็กๆ เล่นกันในโรงเรียน เพราะจะได้ให้ผู้ฟังเห็นว่าเรา อยู่ในโรงเรียนที่มีการเรียนรู้จริง เสียงพิธีกรไม่สม่ำเสมอเหมือนบันทึกหลายครั้ง เสียงสัมภาษณ์มีเสียงแทรก Fade Under ของการสัมภาษณ์ครูประทุมไม่ ต้องมีก็ได้ ส่วน Cross fade ในแต่ละช่วงยังไม่ราบรื่น

1.5 กระบวนการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.5.1 การเตรียมการก่อนการผลิตรายการ ประกอบด้วย

1) การศึกษาข้อมูลในการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

- (1) ศึกษาข้อมูลวิธีการด้านการผลิตรายการสารคดี
- (2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (3) ศึกษาข้อมูลการปฏิบัติจริงและประสานงาน

2) การตั้งวัตถุประสงค์รายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

- (1) เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

ในการดำเนินชีวิต

3) การกำหนดกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรและผู้สนใจในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่

ใกล้เคียงของภาคเหนือตอนบน

4) การกำหนดประเภทของสารคดีแนะนำวิธีทำ (How – to – do Feature)

5) การกำหนดความยาวรายการ 25 นาที

6) การกำหนดเวลาออกอากาศ วันพุธ เวลา 06.30 - 06.55 น.

7) การกำหนดประเด็นเนื้อหา

รายการตอนที่ 1 การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้

ในระดับบุคคล

วิทยากร ได้แก่ นางสาวประทุม สุริยา ปราชญ์ชาวบ้าน/ครูบัญชี
ครัวเรือน ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนครูประทุม ตำบลสันป่ายาง
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่และผู้เกี่ยวข้อง

รายการตอนที่ 2 การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้
ในระดับสถาบันการศึกษา

วิทยากร ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 3 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทจิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และผู้เกี่ยวข้อง

รายการตอนที่ 3 การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้
ในระดับชุมชน

วิทยากร ได้แก่ นางทองดี โพธิ์ของ ประธานศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธเพื่อ
การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลคอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่และผู้เกี่ยวข้อง

8) การวางโครงสร้างรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ในการผลิตรายการ สารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สถานี
วิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดวางโครงสร้าง
รายการสารคดี เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายการ คือ เพื่อให้ความรู้เรื่องหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงแก่เกษตรกร ชาวชน และประชาชนทั่วไป ทั้งสิ้นจำนวน 3 ตอน โดยได้ให้
น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหาแต่ละตอนให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากศูนย์เรียนรู้
ปราชญ์ชาวบ้านและสถาบันการศึกษาน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขั้นก่อนการผลิต
และได้วางแผนการดำเนินเรื่องของรายการสารคดี โดยใช้เสียงของผู้ดำเนินรายการ และเสียงจริง
จากการสัมภาษณ์ เสียงผู้ร่วมรายการ

9) การรวบรวมข้อมูล

ได้นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลมาจากแหล่งต่าง ๆ
ทั้งด้านเสียงเพลง เสียงพูด เสียงประกอบ ดังนี้

- (1) จากเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (2) การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง
- (3) เสียงเพลง เสียงประกอบ เสียงขอ

10) การเขียนบทวิทยุกระจายเสียง

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้ มาเขียนเป็นบทสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง โดยใช้รูปแบบบทกึ่งสมบูรณ โดยมียรายละเอียดในขั้นตอนการเขียนบท ดังนี้

- (1) ใช้เสียงดนตรีพื้นเมืองเสียงประกอบที่เป็นเสียงธรรมชาติและใช้ภาษาไทยถิ่นภาคเหนือ สื่อให้เห็นภาพตามเนื้อหา
- (2) เนื้อหาที่นำมาประกอบและเสียงจริงของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์โดยตรงมาพูดคุยอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่เด็กนักเรียนหรือเยาวชน เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป เน้นการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมีภูมิคุ้มกันที่ดี และมีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งสามารถน้อมนำมาปฏิบัติได้ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล สถาบันการศึกษา และระดับชุมชน
- (3) การเขียนบทเชื่อม มีทั้งการบรรยายด้วยคำพูด เสียงประกอบ การเชื่อมโยงด้วยดนตรีบรรเลง คลอเบา ๆ เรียบง่าย เพื่อไม่ต้องการให้เนื้อเรื่องถูกดึงดูความสนใจผู้ฟังไปจากเนื้อหาที่น่าสนใจ นอกจากนี้ ยังมีการเปิดเพลงให้ฟังที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งเสียงเด็กขับร้องและเสียงผู้ใหญ่
- (4) บทสรุปหรือจบเรื่อง ด้วยการบรรยายสรุปพร้อมกับดึงดูผู้ฟังในกลุ่มเกษตรกรและนักเรียนในชนบท ด้วยการจับข้อย่อยอย่างพอเพียงของศิลปินล้านนา

11) การชักซ้อม (ฝึกซ้อมบท)

1.5.2 ขั้นการผลิตรายการ ด้วยการบันทึกเสียงและตัดต่อรายการ

1.5.3 การประเมินรายการ ได้แก่ การตรวจสอบรายการและการประเมิน คุณภาพรายการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ซึ่งผลการประเมินคุณภาพรายการ

ตอนที่ 1 ครูประทุม “ครูหัวใจแกร่งผู้สืบทอดงานในหลวง”

(ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

มีผลการประเมินระดับดีมาก

ตอนที่ 2 “ต้นกล้าทฤษฎีใหม่ โรงเรียนป่าจี่วังแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่”

มีผลการประเมินระดับดี

ตอนที่ 3 “ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน

อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน”

มีผลการประเมินระดับดี

1.6 หลังจากได้รับทราบผลประเมินแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลมาปรับปรุงรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปออกอากาศที่สถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่และวิทยุอินเทอร์เน็ท

2. ข้อเสนอแนะ

ในการผลิตรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่

2.1 ด้านเนื้อหา

2.1.1 เนื้อหาของรายการเศรษฐกิจพอเพียง ควรนำเสนอเกี่ยวกับตัวอย่างของผู้ที่สามารถฟันฝ่าอุปสรรคจนสามารถสร้างตัวได้ โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทุกสาขาอาชีพ

2.1.2 เนื้อหาของรายการเศรษฐกิจพอเพียง ควรนำเสนอวิถีคิดของผู้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

2.2 ด้านกระบวนการผลิต

2.2.1 เทคนิคการผลิตรายการ ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำเสนอได้ในรูปแบบบทความ สปอต นิตยสารทางอากาศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ โดยมีความดีในการออกอากาศอย่างสม่ำเสมอ

2.2.2 รายการควรมีการออกอากาศอย่างต่อเนื่อง อาทิ นำเสนอสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงทุกวันในช่วงเวลาเย็น

2.2.3 ควรใช้ภาษาท้องถิ่นในการผลิตรายการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จารุลินทร์ มุกสิกพงษ์. (2547). การเขียนบทรายการบทความและสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการเขียนบทวิทยุกระจายเสียง*. หน่วยที่ 10. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์.
- จิราภรณ์ สุวรรณวาทกสิกิจ. (2549). การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อมวลชน*. หน่วยที่ 8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์.
- ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ. (2558). การผลิตรายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงขั้นสูง*. หน่วยที่ 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์.
- ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม. (ม.ป.ป.). *หนังสือคำสอนของพ่อ แต่...ลูกอันเป็นที่รักของพ่อ: คำสอนของพ่อ ข้อที่ 6 ความพอเพียง*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- พีระ จิระโสภณ. (2548). ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร*. หน่วยที่ 10. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์.
- [http://เศรษฐกิจพอเพียง.net/3 ห้วง 2 เงื่อนไข.html](http://เศรษฐกิจพอเพียง.net/3%20ห้วง%20เงื่อนไข.html) สืบค้นวันที่ 5 กรกฎาคม 2558
- <http://www.chaipat.or.th/chaipat/index.php/th/publication/recommended-chai-pattana-foundation> สืบค้นวันที่ 28 มิถุนายน 2558
- <http://www.doe.go.th/report/SE/html/03.htm> สืบค้นวันที่ 20 กรกฎาคม 2558
- <https://sites.google.com/site/khaniymhlak12prakarr/> สืบค้นวันที่ 9 สิงหาคม 2558
- <http://www.ipesp.ac.th/learning/thai/chapter9-1.html> สืบค้นวันที่ 5 สิงหาคม 2558
- <http://www.krusmart.com/sufficiency-economy-on-speech-king/#sthash.9gqXpFbp.dpuf> สืบค้นวันที่ 4 กรกฎาคม 2558
- <http://www.krusmart.com/sufficiency-economy-on-speech-king> สืบค้นวันที่ 5 กรกฎาคม 2558
- <http://www.ldd.go.th/> สืบค้นวันที่ 9 สิงหาคม 2558
- <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf> สืบค้นวันที่ 28 มิถุนายน 2558
- http://www.oknation.net/blog/home/user_data/file_data/201310/04/364572af5.jpg สืบค้นวันที่ 20 กรกฎาคม 2558
- <http://www.radio.ku.ac.th> สืบค้นวันที่ 29 มิถุนายน 2558
- <http://region8.prd.go.th/> สืบค้นวันที่ 25 เมษายน 2558 (สพข. 8 กาญจนบุรี)

<http://www.slideshare.net/supwat/microsoft-word-49922718> สืบค้นวันที่ 4 กรกฎาคม 2558

<http://www.stou.ac.th/Offices/ord/FullText-II/Uploads/> สืบค้นวันที่ 28 มิถุนายน 2558

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

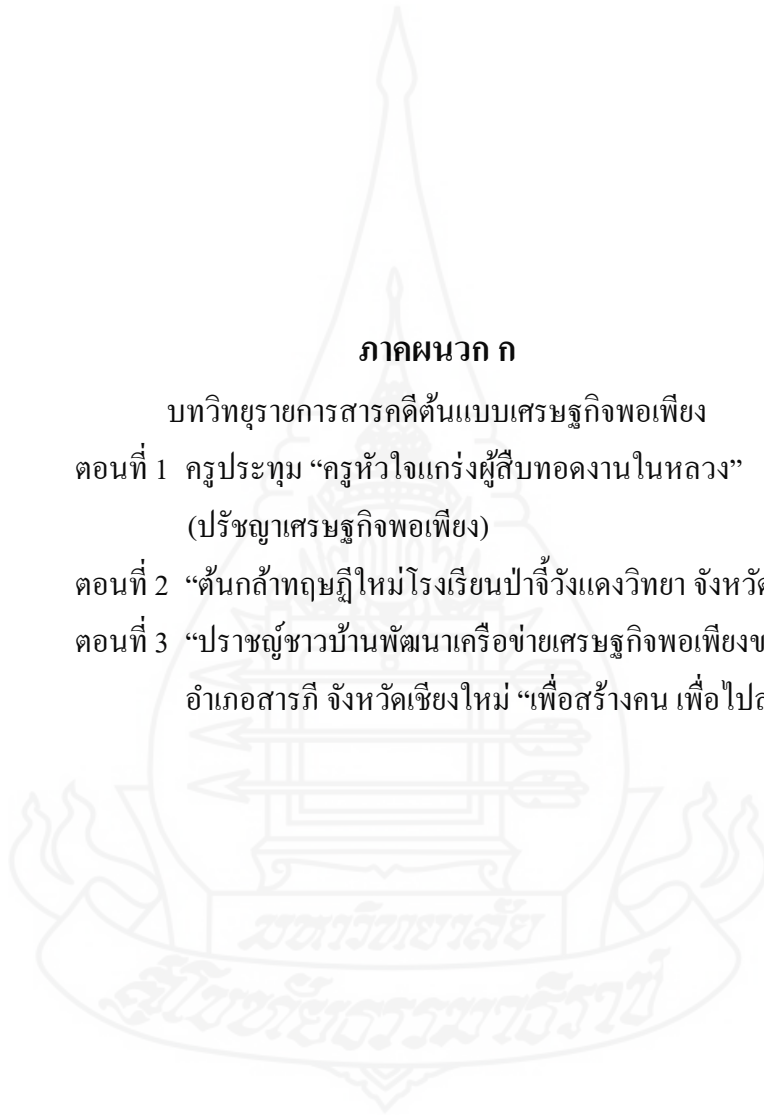
บทวิทยุรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1 ครูประทุม “ครูหัวใจแกร่งผู้สืบทอดงานในหลวง”

(ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

ตอนที่ 2 “ต้นกล้าทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่”

ตอนที่ 3 “ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน
อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน”

บทรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียง
รายการที่ 1 ตอน ครูประทุม “ครูหัวใจแกร่งผู้สืบทอดงานในหลวง”
(ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

ผลิตโดย แสงเทียน เนียมทรัพย์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มสธ.

ส่วนผลิตรายการ สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ (ม.ก.)
ระบบเอ.เอ็ม. ความถี่ 612 กิโลเฮิร์ตซ์ ครอบคลุมพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน
และรับชมทางระบบอินเทอร์เน็ตทั่วโลก www.kucm2.com

- วัตถุประสงค์รายการ**
1. เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 2. เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายหลัก กลุ่มเกษตรกรและผู้สนใจในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียงของภาคเหนือตอนบน

- เค้าโครงของเรื่อง**
- ดนตรีและการขับชอตามแบบวัฒนธรรมล้านนา 3 นาที
 - แรบบันดาลใจในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2 นาที
 - หลักสูตรชีวิตจะเป็นสุขถ้าบำบัดทุกข์ด้วยความพอเพียง 6 นาที
 - เสียงสัมภาษณ์วิทยากรศูนย์ปราชญ์นายปราณีต จรบุดตะ 3 นาที
 - เสียงผู้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรชีวิตจะเป็นสุขฯ ของศูนย์ฯ 2 นาที
ของนายนราธิป ธิใจ นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา
 - เสียงครูประทุม สุริยา ข้อคิดการดำเนินชีวิตพอเพียง 1 นาที
 - เสียงประกอบ (เสียงธรรมชาติ) 2 นาที
 - เสียงผู้ดำเนินรายการ 5 นาที
 - ดนตรี ปิด – ปิดรายการ 1 นาที

สารคดีเรื่อง ครูประทุม สุริยา “ครูหัวใจแกร่งผู้สืบทอดงานในหลวง” (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

ดนตรีเปิดรายการ (ดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ...เสียงกลอง....ผู้ประกาศเชิญรับฟังรายการสารคดีชุดเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง และข้อคิด 1 นาที) แล้วเฟดหาย

เปิดรายการ ดนตรีพื้นเมืองเหนือ 15 วินาที แล้วคลอ

ผู้ประกาศ ขอเงินฮับฟังสารคดีชุด เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง โดย แสงเทียน เนียมทรัพย์ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ออกอากาศทาง สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ AM STEREO 612 kHz. ปรารถนาให้อุบัติการณ์ ปอในความต้องก้าน อยู่อย่างพอเพียง คนเขาก็อยู่เป็นสุข... ดังกระแสพระราชดำรัสความว่า ..คนเขาถ้าปอในความต้องก้าน ก่อมีความ โลภน้อย เมื่อมีความ โลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าประเทศใดมีความก็อันนี้ มีความก็ว่าญ่ยะอะหยังต้องปอเพียง หมายความว่า ปอประมาณ บ่าโลกล้าไป คนเขาก็อยู่เป็นสุข..

ตอน คุณครูประทุม “ครูหัวใจแกร่งผู้สืบต่องานในหลวง” (เศรษฐกิจพอเพียง)

ขอพื้นเมืองภาคเหนือ ขอเศรษฐกิจพอเพียง ขับขอโดยนางปราณี อำชำฤทธิ์ ผู้ฟัง “ครอบครัว ม.ก.”

แต่งโดย นายบุญศรี รัตนัง ความยาว 1 นาที แล้วเฟดหาย
(ตอนแบ่งที่ดินเป็นส่วนทำการเกษตร)

อยู่อย่างพอเพียง บ่ว่าอยู่บ้านนอก ในเวียงก่อตั้งม่วน แบ่งสันปันส่วน หือมันพอควร
พอดี

เมาแข่งสังคม นิยมอวด เป็นเศรษฐี	ระวังหือดี จะตักดี ข้อลำบาก
อยู่อย่างพอเพียง หาเลี้ยงตาง ต้องตางปาก	องค์ป้อทรงฝาก พระราชดำรัส หือมา
ในนามีข้าว ในน้ำมีปลา หมั่นฮิมั่นหา	เงินคำไหลมาบ่อขาด

เสียงดนตรีพื้นเมืองเหนือเพลงมนต์ไพรประกอบ (15 วินาที) แล้วคลอ

ผู้ดำเนินรายการ สวัสดิ์เจ้า ด้านผู้ฟัง ช่วงของรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียง ปะกั้นกวันพุธ

เวลา 06.30-06.55 น. ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ เอ.เอ็ม.สเตอริโอ ความถี่ 612 กิโลเฮิร์ตซ์ แสงเทียน เนียมทรัพย์ ฮับหน้าดีดำเนินรายการ ด้านผู้ฟังเจ้าอุ้ถึงก่าว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” เจือว่า กูด้านก่งได้เงินกั้นมาเมินแล้วตึง นโยบายของรัฐบาลก่อนและบ่าเดียนี้ ดีหือ ความสำคัญในก้านน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและประเทศ

วันนี้เขามาทำความรู้จักผู้ประสบความสำเร็จในก้านใจชีวิตอย่างปอเพียงในระดับบุคคล จากเคยเป็นคูสอนวิทยาศาสตร์ จบปริญญาโทจากมหาวิทยาลัย ได้ลาออกมาเป็นเกษตรกรร่น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มเป็นหนี้ สองแสนบาทกู้จากธนาคาร จนช้ายหนี้จนเสี้ยงภายใน 5 ปี เป็นหนี้ยะจะไคเฮาไปบับกับความปอเพียง จนเป็นสุขกับครุประทุม สุรียา ปราชญ์บัญชีควเฮือนและเกษตรกรดีเด่นระดับจ้าด ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนครุประทุม บ้านสันป่ายาง ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเจียงใหม่ ว่าอะหยังเป็นแรงบันดาลใจให้หื้อคูมาเยี่ยะก้านเกษตรกรเจ้า

เสียงธรรมชาติ 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงครุประทุม สุรียา (เทป) แรغبันดาลใจให้หื้อครุประทุม สุรียา ความยาว 1 นาที

การตั้งคำถามว่าข้าเจ้าก็คิดจะได้ถึงได้น้อมนำเอาคำอู๋ของพะเจ้าอยู่หัวมาใช้ ทดลองในเรื่องของการทำการเกษตรจนประสบความสำเร็จเนื้อเจ้า ต้องเท้าความถึงอดีตว่า ข้าเจ้าเป็นข้าราชการชั้นพิเศษ สอนเคมีมาก่อน บ่เคยทำก้านเกษตรเลย คือวันหนึ่ง เมื่อปี พ.ศ. 2538 ข้าเจ้าได้ไปนำเสนองานวิจัย ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน ได้ยื่นตางประเทศฟินแลนด์ได้หื้อถึงเกษตรกรกรบ้านเป็นว่า เกษตรกรคือบุคคลชั้นเยี่ยม อาชีพก้านเกษตรเป็นอาชีพที่มีเกียรติสูงสุด เหตุผลเพราะว่า คนทุกคนที่เกิดมาจะมีชีวิตอยู่ได้ก็คือก้านกินอาหาร คนที่ผลิตอาหารหื้อกับคนทั้งโลกก็คือเกษตรกร เขาจะหื้อความสำคัญกับเกษตรกรกรบ้านเขา เขาถือว่าเป็นเศรษฐีและเป็นบุคคลสำคัญที่สุดของในประเทศเขา และการทำงานของเขาจะเป็นจะมีระบบระเบียบ สามารถจะตรวจสอบย้อนกลับได้

แต่ข้าเจ้าเป็นคนบ้านนอก เป็นคนอยู่ดีบ้านสันป่ายาง แต่ดีกว่าคนอื่นเป็นลูกของป้อเลี้ยง (คนมีฐานะ) ถ้าฮู้ว่าคนนี้เป็นเกษตรกร มีอาชีพทำการเกษตร เป็นจะรังเกียจ ข้าเจ้าก็คิดว่าเฮ้ ยะหยัง ถึงแตกต่างกันทั้งที่ก่อฮู้คำว่า “เกษตรกร” ว่า “เกษตรกร” ถึงต่างกันราวกับฟ้ากับดินเจ้า คิดว่าจะต้องมีข้อบกพร่องตรงไหน พอดีมี ดร.เกษม จันทร์แก้ว จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) บางเขน ได้มาฮู้ถึงแนวพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมัยนั้นเป็นยังบ่าฮู้คำว่า “เกษตรทฤษฎีใหม่” เป็นฮู้ว่า “ไร่นาสวนผสม” ข้าเจ้าจับใจความได้ว่า ถ้ามีฮู้ฮักฮ้าง (รกร้าง) มีสตางค์บ้านัก (มีเงินไม่มาก) ถ้าเพียรพยายามทำวันหนึ่งมันจะเป็น

เกษตรยั่งยืน ที่จริงที่ในหลวงได้ผู้(ตรัส) มานี้ พระองค์ทำแล้ว ประสบความสำเร็จแล้ว ยะหยิ่งดีในหลวงผู้(ตรัส)แล้ว ยะหยิ่งคนไทยถึงบ่าเอามาทำ จะต้องมียะหยิ่งซักอย่างหนึ่งที่เขาทำได้ ตรงนี้เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าเจ้าผันชีวิตจากข้าราชการมาเป็นเกษตรกร แต่บ่าใจว่าข้าเจ้าคุ่มๆ จะมาเปลี่ยนเลย ทำเลย แต่ข้าเจ้าศึกษาก่อน ตั้งแต่ปี 2538 ปี 2539 ข้าเจ้าก็ไปดูกลุ่มเกษตรกร ไปดูส่วนราชการ ไปดูจากสถาบันที่เป็นทำกานเกษตร ถึงไหนที่ข้าเจ้าชอบก็จะจดบันทึก สิ่งอันไหนดีเกษตรกรทำแล้วเขาก็คิดว่าบ่าถูกต้องข้าเจ้าก็จะบันทึกไว้

จนกระทั่งปลายปี 2539 ข้าเจ้าตัดสินใจจะลองทำตามแนวพะเจ้าอยู่หัว ว่ามันจะทำได้ก่อนทำ ตอนนั้นข้าเจ้าเป็นมนุษย์เงินเดือน เงินเดือน 32,000.00 บาท (สามหมื่นสองบาทถ้วน) ข้าเจ้าจะเอาเงินเดือนสามหมื่นสองพันมาไว้ก่อนบ่าไว้ เพราะเขาอยากสู้ว่าเกษตรกรตึกนั้นจะแก้ไขได้อย่างไร จำลองตัวเก่าเป็นคนตึกไปกู้ยืมจากเงินธนาคาร สองแสนบาท เสร็จแล้วบ่าก่อนมีตึกร้างเป็นนาว่างเปล่ามา 3 ปี แล้ว บ่าบอกว่าถ้าก็คจะมาเป็นเกษตรกร ต้องทำมันตรงนี้ดีเป็นนาฮ้างหื้อ ผัดเน้อ (ให้รอด) ถ้าบ่าอื่นจะไปมาฮ้างบ่าว่าบ่าเน้อ เพราะอุตสาหกรรมส่งไปเขียนหนังสือจับปัญหาโท ยังจะไค่มาทำกานเกษตร นี้คือก้าทำทายของบ่า

พอได้เงินกู้มาข้าเจ้าก็ทำบัญชี ควบคุมเงินใช้จ่ายทุกบาททุกสตางค์ ข้าเจ้ามาปรับเน้อหาที่ตีบ่าหื้อมาเก้าไฮ่หนึ่งงาน โดยการขุดสระใหญ่ๆ กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร ลึก 6 เมตร เอาดินตึกขุดออกมาถมรอบขอบสี่เหลี่ยมมาเป็นถนนกว้าง 6 เมตร จากเน้อที่ 9 ไร่ 1 งานก่อนเหลือเน้อที่ 7 ไร่

เสียงธรรมชาติ 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงดนตรีพื้นเมืองมณฑลไพร 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงผู้ดำเนินรายการ หลังจากตีคุณครูประทุม สุริยา ได้แหล่งน้ำจากกานขุดสระเรียบร้อยแล้ว ได้

ปิ่นดีหื้อเกิดประโยชน์สูงสุดทางการเกษตร ติงการปลูกพืชผัก ไม้ผล ข้าว ปศุสัตว์ ประมง จันสามารถเบ็งตัวเก่าได้ ซ้ายหนี้จันเซียงภายใน 5 ปี และได้รับการประสานจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หื้อดีนี้เป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแหล่งศึกษาเขียนฮู้ของเกษตรกร ละอ่อนเยาวชนและผู้สนใจตั้งจาวไทยและ

ต่างประเทศ โดยมีหลักสูตรอบรม ชื่อว่า “ชีวิตจะเป็นสุข ถ้าบำบัดทุกข์ด้วยความพอเพียง” เจ้า

เสียงดนตรีพื้นเมืองมณฑลไพร 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงธรรมชาติ 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงครูประทุม สุริยา (เทพ)

หลักสูตรชีวิตจะเป็นสุข ถ้าบำบัดทุกข์ด้วยความพอเพียง ความยาว 4 นาที

เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2552 มีหนังสือจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มา วันที่ 28 กุมภาพันธ์ ขอให้ข้าเจ้าเขียนหลักสูตร แค่ 7 วัน ข้าเจ้าก็เอาสิ่งที่ได้ทำมาเป็นหลักสูตร เจ้าตั้งชื่อหลักสูตรว่า “ชีวิตจะเป็นสุข ถ้าบำบัดทุกข์ด้วยความพอเพียง” ข้าเจ้าเอาสิ่งที่ได้เริ่มทำมาจนถึงกระบวนกำนดี่ข้าเจ้าทำประสบความสำเร็จนี้

ฐานแรกเป็นฐานดีเสาหื้อความสู้กับจาวบ้านก่อนว่า กำนดี่เป็นมีชีวิตอยู่วันๆ หนึ่งนะ ในเรื่องดีเยี่ยมจะได้ดีจะหื้อมีจิตใจโน้มน้าว “พอเพียง” หัวข้อแรกนี้ว่า “จากการปรับเปลี่ยนชีวิตให้อยู่กับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข” พอหลังจากที่เสาหื้อเป็นปรับเปลี่ยนชีวิตแล้ว เป็นจะทำกำนดี่เกษตรแล้ว เสาจะต้องสู้จักดินของเสา ตั้งหัวข้อว่า “มารู้จักสภาพดินของเสา” โดยการดีใจหลักกำนดี่วิเคราะห์โดยหื้อทางพัฒนาที่ดินเอาดินเสาไปตรวจวิเคราะห์ว่าดินของเสามีอะไรยังอยู่แล้ว มันขาดอะหยังอยู่แล้ว เปื่อดีจะเวลาดีจะไปปรับปรุงบำรุงดิน บำได้เสียไปเปล่า ทั้งที่บางทีในดินเสามีอยู่แล้วใส่เข้าไปก่อนเสียเปล่า โดยบ้ำฮู้ว่าในดินมันมีเต้าไค ต้นทุนมีเต้าไค เสาจะต้องเติมเข้าไปเต้าไค

หัวข้อที่ สาม ตอนกำนดี่เสา เสาจะมี เนื่องจากเป็นหลักสูตร 4 วัน 3 คืน เสาจะหื้อกลุ่มเป้าหมายของเสาเอามาจุ่มนวมกัน (รวมกัน) เปื่อว่าจะได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์ดูว่า ปัญหาแต่ละคน สามารถนำมาช่วยเหลือกันวิเคราะห์ระดมสมองเปื่อจะได้แก้ไข ฐานที่ 4 หลังจากที่อยู่แล้วว่า ดินเสาเป็นอย่างไร เสาจะต้องหาวิธีแก้ไข โดยกำนดี่ ดีนี้จะมีราชินีก็คือ “น้ำหมักชีวภาพ” ตัวพระเอกก็คือ “ปุ๋ยหมัก” เสาจะสอนชาวบ้านสู้จักวิธีทำปุ๋ยหมักอย่างง่าย ๆ ส่วนอันที่ 5 หลังจาก

ทราบว่าการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพเป็นพระเอกกับราชินีแล้ว บ่าเคยนี้ เกษตรกรเขาเก่งมากจะรู้จักฮอร์โมน เป็นเทคโนโลยี ข้าเจ้าใจว่า “องค์ความรู้ดั้งเดิมเอามาผสมกับความรู้อภิปรัชญา” โดยอาศัยจากพืชผัก สัตว์เหล่านี้ มาทำเรื่องของฮอร์โมน เรื่องของยาไล่แมลง เรื่องของยาฆ่าหญ้า เขาเรียกว่า “เทคนิคการนำองค์ความรู้เดิมกับความรู้อภิปรัชญาใหม่มาผสมผสานกัน”

หลักสูตรที่ 6 หลังจากได้ปัญหาแล้ว เขาก่อมาช่วยกันแก้ไข เพราะว่าปัญหาอย่างอื่นนะเขาสามารถจะแก้ไขยังไงก็ได้ หนึ่งได้ หนึ่งไม่ได้ แล้ว ณ วันนี้เขาไปเป็นไปโสมสเคย์ จากบ้านของเกษตรกรที่ปลูกอะหยั่งแต่ละอย่าง เป็นจะได้เขียนสูตรนี้เข้า ส่วนหลักสูตรที่ 7 ในชีวิตประจำวันจำเขาจำเป็นต้องใจวัสดุหรืออุปกรณ์ ที่จะทุนเรื่อง ก้าใจจ่ายเจ้า ตรงนี้ เรียกว่า “ฐานพลังงานทดแทน” ดีบ้านนี้มีเตาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเข้ามาเนื้อเจ้าแต่เขาสามารถจะช่วยลดก้านใจกระแสไฟฟ้าได้ ในเรื่องของโซล่าเซลล์ คูปรานิต ก่อจะเป็นคูปรานิตนวัตกรรม เอาใจในเรื่องของก้านสูบน้ำ เข้าในไร่สวน ใจในแสงสว่าง ใจอุปกรณ์ทุกอย่าง จะมีเครื่องตัดหญ้าจากโซล่าเซลล์ อุปกรณ์ต่างๆ จะใจจากโซล่าเซลล์ นอกจากนั้นเขาก่อมีเตาเผาหมักมากมาย ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่จะช่วยลดในก้าใจจ่าย ช่วงบ่าวันนี้เขาจะสอนเป็นหือทำ เจ้น (เช่น) คนบนคอยเป็นมาอบรมนี้นี้ ทางบนคอยจะปลูกข้าว ปลูกถั่ว จะมีไม้กะทัง อีกคนกะทัง อีกคนหนึ่งหยอด แต่คนหยอดจะเจ็บหลัง แต่เขาสามารถผลิต อุปกรณ์ให้ทั้งสองอย่างนี้อยู่ในอุปกรณ์อันเดียว โดยบ่าต้องเสียสุขภาพ กะทังลงไปเมล็ดถั่วหยอดลงไปเองเจ้า หรือเครื่องห่อผลไม้อื่นๆ เขาจะสอนจาวบ้านเป็น ในการทำนวัตกรรม พอคนที่ 3 เขาก่อจะนำเสนอว่า ใจที่มานี้ 3 วัน มีอะหยั่งต้องปรับปรุงแก้ไข หรือต่อเติม หือจาวบ้านได้เสนอความคิด

พอวันที่ 4 ตอนเจ้า สิ่งที่จาวบ้านเขาขาดที่สุดก้อคือ ก้านจดบันทึก และก้านทำบัญชี เป็นบอว่า ใจอยู่ในอ่องอแล้ว (อยู่ในสมอง) ใจได้ หรือว่าทำบัญชีไปแล้ว มีแต่รายจ่าย บ่ามีรายรับก้อใจอ่อน ก่อเลยบ่อทำ อันนี้ ต้องบอว่าก้านใจเขาจะทำอาชีพใดก้อตาม ถ้าบ่ามีก้านจดบันทึกหรือทำบัญชีนี้ จะเป็นเรื่องดีบ่าสามารถประสบความสำเร็จได้ ก้านใจเขาจะไปขอมาตรฐาน ขออะหยั่งก้อจ้างเจ้า เป็นจะถามสองสิ่งนี้ก่อน จะมีก้านสอนเป็นในเรื่องการจดบันทึกหรือการทำบัญชีเจ้า ทำแผนและโครงการ อันสุดท้ายเมื่อเขาสอนเป็นทุกอย่างแล้ว เขาจะต้องมีคุณธรรม ก้านทำอาชีพทุกอย่าง ก้านใจเขาจะประสบความสำเร็จ แต่บ่ามีคุณธรรมไปบ่ารอด

เขาจะใจให้หลักสูตรชื่อว่า “**ธรรมะกับจิตวิญญาณ เพื่อเป็นสุข**” เขาจะนำเสนอโดย ใจผู้รู้ในเรื่องศาสนาทุกศาสนา ได้มาหือความฮู้ว่า คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม สิ่งนี้หละเจ้าตี้เข้าเข้าได้นำเอาสิ่งตี้เกิดจากตัวเข้าเข้าได้ทำมาตั้งแต่ปี 2540 จนมาเป็นหลักสูตรของเขาตี้ว่า “**ชีวิตจะเป็นสุข ถ้าบ่บัดทุกข์ ด้วยความพอเพียง**” มันเข้าอยู่ในนี้ห้มคตึง 3 ห่วง 2 เงื่อนไขทุกอย่างเลยเจ้า

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงมณฑิไพร 15 วินาที แล้วคลอ

ผู้ดำเนินรายการ ด้านผู้ฟังเจ้า กำนลคคั่นทุนการผลิตต่างกำนเกษตรมีความจำเป็น จากในคัวจันแคว์ อุปกรณ์การเกษตร ด้านนายปราณีต จรบุตรตะ เคยรับราชการมาก่อน และมาเป็นปราชญ์ด้านนวัตกรรมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ สวนครูประทุม อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ หือความสำคัญเป็นอย่างยิ่งว่า

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงมณฑิไพร 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงธรรมชาติ 15 วินาที

การสัมภาษณ์เสียงนายปราณีต จรบุตรตะ ปราชญ์ด้านนวัตกรรมของศูนย์ฯ ความยาว 3 นาที

เมื่อก่อนก็เข้าราชการครับ ออกมาแล้วพอเห็นความเดือนร้อนของเกษตรกรทั่วไป หลัก ๆ ก็คือการเป็นหนี้เป็นสินตลอด จึงมาหาวิธีการว่าทำไมเกษตรกรรายย่อยเล็ก ๆ ถึงเป็นหนี้ตลอดเวลา ก็เลยมาคิดวิธีทำเกษตรแบบใหม่ คือคิดแบบออกนอกกรอบนิตหนึ่ง คิดทำเรื่องไม้เครื่องมืออย่างง่าย ๆ ถูก ๆ ขึ้นมา ที่ทุก ๆ คนสามารถทำเป็นของตัวเองได้ ราคาไม่แพง เน้นจากวัสดุเหลือใช้รอบ ๆ ตัวเราก่อน ที่พอหาได้ แล้วทำให้เกิดประโยชน์ขึ้นมา นี้การลดต้นทุน ลดแรงงานทั้งหลาย ผมก็เริ่มตั้งแต่ในครัวออกมา ในครัวก็มีเตาส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านทั่วไปก็จะใช้เตาอังโล่เป็นส่วนใหญ่ ผมคิดเตาขึ้นมา ใช้แทนอังโล่ ประโยชน์เยอะกว่า ประหยัดกว่าเตาอังโล่ เวลาหุงต้มทำกับข้าว ในเตานี้มันก็จะมีส่วนประกอบอยู่ 3 ตัว กระบอกอยู่ข้างใน เวลาหุงต้มทำอาหารเสร็จเราก็จะได้ถ่านออกมาทดแทน เพื่อใช้ในครั้งต่อไป การหุงต้มครั้งต่อไปก็ใช้ไม้เป็นท่อน ๆ ทางเหนือเขาเรียกว่า “หลัว” เศษไม้จากการตัดแต่งลำไย อัดเข้าไปในกระบอกตัวนั้น แล้วก็จุดไฟให้ติดก็จะได้พลังงานทดแทน

เรื่องต่อมา ช่างนอกออกมาอยู่ตามไร่นาตามนา ก็ทำพวกหุ่นแรงงาน ประหยัดพลังงาน เช่น ไม่ต้องซื้อน้ำมัน ใช้ตัดหญ้า ไม่ต้องไปซื้อน้ำมันมาเติม รถไถนา การเกษตร ก็คิดขึ้นมาครับ

ผู้ดำเนินรายการสัมภาษณ์คุณปราชิต จรบุดตะ ปราชญ์ด้านนวัตกรรมของศูนย์ฯ ทรูประทุม สุริยา

ตอนนี้เครื่องหุ่นแรงมีเยอะไหมคุณน้อยคะ เวลาเกษตรกรผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนทรูประทุม อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เราเรียกว่าเตาแบบประหยัดหรือคะ

เสียงสัมภาษณ์นายปราชิต จรบุดตะ ปราชญ์ด้านนวัตกรรมของศูนย์ฯ ทรูประทุม สุริยา

เราเรียกว่า “เตาไบโอชา” เพราะเราใช้ระบบไฮโดรไลซิส ไฮโดรไลซิสนี้มันจะมี ก๊าซออกมาชนิดหนึ่ง เรียกว่าก๊าซไฮโลที่ ระหว่างที่หุงต้ม ก๊าซนี้จะพุ่งออกมาจากข้างล่าง ก๊าซนี้สามารถติดไฟได้ เวลามันพุ่ง มันดันออกมาจากกระบอกด้านในเราใส่ไม้ฟืนลงไป มันดันออกมาเจอไฟข้างนอก มันก็ลุกติดเป็นเปลวอีกครั้งหนึ่ง ทำให้ความร้อนเพิ่มขึ้น ทำให้ประหยัดกว่าการใช้ถ่านโล่ทั่วไป ครับ คือไม่ต้องใช้ถ่านอย่างเดียวคือมีถ่านก็ใช้ถ่าน มีไม้ก็ใช้ไม้ ตามวัสดุที่เราหาได้ ไม้เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่หล่นลงมาตามใต้พื้น เราเก็บมาเป็นเชื้อเพลิงได้หมดเลย

ผู้ดำเนินรายการ อย่างเกษตรกรบางท่านก็อาจจะตัดแต่งลำไย ไม้ผลอื่น ๆ อาจจะมีเศษไม้ต่าง ๆ เราอาจนำไปเป็นวัสดุแทนได้

เสียงคุณปราชิต จรบุดตะ ปราชญ์ด้านนวัตกรรมของศูนย์ฯ ทรูประทุม สุริยา

ครับใช้ได้เกือบทุกอย่าง วัสดุเหลือใช้ไม่ว่าจะเป็นซังข้าวโพด แกลบ ใช้ได้หมด นี้ก็มีเครื่องตัดหญ้า ทั้งแบบดันไปข้างหน้า หรือแบบสะพาย มีอยู่ 2 อย่าง แต่ของผมใช้แบตเตอรี แล้วก็ใช้แสงโซลาเซลล์ ชาร์จ ถ้าไม่มีแสงโซลาเซลล์ ชาร์จ เครื่องชาร์จตัวเล็ก ๆ ใช้ไฟ 24 โวลต์ ใช้แบตเตอรีลูกเล็ก ๆ ลูก และมีเครื่องหยอดเมล็ดข้าวจะพุ่งแรงในพื้นที่นาผมประมาณ 9 ไร่ มีตัวนี้ 1 ตัว สามารถทำงานเสร็จภายใน 1 วัน ถ้าเป็นคนถ้าเปรียบเทียบไปจ้างมา ค่าแรงงานตกวันละ 300.00 บาท (สามร้อยบาทถ้วน) ถ้าเราจ้างสามร้อยเขาก็ไม่มา ถ้าเปรียบเทียบกับแรงงานคนเท่ากับ 15 คน กว่าที่จะเสร็จใน 1 วัน ใช้ระบบนาหยอดไม่ใช่แบบนา

บึกคำอย่างที่ชาวบ้านเขาทำ ที่นี้ผลเปรียบเทียบมาว่าเราทดลองมาอยู่ 2-3 ปี ผลผลิตไม่หนักกันเลย แต่ผลที่ได้ข้าวของผมจะต้านทานโรคได้ดีกว่า ต้นข้าวก็แข็งแรงกว่า เวลาหมักมาข้าวบริเวณรอบนาผมข้าวเขาจะล้มหมดเลย แต่ของผมยังตั้งอยู่เลย นี่คือผลที่ติดตามมา จดบันทึกมาโดยตลอด

เสียงดนตรีพื้นเมืองมณฑลไพร 15 วินาที แล้วกล่อ

ผู้ดำเนินรายการเสียงสัมภาษณ์ นายนาธิป ธิใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าจิ้งแวงวิทยา ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ถึงความรู้สึกที่เคยเข้าอบรมหลักสูตรชีวิตจะเป็นสุข ถ้าบำบัดทุกข์ด้วยความพอเพียง ของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนครูประทุม บ้านสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ความยาว 1 นาที

เสียงดนตรีพื้นเมืองมณฑลไพร 15 วินาที แล้วกล่อ

เสียงผู้ดำเนินรายการ

ทราบว่าน้องพู่ น้องนาธิป ธิใจ ก่อได้ไปอบรมหรือเข้าค่ายที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของครูประทุม ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ด้วย ตอนนั้นไปเข้าค่ายกี่วันและได้เรียนรู้อะไรบ้างพี่องเจ้า

เสียงนายนาธิป ธิใจ

สองคืนครับตีผมจำได้ ได้ไปหลายปีเหมือนกันครับ คร่าว ๆ อาจจะ 3 ปี หึ้นจะได้ตั้งแต่รุ่นพี่ผม ผมเข้าไปผมก็ประทับใจ ในเนื้อหาสาระต่างๆ เป็นได้สอนนะครับอย่างครูประทุม ความรู้ที่ได้มาได้ช่วยสอนอะไรหลายๆอย่างครับ ถ้าเขาทำก่อนเป็นเรื่องง่าย แล้วก่อนเรื่องเกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับรายจ่าย เป็นสิ่งทุกคนสมควรต้องทำครับ ทำให้อาจารย์รายรับ รายจ่ายของเฮว่า แต่ละวันเฮเสี่ยงถ้าอะหยังไปผ่องครับ ถ้าเฮรู้ตรงนั้นแล้วเฮสามารถ ลดรายจ่ายตรงนั้นได้ครับ ไปสวนครูประทุม ครั้งแรกก็อึ้งเหมือนกันครับ ก่อขอครูมิตรไปเรื่อยๆ จนตอนนี้ผมอยู่ชั้น ม.3 ครับ ผมจะนำความรู้ดีไปใช้ให้ดีที่สุด หรืออาจจะนำไปเผยแพร่ให้น้องๆ หรือชุมชน ถ้าสามารถทำได้นะครับ ก่อขอขอบคุณนางศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านดีต่อก่อน

ผมหมุ่มผมเข้าได้เข้าไปอบรมฯ ได้ดูแลผมเขาเป็นอย่างดีครับ ความรู้ที่ได้ฮับจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์นั้กดีสุดครับ

ส่วนมากนะครับ ก่อทำเป็นปุ๋ยหมัก สารไล่แมลง แต่ส่วนไม่ผลนั้นเข้าศึกษาว่าลักษณะไม้ดีคั้นนั้นเป็นจะไค หรือพื้นที่ หรืออาจจะเป็นปุ๋ยดี้อาจจะเพิ่มกับต้นเข้าหรือหื้อกับไม้ผล เน้นอินทรีย์ก้อบ่าหมีก้านใจ้สารเคมีเลยครับ

เสียงผู้ดำเนินรายการ

จากนั้นเขาก่อนนำมาประยุกต์ใจ้ดีโฮงเฮียนป่าจี้วังแดงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเจียงใหม่เฮาเน้อเจ้า

เสียงนายบรรณารักษ์ใจ

ครับ

เสียงดนตรีพื้นเมืองมณฑลไพพร 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงผู้ดำเนินรายการ คุณครูประทุม สุริยา ฝากข้อคิดในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใจ้ในการดำเนินชีวิตหื้อเป็นสุขว่า

เสียงประกอบ ครูประทุม สุริยา ใจ้ข้อคิดในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินชีวิตให้ เป็นสุข ความยาว 1 นาที

ต้องบอกว่เริ่มต้นของก้านทำงานของคุณครูนี้ก้อคือ เป็นคุณครูดีดีสอนหื้อเยาวชนเป็นผู้ใหญ่ดีดีในภายภาคหน้า แต่บั้นปลายชีวิตของคุณครูนี้ ก้อก็ค้วาอยากจะเป็นคุณครูหื้อความฮู้แก่เกษตรกรเป็น ว่าประเทศไทยเฮาเป็นอยู่เข้าอู้น้ำ เป็นเมืองเกษตรกรรม บ่าหื้อเป็นเกษตรกรรมแบบบริษัท จำกัด เพราะจะฮันฮักก้อก็ค้วาความฮู้เต้าดีคุณครูมีเนี้ยะก้ออยากจะไปเผยแพร์หื้อจาวบ้านเป็นว่า ถ้าหากว่เฮาทำกั้นคนเดียว มันก้อจะได้ประโยชน์ แต่ถ้าเฮาว่า ณ วันนี ก็ค้วาสตางค์เป็นลิ่งสำคัญ เสามีสตางค์เฮาไปเข้าสะดวกฮื้ออันนีเฮาฮื้อได้ แต่อีก ณ วันหนึ่งเนี้ยะ ถ้าหากว่บริษัทครอบงำแล้ว เสามีสตางค์แต่เขามีเงื่อนไขในก้านดีจะหื้อเฮากั้นเนี้ยะเฮาจะลำบากมาก แล้วถ้าเป็นบ่าบั้นหื้อเฮา เฮาจะกินสตางค์บ่อได้ ถึงจะไคเฮาจะต้องบริโภคอาหาร จะฮันฮักคุณครูถึงหื้อความสำคัญในเรื่องของว่ ถ้าหากว่แต่ละคน บ่าจำเป็นว่จะต้องเป็นเกษตรกรเจ้า ไคก้อได้เจ้า ดีจะสามารถจะช่วยเหลือตัวเองในก้านดีจะปลูกพืชผัก เลี้ยงสัตว์ บางอย่างบ่าเคยว่เนี้ยะเฮาสามารถทำไปง่าย ๆ

บ่าจำเป็นต้องมีที่ดินเนื้อเจ้า สามารถปลูกผักได้ ปลูกผักในกระถาง ไม้แขวน ใน โองน้ำดีบ้าน เลี้ยงปลา เลี้ยงกบในบ่อดินน้อย ๆ เขาสามารถเลี้ยงไก่กินไข่ได้ เพราะฉะนั้น ถ้าหากว่าเขาสามารถทำด้วยตัวเก่าเท่านั้น เขามีชีวิตได้ยืดยาว ยั่งยืน สิ่งนั้นจะเป็นสิ่งดีทำให้อมีความสุขกับชีวิตจริง ๆ เลย ดังนั้น จะบอกว่าสตางค์ เป็นพะเจ้าบ่าใจ สตางค์นั้นมีค่า แต่บางครั้งมันจะบ่าหมีราคา อันนี้คุณครูจะบอก จาวบ้านอยู่เสมอว่า “อาชีพเกษตรนั้นเป็นอาชีพดีควรจะหวงแหงไว้กับประเทศไทย” เนื้อเจ้า

เสียงดนตรีพื้นเมืองเหนือมนต์ไพร 15 วินาที แล้วกล่อ

ผู้ดำเนินรายการ กล่าวปิดรายการ

ด้านผู้เจ้า ท่านใจชีวิตบนตางสายกาง ท่านเป็งตัวเก่าตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของในหลวง จะช่วยให้อุดมามีความอยู่ดี กินดี กุมกิน เหลือแบ่งปัน มีนั้ก เอาไว้ขายเป็นรายได้ บ่โลกล้าไป ชีวิตก่จะเป็นสุข อย่างแม่ครูประทุม สุริยา ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่สวนครูประทุม บ้านสันป่า ยาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งที่ดินทำเกษตร ขุดสระ เก็บน้ำไว้ใช้ เยี่ยมนาปลูกข้าว ปลูกผักป็นบ้าน เลี้ยงปลา เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ฮู้จักเอาสิ่งดีมีอยู่ใน ธรรมจ่าคมาเป็งปุ่หมัก น้ำหมักชีวภาพ ยาฆ่าหญ้า จากพืชสมุนไพรในท้องถิ่น เยี่ยม บัญชีแก้วเฮือน จดก้อย่างตึงลายฮับ ลายจ่าย จนเป็งตัวเก่าได้ ท่านน้อมนำ “เกษตร ทฤษฎีใหม่” คู่ความสุข ความพอเพียงในชีวิต และขยายผลเป็นการอบรมหลักสูตร “ชีวิตจะเป็นสุข ถ้าบ่าบัดตุ้กด้วยความพอเพียง” หื้อละอ่อนและผู้สนใจตั้ง เมืองไทยและเมืองนอกมาเขียนฮู้ โดยท่านสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ หื้อท่านช่วยเหลือตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2552 เป็นต้นมา ก่อคงจะมี ประโยชน์ต่อต้านผู้ฟังบ้านก่ก่อน้อย

วันนี้เวลาของรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงเสียดเสียละ ปะกั้นได้ ตางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ แสงเทียน เนียมทรัพย์ ฮับหน้าดีดำเนินรายการ ท่าน ยินดีจ่าคนัก สวัสดิเจ้า

ขอเศรษฐกิจพอเพียง ขับขอโดยนางปราณี อำชาฤทธิ์ ผู้ฟัง “ครอบครัว ม.ก.”

แต่งโดย นายบุญศรี รัตน์ง ความยาว 30 วินาที เฟดอิน

อยู่อย่างพอเพียง ดีจริงบ่าใจเรื่องมาก เขาปฏิบัติบ่อยาก คือต้นเป็นดีเป็งของตน

มีน้อยจ่ายน้อย เป็นคนดีมีเหตุผล รายฮับรายจ่ายไหลวน หือสมเปิงตัวเก่า
 อยู่อย่างพอเพียง ดีเอามาชอมาเล่า สุมมาตึงหนุ่ม ตึงเต่า บรรดาดีได้ฮับฟัง
 อยู่อย่างพอเพียง ก็อยู่ฮือมาป่านก้าง หือเดยวตามตาง อย่างองค์ป้อหลวง ทรงบอก
 หว่างเฟ้ง

เฟดอินเฟดอันเดอร์

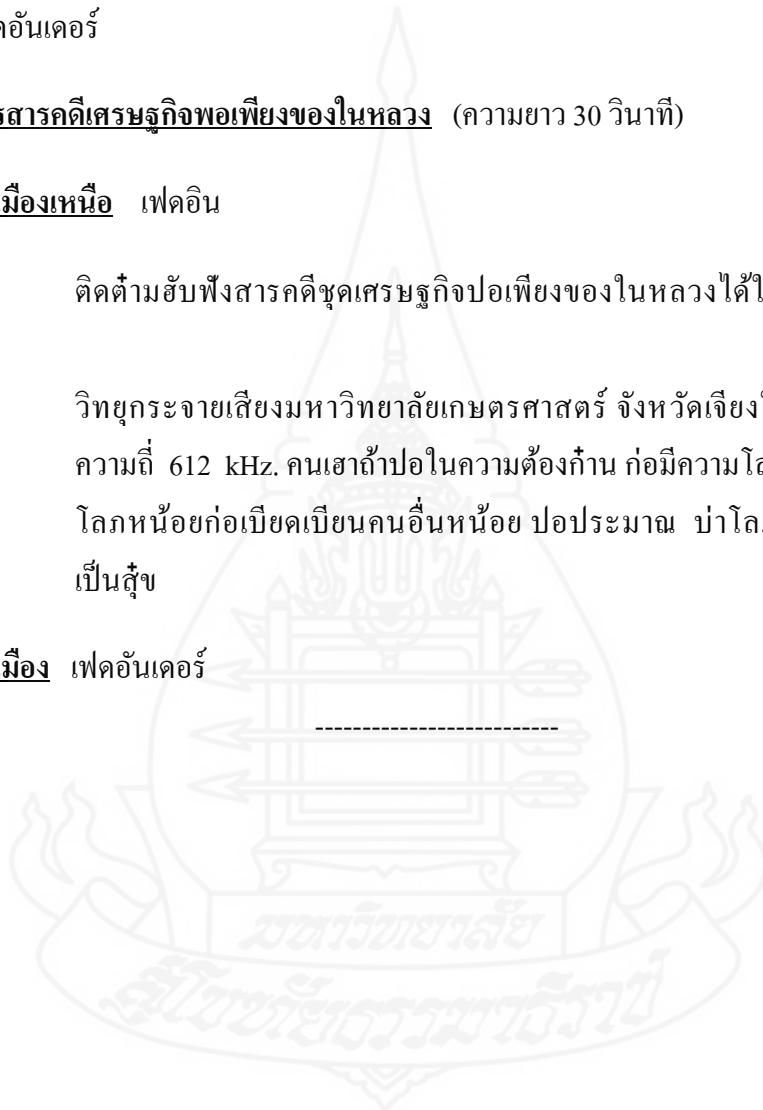
ปิดรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง (ความยาว 30 วินาที)

ดนตรีพื้นเมืองเหนือ เฟดอิน

ผู้ประกาศ ติดตามฮับฟังสารคดีชุดเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงได้ใหม่ในเดื่อหน้า ตาง
 สถานี

วิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ AM STEREO
 ความถี่ 612 kHz. คนเฮถ้าป้อในความต้องการ ก่อมีความโลกน้อย เมื่อมีความ
 โลกน้อยก่อเบียดเบียนคนอื่นน้อย ปอประมาณ บ่าโลกล้าไป คนเฮก็อยู่
 เป็นสุข

ดนตรีพื้นเมือง เฟดอันเดอร์

บทรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียง
รายการที่ 2 ตอน “ต้นกล้าทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่”

ผลิตโดย แสงเทียน เนียมทรัพย์ สาขาวิชานิติศาสตร์ มสธ.

ส่วนผลิตรายการ สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ (ม.ก.)

ระบบเอ.เอ็ม. ความถี่ 612 กิโลเฮิรตซ์ ครอบคลุมพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

และรับชมทางระบบอินเทอร์เน็ตทั่วโลก www.kucm2.com

- วัตถุประสงค์รายการ**
1. เพื่อให้ผู้ฟังทราบถึงการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียน
 2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่ฟังรายการสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

- กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายหลัก**
1. กลุ่มเกษตรกรและผู้สนใจในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียงของภาคเหนือตอนบน
 2. กลุ่มนักเรียนและเยาวชนในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียงของภาคเหนือตอนบน

เค้าโครงของเรื่อง

- ดนตรีพื้นเมืองวัฒนธรรมล้านนา 3 นาที
- เสียงความภาคภูมิใจในท้องถิ่นภาษาถิ่นภาคเหนือของ 2 นาที เด็กหญิงวิภาวี แสงยอด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยาโดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2558
- แนวคิดการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 นาที นายทักษิณ เมืองปิง ผู้อำนวยการโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา
- หลักสูตรการเรียนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ 3 นาที นักเรียนโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา โดยนายมิตร แก้วมณี ครูชำนาญการพิเศษ

- เสียงสัมภาษณ์นักเรียนชายและนักเรียนหญิงกับการดำเนิน 3 นาที
กิจกรรมเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
นายนราธิป ธิใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
และเต็กหญิงศรีศิริ งามประดับ นักเรียนชั้นม.2 รวมทั้ง 2 คน
- เสียงนายอินทสี ชัยยา ประธานกรรมการสถานศึกษา 2.30 นาที
ของโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา นายอินทสี ชัยยา
- เสียงนายนิพนธ์ พิณจิตร ผู้บุกเบิกซื้อที่ดินมอบให้โรงเรียน 1 นาที
ป่าจี้วังแดงวิทยา ความภาคภูมิใจเป็นพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่
- เสียงนายทักษิณ เมืองปิง ผู้อำนวยการโรงเรียนป่าจี้วังแดง 1 นาที
วิทยา เจริญชนสถานบันการศึกษาให้ความสำคัญการเกษตร
น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถาบันการศึกษา
- เพลงเมืองไทยของเรา 1 นาที
- เสียงผู้ดำเนินรายการ 4 นาที
- ดนตรี เปิด – ปิดรายการ 1.30 นาที

สารคดีเรื่อง “ต้นกล้าทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่”

ดนตรีเปิดรายการ ดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ..เสียงกลอง.ผู้ประกาศเชิญรับฟังรายการสารคดีชุด
เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง และข้อคิด ความยาว 1 นาที แล้วเฟดคลอ

จingleเปิดรายการ (ข้อความ) ดนตรีพื้นเมือง ภาษาไทยถิ่นเหนือ

ผู้ประกาศ ขอเงินด้านฮับฟังสารคดีชุด เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง โดย แสงเทียน
เนียมทรัพย์ สาขาวิชานิตศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ออกอากาศ
ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ AM
STEREO 612 kHz. ปราศณาที่ออกด้าน ปอในความต้องก้าน อยู่อย่างปอเพียง
คนเขาก็อยู่เป็นสุข... ดังกระแสพระราชดำรัสความว่า ..คนเขาถ้าปอในความต้อง
ก้าน ก่อมีความโลกหน้อย เมื่อมีความโลกหน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นหน้อย ถ้า
ประเทศใดมีความกึดอันนี้ มีความกึดว่าเฉี้ยะอะหยั่งต้องปอเพียง หมายความว่า
ปอประมาณ บ่าโลกล้ำไป คนเขาก็อยู่เป็นสุข..

ก่อน “ต้นกล้าทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่”

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิงประกอบ (15 วินาที) เฟดคลอ

เสียงเล่าเรื่อง ของเด็กหญิงวิภาวี แสงยอด

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ หัวข้อ “ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ตำบลเมืองแกน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยภาษาถิ่นภาคเหนือ” จัดโดย สำนักงานราชบัณฑิตยสภา ร่วมมรรรงค์โดยสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2558

สวัสดิ์เจ้า ข้าเจ้าจื่อเด็กหญิงวิภาวี แสงยอด เหยียนอยู่จันป. 6 โสงเฮียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่เจ้า สังกัดสำนักงานเขตปิ่นดี กำนศึกษาประถมศึกษาเจียงใหม่เขต 2 เจ้า

โสงเฮียนป่าจี้วังแดงวิทยา เป็นโสงเฮียนในเคือข่าย “คอบคัม.ก.” ไคฮับกำนดูแลและสนับสนุนจากสถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเจียงใหม่เจ้า บ้านเกิดข้าเจ้าบ้านมีดกำ หมู่ 17 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเจียงใหม่เจ้า ข้าเจ้าอยู่ในโสังเมืองแกนพัฒนา มีปิ่นดีเป็นโสังคะโหล้งเหมือนกันหม้อขาง มีคอยเวดตึงสีแจ่ง มีแม่น้ำสายหลักไหลผ่าน ฮ้องว่า “แม่น้ำปิง” เจ้า ยะหื้อบ้านเฮา ดินค้ำน้ำจุ่ม ดินอุดมสมบูรณ์ น้ำค้ำบ่าหมี่แห้ง ยะหื้อเฮาได้เญียะไฮ้ เญียะนาได้สู้คี่เจ้า

สิ่งคี่ข้าเจ้าเปิงฮักเปิงใจในถิ่นเกิด ก่อคือ กำนดีบ้านเฮา ฮ่วมมือกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จ่วยเหลือก้ำจูกันเจ้า Һ่มอย่างหนึ่งคนบ้านเฮาใจจิวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปฏิบัติให้ เญียะหื้อบ้านเฮาปอกัน ปออยู่ เปิงใจในถิ่นเกิด สังคมบ้านเฮาก่อฮ่มเย็นสงบสุขนำอยู่จ้านักเจ้า

ยิ่นคี่หื้อโอกาสข้าเจ้าได้มาอยู่ในสิ่งคี่เปิงฮักเปิงใจในถิ่นเกิด ยิ่นคี่จัดเวทีนี้ หื้อละอ่อนรุ่นใหม่ได้มาฮู้ถึงก้ำกืดของตัวเก่า ถ้าวางจะไคก้อขอเงินมาแ่วคี่ไคตั้งปัน แอกปันเฟือ กาวาไคตั้งเงินแห่งได้น่อเจ้า ยิ่นคี่ฮ้อนฮับกุกน ยิ่นคี่เจ้า สวัสดิ์เจ้า

เสียงดนตรีพื้นเมือง เพลงล่องแม่ปิง 15 วินาที แล้วคลอ

ผู้ดำเนินรายการ สวัสดีเจ้า ด้านผู้ฟัง ช่วงของรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงปะกั้นกันวันพุธ เวลา 06.30 -06.55 น. อยู่กับด้านผู้ฟัง ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ เอ.เอ็ม.สเตอร์ไอ ความถี่ 612 กิโลเฮิร์ตซ์ แสงเทียน เนียมทรัพย์ สับหน้าที่ดำเนินรายการ ท่านผู้ฟังเจ้า จากท่านที่ละอ่อนนักเขียน โสงเขียนป่าจี้วังแดงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้เล่าเรื่องความเปิงอ๊กเปิงใจในท้องถิ่นตัวเก่า เป็นปิ่นดีญีเยการเกษตรและได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงใจกัน ญีเยหื้อมีความเป็นอยู่ดีดี มีความสุข วันนี้เขาไปสู้อักเกษตรทฤษฎีใหม่ของโสมเขียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีปิ่นดีกว่า 6 ไร่ ได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใจกับละอ่อนนักเขียน คุ ผู้ปกครองละอ่อน จันมีหน่วยงานมาช่วยการสนับสนุนและขยายผลสู่ชุมชน ปีบกับนายทักษิณ เมืองปิง ผู้อำนวยการโสมเขียนป่าจี้วังแดงวิทยา อู้ถึงดีมาว่า

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงธรรมชาติ 15 วินาทีแล้วคลอ

เสียงประกอบนายทักษิณ เมืองปิง (เทพ) การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ

โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
ความยาว 3 นาที

ด้วยหน่วยงานของโสมเขียนป่าจี้วังแดงวิทยา ก่อคือหน่วยงานของตาราชก้าน ดี จะต้องสนองนโยบายของผู้บังคับบัญชา ได้แก่ พื้นที่เขตการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แล้วก่อสร้างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อเป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสาว่า อยากหื้อพสกนิกรของพระองค์ได้ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ แล้วก้อมันเป็นเรื่องดีว่า ใจแก้ปัญหาคในอนาคตได้ และในปัจจุบันก้อแก้ปัญหาคได้

โสมเขียนป่าจี้ก้อเป็นแหม่มหน่วยงานหนึ่ง ดีจะต้องสนองนโยบาย ก่อเลยจัดหื้อคุณครูท่านนั้น ได้บูรณาเข้ากับแผนการเรียนรู้ แผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน แล้วก้อมีพื้นที่ที่จะสาธิต ก่อเป็นดีทดลองปฏิบัติงานของนักเรียน เบื้องต้นก้อขยายผลไปสู่ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องทฤษฎีใหม่

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง 15 วินาที แล้วกลอ

เสียงผู้ดำเนินรายการ

เมื่อผู้ถึงหลักสูตรเกษตรในโสมเฮียนป่าจี้วังแดงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัด
เชียงใหม่ ไปหาคำตอบจากครุมิตร แก้วมณี ครูชำนาญการพิเศษ ครูผู้รับผิดชอบ
กันดีกว่าว่าเจ้า

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง 15วินาที แล้วกลอ

เสียงธรรมชาติ

เสียงนายมิตร แก้วมณี ครูชำนาญการพิเศษ ครูผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกษตรในโรงเรียนป่าจี้วัง
แดงวิทยา

เสียงนายมิตร แก้วมณี (เทป) ความยาว 3 นาที

โครงการนี้อยู่ในหลักสูตรพื้นฐานกานงานอาชีพ เขาค้อจะมาคู้ว่าในส่วนคี้เกี้ยว
กับกานเกษตร ซึ่งมันมีอยู่แล้วในกลุ่มพื้นฐานอาชีพ เป็นลักษณะสาระเพิ่มเติม
ซึ่งจะแบ่งเป็น 3 ช่วงจันนะครับ ช่วงจันที่ 1 ช่วงจันที่ 2 ช่วงจันที่ 3 ช่วงจันที่
1 จะเป็นเกษตรพื้นฐาน เป็นเรื่องของกานใจ้เครื่องไม้เครื่องมือต่าง ๆ พอถึง
ช่วงจันที่ 2 ก้อจะมีเนื้อหาที่ซับซ้อนขึ้นมาแ่มหน้อยหนึ่ง จะมีเรื่องของการ
ปฏิบัติเพิ่มขึ้นในส่วนที่เป็นพืชและสัตว์ เรื่องของพืชจะเป็นเรื่องการปลูกต้นไม้
กานปลูกพืชผักสวนครัวต่าง ๆ ในส่วนของปศุสัตว์ ก้อเป็นการเลี้ยงหมู กาน
เลี้ยงไก่ ในช่วงจันที่ 2 นี้ยังบ่าอเข้มขันเหมือนกับช่วงจันมัธยมคั้นนะครับ

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง 15 วินาที แล้วกลอ

เสียงประกอบ (เทป)ครุมิตร แก้วมณี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

พอมมาถึงช่วงจันมัธยมศึกษาตอนคั้น ก้อจะมาแยกออกในแต่ละคับขัน จัน ม. 1
เรื่องของกานทานา ปลูกผัก ปลูกเข้า ในเทอมที่ 1 พอเทอมที่ 2 ก้อจะเป็นเรื่อง
กานปลูกพืชไฮ้หลังนา พอถึงจัน ม. 2 เทอมที่ 1 เป็นเรื่องการปลูกผักสวนครัว
เทอมที่ 2 เป็นเรื่องการเพาะเห็ด เอาวัสดุต่าง ๆ ที่มีอยู่ท้องถิ่น เอาหื้อเกิด

ประโยชน์โดยการเพาะเห็ด ห้างเห็ดถั่วเน่าหรือเห็ดโคนน้อย พอถึงจันทร. 3 เทอม
ที่ 1 ก่อเป็นเรื่องการปลูกหญ้าแฝก เป็อการอนุรักษ์ดินและน้ำ อย่าง
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เทอมที่ 2 เป็นการเลี้ยงป่าน้ำจืด

แหม่นักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งมีความสนใจนั้กว่าในหลักสูตร มีอยู่ 6 อย่าง จะ
รวมกันเป็นกลุ่มสนใจ กลุ่มนี้จะมาทำกิจกรรมอีกลักษณะหนึ่งคือกลุ่มที่สนใจ
ก้อจะมีก้านเลี้ยงหมูหลุม ก้านปลูกพืชสมุนไพร ก้านแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างก้าน
เกษตร ก้านเลี้ยงไก่ไข่ ก้อจะเป็นลักษณะนี้ครับผม

เสียงธรรมชาติ 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงประกอบ(เทพ) ครูมิตร แก้วมณี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

ทำเป็นหลักสูตรเมื่อปี 2553 ก้อได้สำรวจความต้องการก้านของตัวนักเรียนเอง
ผู้ปกครองในท้องถิ่นเมืองแกน ตอนนีดีทำอยู่ดีป้อแม่ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพ
ตอนนี้อยู่มีปัญหา หรือหยั่งกรณีของก้านทำนา ปรากฏว่าในชุมชนเมืองแกนเนี้ยะ
ก้อเข้าสู่ภาวะดีว่า ตอนนีจะเป็นจาวนายยุคสุดท้ายแล้ว ป้อแม่ เนี้ยะบ่าไค่สนับสนุน
หือกับลูกตัวเก่ามาทำไส้ ทำนาแหม่นละ อยากจะหือละอ่อนไปเป็นเจ้าคนนายคน
เป็นคนไปญะก้านในฮัวในเวียง เป็นว่าบ่ามีประสบการณ์ไปโด้งไปนาละ ทั้งดีตัว
เก่าก้อพื้นที่ประกอบก้าน แล้วก้ออนาคตข้างหน้าเนี้ยะ อาชีพเกษตรเนี้ยะจะเป็น
อาชีพดีจะพัฒนาตัวเกษตรกรเองได้เยอะกว่าอาชีพอื่น แต่ว่าจะญีเยะจะไคว่าหือ
ผู้ปกครองได้หันความสำคัญนี้ นีก้อเป็นเหตุหนึ่งดีว่าเฮาจะดีองมาเปิดหลักสูตร
เรื่องของก้านทำนา พืชไส้หลังนาต่าง ๆ ก้อดี

ส่วนนีต่างโฮงเฮียนได้สำรวจความต้องการก้านจากนักเรียน จากผู้ปกครอง หลักสูตร
นี้ก้อจะทำหือละอ่อนนักเฮียนได้มีประสบการณ์อะหยั่งพ้องดีมีในท้องถิ่นเมือง
แกนของเฮา สามารถนำไปประกอบอาชีพในวันข้างหน้าได้ ก้อจะเป็นเรื่องของ
ปศุสัตว์ ก้านเลี้ยงหมูหลุม ก้านเลี้ยงไก่ ก้านเลี้ยงเป็ดต่าง ๆ เหล่านี้ หรือก้านนำ
วัสดุดีเหลือใช้ไส้ในท้องถิ่น เดิมทีเรื่องของฟางข้าวเผาถักนิตก ๆ หรือกากถั่ว ก้อเฮา
เผาถักนเหมือนก้านบ่าเกิดประโยชน์ ถ้าโฮงเฮียนเปิดหลักสูตรเกษตรดีสามารถจะนำ
วัสดุเหลือใช้เหล่านี้มาทำประโยชน์ อย่างเช่น นำมาเพาะเห็ด ซึ่งขบวนการเพาะ
เห็ดหลาย ๆ อย่าง ดีองใจองค์ความรู้ ทางโฮงเฮียนก้อไปหาหลักสูตรดีมัน

สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและประหยัดรายจ่าย อย่างเช่น ก้านเพาะเห็ดโคนน้อย จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เอามาประยุกต์ไว้ก่อน ใจดีต้นทุนน้อย ละอ่อนได้ประสบการณ์ตรงนี้ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ อย่างตอนนี้ผู้ปกครองก็เอาไปไว้ที่บ้านก่อนเอาจากตัวของนักเรียนเองนี้แล้วให้ผู้ปกครองฟังคือขยายผลไปสู่ชุมชนได้ด้วย

เพลงเมืองไทยของเรา (เพลงเด็ก)

บ้านเรามีข้าวในนา ในน้ำมีปลาพอกอยู่พอกิน บ้านเรามีจอมบดินทร์ องค์พระ
 ภูมิทร์เป็นร่มโพธิ์ไทร บ้านเรามีศาสนา มีองค์พุทธาเป็นหลักแห่งใจ มีราชินี
 แม่ฟ้าชาวไทย จะมองทางไหนเขียวไปทุกที่
 บ้านเรามีความรักกัน มีสายสัมพันธ์เมตตาอารี มีคำว่าน้อง มีคำว่าพี่ จะไหนมี
 เหมือนอย่างเมืองไทย

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง ความยาว 15 วินาที แล้วคลอ

ผู้ดำเนินรายการ ด้านผู้ฟังเจ้า หลักสูตรเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำรินำสู่ละอ่อน
 นักเขียน โสภณ ป่าจิวังแดงวิทยา ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
 นั้น ได้เผื่อละอ่อนหื้อเญ่ะจ่าง เปื่อเป็นอาหารเมื่อตอน (อาหารกลางวัน) และ
 แบ่งปัน รวมถึงสามารถจำหน่ายเป็นรายได้เสริมหื้อกับละอ่อนนักเขียน มีเงิน
 ออมตั้งธนาคาร โสภณ โดยเฉพาะธนาคารของ ธ.ก.ส. หรือธนาคารเปื่อทำ
 เกษตรและสหกรณ์ทำเกษตรด้วยเจ้า ปับกับนายนาธิป ชิใจ นักเขียนจัน
 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และเด็กหญิงศรศิริ งามประดับ นักเขียนจันมัธยมศึกษาปีที่ 2

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงสัมภาษณ์นายนาธิป ชิใจ (เทพ)

ได้ปลูกพืชผัก ไม้ผล เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสกุล เป็ด ไก่ ปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร
 กลางวัน เป็นปุ๋ยแก่พืชและเป็นอาหารสัตว์ มีเงินออมฝากธนาคารโรงเรียน
 ธ.ก.ส. ความยาว 1.30 นาที

เสียงผู้ดำเนินรายการสัมภาษณ์ นายนราธิป ชิใจ นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

ถือว่าทุกกิจกรรมปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง เลี้ยงป่าตวย เลี้ยงการปลูกผักสวนครัว แล้วก่อนหน้าเรื่องของปุ๋ยหมักก็เอาเศษอาหารดีเสากินเข้าตอนเหลือแล้วเอาไปทำปุ๋ยหมักก็เอา

เสียงนายนราธิป ชิใจ นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

ครับ ผมก่อนเห็นคุณค่า แล้วผมก่อนมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นครับว่า ละอ่อนดีเป็นกินเข้าเหลือ ถ้าเหลือไว้ก่อนบ่ามีประโยชน์ เขาก่อนเก็บเอาอาหารเหลือไปหมักกับกากน้ำตาล สารเร่ง พด. หือกับหมู โดยคน ๆ แล้วก่อนหมักไว้เป็นวิธีตั้งง่าย ประหยัดค่าใช้จ่ายของอาหารหมูตวย เป็นการไปประโยชน์จากของดีเหลือ จากเศษอาหารเหลือของโรงอาหารเหลืออยู่ทุก ๆ วันนะครับ

ผมเขาทำก้านเกษตรก่อน เน้นเปื้ออาหารกลางวัน เน้นอาหารภายในโรงเรียน บ่าได้เน้นตางนอกนี้ครับ แต่ถ้ามันเหลือมาเขาก็แปรรูปขายในสหกรณ์โรงเรียนก่อนได้ครับ หรือสมมุติว่าเป็นมีแขกมาโรงเรียนเขาก็ทำเป็นของที่ระลึก ทำเป็นแจกจ่ายหรือว่า จำหน่ายภายในโรงเรียนก่อนได้ ส่วนมากเขาเน้นอยู่จุดนี้ครับ ถ้ามันเหลือกินแต่ ๆ เขาก่อนไปตลาด แต่เงินที่ได้เขาก็จะนำมาฝากที่ธนาคารเรื่อย ๆ นะครับ เงินที่ได้ก่อนเป็นส่วนแบ่งของนักเรียนบางส่วน แต่บ่าได้เน้นอะยังนี้ครับ แต่เขานั่นการนำเสนอประสบการณ์ว่าถ้าจบจากนี้ไป เขาสามารถนำความรู้อันนี้ไปต่อยอดเทคโนโลยีขั้นได้ครับ

เสียงธรรมชาติ 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงสัมภาษณ์ เด็กหญิงศรศิริ งามประดับ (เทพ) นักเรียนชั้น ม.2 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

แนววิธีแปรรูปกล้วยฉาบ ของกลุ่มแปรรูปของโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา
ความยาว 1.30 นาที

ผู้ดำเนินรายการ วันนี้จะจวนตั้นผู้ฟังแปรรูปอะยังดีเจ้าน้องศรศิริเจ้า

เสียงเด็กหญิงศรีศิริ งามประดับ นักเรียนชั้น ม.2 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

วันนี้้องได้เตรียมข้อมูลที่ได้จากท่านปฏิบัติจริงก็คือ ก้วยฉาบ (กล้วยฉาบ) นอกจากนั้นก่อนเป็นความสนใจของแต่ละกลุ่มก็คือ เป็นพวกทองม้วน จะเป็นรุ่นปี ม. 3 แต่ของน้องจะเป็นก้วยฉาบเจ้า

ผู้ดำเนินรายการ ก้วยฉาบนี้ท่านผู้ฟังก่อนเอื้อะบ่าจ้างเดือนอเจ้า น้องศรีศิริ จะหื้อท่านผู้ฟังเป็นเริ่มจากท่านเยี่ยมส่วนผสมอะหยังพ่องก่อนตีเฮาจะไปลงมือเป็งกล้วยฉาบกันเจ้า

เสียงเด็กหญิงศรีศิริ งามประดับ นักเรียนชั้น ม.2 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

ก่อนจะมีคสไลด์โดยเฉพาะเจ้า จะเป็นตีแคะกล้วย ส่วนประกอบก่อนมีก้วยอย่างเดียว เครื่องปรุงก่อนแล้วแต่รสตีเฮาจะเอา

ผู้ดำเนินรายการ ก้วยได้ก่าเจ้า ตอนแรกน้องเอามาอื้อะไคก่อน ได้ก้วยมาหวิหนึ่งแล้วเป็นก้วยคิบ ก้วยได้เจ้า

เสียงเด็กหญิงศรีศิริ งามประดับ นักเรียนชั้น ม.2 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

ก่อนเอามาแกะเปลือก แล้วเอาแฉน้ำไว้ซ้กกำ รอเจ้าไว้ จันหายเหนียว ยางมันจะออกเนื่อะ จากนั้นก่อนเป็นขบวนการปฏิบัติก็คือ ตั้งกระทะ ใส่น้ำมันเลยเจ้า รอน้ำมันเดือดได้ซ้กกำ แล้วก่อนเอามีคสไลด์ตีเอาเตรียมไว้ เอากล้วยมาปาดลงไป รอน้ำมันสุกมันกรอบ ใส่ไว้ในนั้นเลยถ้าบ่าอันมันจะบะเป็นแผ่นมันจะติดกัน

ผู้ดำเนินรายการ เฮาจะอื้อได้จะไคว่ามันสุกแล้วเจ้า

เสียงเด็กหญิงศรีศิริ งามประดับ นักเรียนชั้น ม.2 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

ก่อนคู้สี่ของมันเจ้า คือตอนตีเฮาเอาลงไปใหม่ ๆ สีมันจะออกสีขาว แต่พอเฮาทอดไป ๆ สีมันจะออกเหลืองอมชมพูหน่อย ๆ ต่างจากตีเอาลงไปใหม่ ๆ เจ้า ส่วนมากตีโสงเฮียนเฮาก่อนจะทำรสเค็ม (รสเค็ม) ผสมเกลือโรยไป แต่ส่วนน้อยจะใส่น้ำตาล ตอนนีทางโสงเฮียนกำลังคิดตีจะเอาสบาบิควมาใจ เอาโรยแล้วก่อนมาคลุก แป้งใส่ถุง แล้วก่อนจำหน่าย

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงผู้ดำเนินรายการ ด้านผู้ฟังจะหันได้ว่าละอ่อนนักเขียนโงงเขียนป่าจี้วังแดงวิทยา จังหวัด

เจียงใหม่ ได้เขียนสู้ก้านเกษตรจากหลักสูตรเกษตรของโงงเขียนจันสามารถขยาย
ผลสู่ชุมชน ในส่วนผู้ปกครองนั้นมีความกีดกันจะใดในเรื่องนี้ ปืบกับนายอินทสี
ชัยยา ผู้ปกครอง ประธานกรรมการสถานศึกษาโงงเขียนป่าจี้วังแดงวิทยา ได้ผู้
ถึงความเป็งอ๊กเป็งใจของโครงการนี้ว่า

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงธรรมชาติ 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงประกอบ นายอินทสี ชัยยา ผู้ปกครอง ประธานกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนป่าจี้วังแดง
วิทยา ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เด็กนักเรียนสามารถนำ
ความรู้ไปประกอบอาชีพ และขยายผลสู่ชุมชนได้ ความยาว 1.30 นาที

เป็นประธานกรรมการสถานศึกษาของโงงเขียนก่อนได้มาร่วมกับผู้ปกครองหลาย
คน ดีผ่านมากลุ่มผมก่อนจบจากโงงเขียนนี้แล้ว ก็เป็นที่ประทับใจดีมีก้านเขียน ก้าน
สอนทฤษฎีใหม่ของโงงเขียน ทำให้อะอ่อนได้มีความรู้พื้นฐานว่าความสำคัญ
ก้านเขียนสู้เหล่านี้จำเป็นต้องเขียนสู้ บางครั้งผมสังเกตต่ออะอ่อนดีป้อมแม่ป่าได้ทำ
ก้านเกษตรอะอ่อนป่าได้เขียนสู้ พอผมเข้าไปสัมผัสกับอะอ่อนและไปเขียนสู้กับ
อะอ่อนเนี่ยะ ก่อนเป็นเรื่องดีน่าดีใจครับ อะอ่อนก่อนจะได้อู่ว่าก้านดีเขาปลูกเข้า
(ปลูกข้าว) เป็นเนี้ยะใดเป็นหยั่งใด ก้านปลูกถั่วเป็นหยั่งใด ก้านเลี้ยงสัตว์จะทำ
อย่างไร บางคนป่าได้เขียนสู้ ป้อมแม่ป่าได้สอนป่าได้มีอาชีพด้านนี้ก่อนมี แต่พอ
มาถึงก้านเขียนสู้ของคุณครูดีเป็นสอนตั้งแต่อะอ่อนน้อย จนถึงอะอ่อนใหญ่ ทำ
ให้อะอ่อนได้สู้ จะได้อาตั่วรอดไปวันข้างหน้า ครับผมก่อนประทับใจอะอ่อน
แม่จิงลูกผมเนี่ยะ ได้เขียนสู้กับตางคุณครูเป็นสอนมาทำเป็น ไอติมฝ้อง เป็นขนมฝ้อ
งเพราะตางป้อมแม่ป่าได้เก่งป่าได้สู้ คุณครูเป็นก่อนสอน ลูกผมก่อนมาทำที่บ้านได้
ครับ ผมยังคิดเลยว่าดีคุณครูเป็นสอนมานี้ะ ได้ทำตัวนี้บางครั้งถ้าติดตามจริง ๆ
แล้วสามารถเอามาทำเป็นอาชีพได้เลยนะครับ ผมภูมิใจแล้วก่อนน่าดีใจ ในก้านดี
ส่งให้อะอ่อนสู้ ตัวนี้น่าจะทำเป็นอาชีพของอะอ่อนไปตางหน้าได้เลยครับ เพราะ
หลายคนทำเดี่ยวบางคนก่อนแปงไอติมไปกินที่บ้าน ต่ออาจทำเป็นเจ้าแ่งเนี้ยไอติม
ก่อนได้ ผมดีใจดีคุณครูเป็นสอนได้เยี่ยมมากครับ

เสียงธรรมชาติ**เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง** 15 วินาที แล้วคลอ

ผู้ดำเนินรายการ ด้านนายนิพนธ์ พินิจสร ผู้เป็นเจ้าในกำนจัดซื้อที่ดินมอบหื้อโฮงเฮียนป่าจี้วังแดงวิทยา เป็อขยายช่วงจั้นเฮียนนั้น แต่ว่าต่อนี้ตางโฮงเฮียนได้นำมาเป็นกำนสืบสานงานเกษตรของในหลวงตามแนวพระราชดำริหื้อกับละอ่อนนักเฮียนโฮงเฮียนป่าจี้วังแดงวิทยา ได้ฮู้ถึงความเป็งอึกเป็งใจของเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ นำสู่เยาวชนโฮงเฮียนป่าจี้วังแดงวิทยาว่า

เสียงประกอบนายนิพนธ์ พินิจสร (เทป) 1 นาที

ป้อเกยหัน โกรงกำนของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี หมูบ้านเฮานี้ เป็นเปิดโฮงเฮียนที่จังหวัดสระแก้วเนอเกี่ยวกับกำนเกษตรเนี้ยนะครับ จำจ้อบ่าได้ว่า สมเด็จพระเทพฯ ฮ้องจ้อโฮงเฮียนนั้นว่าจะไคเนะครับ ก่อสรูปมาว่าโฮงเฮียนเนี้ยะ เฮาควร จะประสานรอยของสมเด็จพระเทพฯ โดยที่สร้างงานเกษตรขึ้นมา ได้มอบหื้อคูมิตร ดำเนินกำนว่า เฮาเอาที่ดินตรงนี้พัฒนากำนเกษตรดีโฮงเฮียน ต่อนี้ดีโฮงเฮียนก้อมี เลี้ยงป่า เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ มีกำนทำนา พืชผลกำนเกษตรต่าง ๆ นะครับ เกือบจะสมบูรณ์ ป้อก้อภูมิใจดีว่า ที่ดินดีเฮาฮ้องมานี้เนี้ยะเป็นประโยชน์ต่อละอ่อนโฮงเฮียนป่าจี้วังแดงวิทยาและชุมชนดีมาเฮียนอยู่ในโฮงเฮียนนี้ะครับ

เสียงธรรมชาติ**เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง** 15 วินาที แล้วคลอ**เสียงผู้ดำเนินรายการ**

นายทักษิณ เมืองปิง ผู้อำนวยการ โฮงเฮียนป่าจี้วังแดงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ฝากถึงสถาบันการศึกษาอื่นในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ละอ่อนนักเฮียนในโฮงเฮียนตัวเก่าว่า

เสียงประกอบนายทักษิณ เมืองปิง (เทพ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา กล่าวเชิญชวนสถานศึกษาน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ความยาว 1 นาที

ถึงผู้บริหารและคณะครู บุคลากรต่าง ๆ ของกุโง้งเฮียนนะครับว่า พระเจ้าอยู่หัวเสานั้นเป็นมีสายพระเนตรอันยาวไกล เป็นได้วิเคราะห์แล้วก่อใจภูมิรู้ของเป็นเนี่ยะ นำแนวเหล่านี้เป็นทำแล้วและขยายสู่เฮา เฮาเป็นหน่วยงานสถานศึกษา มีหน้าที่ที่จะต้องขยายผล แล้วก่อปลูกฝังและสร้างเยาวชนที่สนองนโยบาย หรือตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสา ซึ่งพระองค์ท่านนั้น ได้คิดไว้แล้วว่าดีที่สุด เหมาะที่สุดสำหรับประเทศไทย ดังนั้น ผมขอฝากว่า บุคลากรของประเทศไทย ดังนั้น ผมขอฝากว่า ถ้าทุกท่านเป็นบุคลากรต่างก้านศึกษา เฮาเป็นต้นแบบ เป็นตัวอย่างที่ดีแล้วก่อ คล้าย ๆ ว่าเป็นดีบ่มเพาะเยาวชนทั้งหลายต่อไปจะเป็นสมาชิกที่ดีของประเทศชาติครับ ก่อจะเกิดประโยชน์ที่สุดขอให้อุ่ทุกคนลองศึกษาที่อดีครับว่า เกษตรทฤษฎีใหม่นี้ บางท่านอาจจะมองว่าทำก้านเกษตรอย่างเดียว แต่เป็นก้านทำที่อิจิตประจำวันมีความพอเพียงหมัด ตั้งแต่เวลา ก้านจัดสรร ก้านดูแลตัวเอง ถ้ามีความพอเพียง มีความตระหนักตลอด ก่อจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุดครับ สำหรับชีวิตเยาวชน ดีเฮาจะมีหน้าดีดีจะบ่มเพาะเขาให้อมีประสบการณ์ตรง ดีดีต่อชีวิตเขาต่อไปครับ

เสียงธรรมชาติ

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงล่องแม่ปิง 15 วินาที แล้วคลอ

ผู้ดำเนินรายการ ด้านผู้ฟังเจ้า ก้านน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับละอ่อนโง้งเฮียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทจิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสืบทอดก้านเกษตรไปสู่ละอ่อนนั้น ให้อ้นความสำคัญของก้านเกษตร โดยมีหลักสูตรการเกษตรที่ละอ่อนได้เนี่ยะแต่ เป็นอาหารเมื่อตอนที่ละอ่อน ฝีกละอ่อนแป็งขนมจันสามารถมีรายได้ไปฝากธนาคารโง้งเฮียน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ก้านเกษตร (ธ.ก.ส.) ดวย รวมถึงขยายผลไปสู่ชุมชนนั้น ก่อคงจะเกิดประโยชน์ในการพัฒนาละอ่อนที่อเป็นละอ่อนที่มีคุณภาพในอนาคต ดีดีตามรายก้านสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงได้ใหม่ในเดื่อหน้า ทางสถานี

วิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่แสงเทียน
เนียมทรัพย์ อับหน้าตี๋ดำเนินรายการ ยินดีจ้านักที่ติดตาม วันนี้ สวัสดิ์เจ้า

จึงเกิดปีตรรายการสารคดี พบกันครั้งต่อไป ความยาว 30 วินาที

เสียงเพลงดนตรีพื้นเมือง 15 วินาที เฟดแล้วกลอ

ผู้ประกาศ ติดตามฮับฟังสารคดีชุดเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงได้ใหม่ในเดือหน้า
ตางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่
AM STEREO ความถี่ 612 kHz. คนเฮถ้าปอในความต้อก้าน
ก้อมีความโลกหน้อย เมื่อมีความโลกหน้อยก้อเบียดเบียดคนอื่นหน้อย
ปอประมาณ บ่าโลกล้ำไป คนเฮก้ออยู่เป็นลู้ซ

ดนตรีพื้นเมือง เฟดอันเดอร์

บทรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทางวิทยุกระจายเสียง
รายการที่ 3 ตอน “ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน
อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน””
ผลิตโดย แสงเทียน นิยมทรัพย์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มสธ.

ส่วนผลิตรายการ สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ (ม.ก.)
ระบบเอ.เอ็ม. ความถี่ 612 กิโลเฮิรตซ์ ครอบคลุมพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน
และรับชมทางระบบอินเทอร์เน็ตทั่วโลก www.kucm2.com

- วัตถุประสงค์รายการ**
1. เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจการพึ่งพาตนเองลักษณะการทำงานเครือข่ายของชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง
 2. เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชุมชนของตนเองเพื่อเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายหลัก กลุ่มเกษตรกรและผู้สนใจในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียง ภาคเหนือตอนบน

- เค้าโครงของเรื่อง**
- ดนตรีและการขับซอตามแบบวัฒนธรรมล้านนา 3 นาที
 - เสียงนางทองดี โพธิยอง ประธานศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธ์ 7 นาที
เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลดอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านแนวความคิดการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์ฯ และเครือข่ายการทำงานของศูนย์ฯ
 - เสียงสัมภาษณ์ตัวแทนเครือข่ายการทำงานแต่ละฐานเรียนรู้ 5 นาที
ของศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลดอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน
 - เสียงนางทองดี โพธิยอง ประธานศูนย์ฯ ให้ข้อคิดในการน้อม 2 นาที
นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเพื่อเป็นเครือข่าย
 - เสียงผู้ดำเนินรายการ 6 นาที
 - ดนตรี ปิด – ปิดรายการ 2 นาที

สารคดีเรื่อง ตอน “ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน
อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน””

ดนตรีเปิดรายการ ดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือเสียง กลอง ผู้ประกาศเชิญรับฟังรายการสารคดีชุด
เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง และข้อคิด ความยาว 1 นาที แล้วเฟดคลอ

เปิดรายการ (ข้อความ) ดนตรีพื้นเมือง ภาษาไทยถิ่นเหนือ

ผู้ประกาศ ขอเงินต้นฮับฟังสารคดีชุด เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง โดย แสงเทียน
เนียมทรัพย์ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ออกอากาศ
ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ AM
STEREO 612 kHz. ปราศรัยที่ออกด้าน ปอในความต้องก้าน อยู่อย่างปอเพียง
คนเขาก็อยู่เป็นสุข... ตั้งกระแสพระราชดำรัสความว่า ..คนเขาถ้าปอในความต้อง
ก้าน ก่อมีความโลกน้อย เมื่อมีความโลกน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้า
ประเทศใดมีความกีดกันนี้ มีความกีดกันก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้า
ปอประมาณ บ่าโลกถ้าไป คนเขาก็อยู่เป็นสุข..

ตอน “ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน
อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน””

ขอพื้นเมืองภาคเหนือ ขอเศรษฐกิจพอเพียง

ขับชอโดย นางปราณี อำชาฤทธิ ผู้ฟัง “ครอบครัว ม.ก.” แต่งโดย นายบุญศรี
รัตนัง ความยาว 1 นาที แล้วเฟดหาย (ตอนแบ่งที่ดินเป็นส่วนทำการเกษตร)

อยู่อย่างพอเพียงว่าอยู่บ้านนอกในเวียงก่อตึงม่วน แบ่งสันปันส่วน หื้อมันพอควร พอดี
เมาแข่งสังคม นิยมอวด เป็นเศรษฐี ระวังหื้อดี จะตักดี ข้อลำบาก
อยู่อย่างพอเพียง หาเลี้ยงตาง ต้องตางปาก องค์กรตรงฝาก พระราชดำรัส หื้อมา
ในนามีข้าว ในนามีป่า หมั่นฮิมันหา เงินค่าไหลมาบ่อชาด

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงวิถีคนเมืองประกอบ เฟดแล้วคลอ

ผู้ดำเนินรายการ สวัสดีเจ้าด้านผู้ฟังเจ้า ช่วงของรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงทุกวันพุธ เวลา
06.30 - 06.55 น. มาปะกั้นทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จังหวัดเชียงใหม่ เอ. เอ็ม.สเตอร์โอ ความถี่ 612 กิโลเฮิร์ตซ์ แสงเทียน เนียมทรัพย์ ฮับหน้าที่ดำเนินรายการ ด้านผู้ฟังเจ้า กำน่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงไปใช้ในการพัฒนาคนเมื่อไปสร้างงานที่อู่ชุมชน จะเฉื่อยะหือเกิดการพัฒนาคือยั่งยืนได้จะใด

วันนี้พบกับปราชญ์ด้านเศรษฐกิจพอเพียง นางทองดี โพธิยอง ประธานศูนย์เฮียนสู่สานสัมพันธ์เพื่อกำหนดพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลคอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ อู่ถึงดีมาของกำนพัฒนาคน ออกไปสร้างงานในระดับชุมชนเจ้า

เสียงธรรมชาติ

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงวิถีคนเมือง 15 วินาที แล้วกลอ

เสียงนางทองดี โพธิยอง (เทพ) แนวคิดการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเครือข่าย

การทำงาน หลายฐานเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้สานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลคอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ความยาว 5 นาที

ในเรื่องของกำนทำงานเนื่อะ เขาเริ่มทำงานกัน โดยเฉพาะศูนย์เรียนรู้ฯ เนื่อะนะเจ้า ทำเป็นด้านเศรษฐกิจพอเพียง เขาทำเมื่อปี 2543 ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้นเขาทำกันมาเมินละ งานเรื่องของเอดส์ งานเรื่องของกำนช่วยเหลือเกษตรกรกำนแปรรูป กำนทำเรื่องของกำนรวมกลุ่ม กำนสร้างกลุ่ม กำนสร้างเครือข่ายนี้ เขาทำกันมาตั้งแต่ปี 2524 ตอนเจ้าเป็นประธานแม่บ้านเกษตรกร เป็นประธานสตรีเนื่อทั้งอำเภอ ทั้งจังหวัด แล้วก่อเป็นในระดับชาติด้วย ตั้งแต่ปี 2524 เป็นต้นมา แล้วเขาก่อมาทำงานเปือกับ เป็นกลุ่มดีทำงานหือกับจาวบ้าน ทำงานช่วยเหลือคนดีถูกตกเขิว คนดีถูกหลอกลงไปกำปะเวณี กำนกำนมนุษย์ อันนี้ทำมาเมื่อปี 2529 กำนช่วยเหลือหญิงและเด็ก

ต่อมาข้าเจ้าก่อมองว่าทำงานทุกสิ่งทุกอย่างมาแล้วเนื่อะ เขาก่อมามองเห็นว่าในเรื่องกำนดีจะทำหือเกษตรกรอยู่ได้ เบิ่งตัวเก่าได้ระดับหนึ่ง หรือว่าป็น้องจาวบ้าน เขาเนื่อะ บ่าว่าจะเป้นเกษตรกร หรือว่าบ่าเป้นเนื่อะ มีปัญหาเขาจะเฉื่อยะจะใดดี อันนี้ข้าเจ้าก่อมองหันว่าหลักเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดีปือหลวงของปวงชนชาวไทยเขาเนื่อะ ได้น้อมนำเอาสิ่งดีท่านได้ทำเป็นตัวอย่าง เป้นต้นแบบ ก่อได้ไปดูงาน บ่าว่าจะเป้นดีวังสวนจิตร บ่าว่าดีต่าง ๆ โครงการหลวงต่าง ๆ ก่อเลยได้

แนวคิดที่ว่า ถ้าเขาจะทำงานศูนย์เซียนผู้ดีที่ห้องจาวบ้านได้มาร่วมแลกเปลี่ยนกันนะ เขาก็คิดว่าก่อนน่าจะดี ก่อนเลขปี 2543 ก่อนเริ่มทำหน้าอื่น ๆ ก่อน ก่อนมีจาวบ้านเข้ามาปรึกษาเข้ามาเรียนผู้ มาแลกเปลี่ยนกัน เข้าไปจ่ายเป็นฟ็อง เป็นมหาเจ้าฟ็อง

ต่อมาปี 2550 ตางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นก่อนมีนโยบายเกี่ยวกับศูนย์ปราชญ์จาวบ้าน ปี 2550 ข้าเจ้าก่อนศึกษาก่อน ปรึกษาปราชญ์อื่น ๆ ดีเป็นทำเป็นตัวอย่าง อย่างป้อประยงค์ ป้อวิบูลย์ ป้อเล็ก พวงแก้ว ป้อทั้งหลาย เป็นเป็นปราชญ์ ก่อนมีโอกาส ปี 2551 ตางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นก่อนได้หื้อศูนย์ฯเขา ได้เป็นศูนย์เซียนผู้แถมศูนย์ฯหนึ่งเจ้า เขาก่อนเลย ได้เป็นศูนย์ปราชญ์จาวบ้านจันแด้วปัจจุบัน

จุดดีเขาเป็นเกษตรกรรมมาก่อน เขาก่อนมีประสบการณ์ไปเรียนผู้จากองค์กรอื่น ๆ จากหน่วยงานบ่ว่าจะเป็นเกษตร สาธารณสุขก้านศึกษา หรือว่าหน่วยงานของพัฒนาชุมชน หรือว่าหน่วยงานอื่น ๆ ดีเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของป็น้องจาวบ้านเกือบทุกกระทรวงเจ้าดีเกี่ยวข้องกับวิถีจาวบ้านโดยตรงและทางอ้อม ข้าเจ้าก่อนไปเก็บเกี่ยวประสบการณ์ตรงเนี่ยะเอามาประยุกต์ในชีวิตประจำวันของข้าเจ้า ข้าเจ้าว่าก้านใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเนี่ยะ เขาผลิตเมล็ดพันธุ์เอง บางอย่างเขาบ่าหมีเขาก่อนไปแลกเปลี่ยน บางอย่างบ่าหมีแต่ ๆ เขาก่อนซื้อของเป็นฟ็อง เขาบ่าปฎิเสธเทคโนโลยี เขาบ่าปฎิเสธสิ่งดีมันเปลี่ยนแปลงดีเกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน แต่ว่าเขาจะต้องจ้างเอามาปรับใจในชีวิตของเขา ใจในก้านทำงานของเขา ก้านทำงานแบบสู้เขา ผู้เขา ทำงานเป็นทีม เขาสู้มาแล้วเขาก่อนต้องหื้อคนอื่นมาผู้ฟ็อง และเปิดโอกาสหื้อคนอื่นได้เป็นผู้นำเจ้า แล้วก่อนสนับสนุนสร้างผู้นำต่อ ๆ เอื้อเจ้า อันเนี่ยะดีข้าเจ้ามีอยู่เจ้า

เสียงธรรมชาติ

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงวิถีคนเมือง 15 วินาที แล้วคตอ

เสียงสัมภาษณ์นางทองดี โพธิยอง (เทพ)

ปราชญ์ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ประธานศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพียง ตำบลคอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ สร้างคนแล้วก่อนไป

สร้างงานหือคนตีเป็นมีรายไค้หน้อย หือเป็นปออยู่ปอกันจะไค้ เบ็งตัวเก้าไค้ระดับ
หนึ่ง นีค็ือสิ่งตีเข้าเจ้าตั้งใจเจ้า

ผู้ดำเนินรายการ หลักกัคตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง
ของ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ก่อค็ือ ปอประมาณ มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันแล้วก่อมี
ความสู้ มีคุณธรรม ตรงนั้นแม่ก็ค็ือว่าสามารถจะนำมาประยุกต์ใ้ ในก้านญึะก้า
นของแม่ไค้ได้นักหน้อยหม็อกหือเจ้า

เสียงนางทองดี โพธิยอง

อย่างค็ืออ้าจันแสงเทียน อู้มายังบ่าปอเดื่อเนื่อะ เขาค็ือองบวกลักก้านทรงงานของ
พระองค์ ท่านเจ้า หลักก้านทรงงานของพระองค์ท่าน มีตั้งสิบห้า สิบหกอย่าง
อันนั้นเขาก่อเอาปรับใจตัวกันเจ้า เขาก่อเลยก็ค็ือว่า เขาเอา 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มี
ภูมิคุ้มกัน มีความสู้ เขาก่อบวกกักับลักก้านทรงงานของพระองค์ท่าน เอามา
ประยุกต์ใ้ว่า อันไหนจะเหมาะสมกับงานอันใด จากนั้นเขาก่อเตรียมคน แม่ไค้
เตรียมคน “เขาเป็นคนเก่งคนเดียวมันบ่าดีเนื่อะ เขาอยากหือมีคนเก่งเหลือเขา
ถ้าเขาทำหม็อกอ็ แล้วมีคนทำได้นักกว่าเขา เข้าเจ้าภูมิใจ และมีความสู้ขนักค็ือสุดเจ้า
ค็ือคนอื่นเป็นเก่งกว่าเขาเจ้า เขาอยากหันคนตีเป็นทำแล้วทำไดค็ือกว่าเขาเจ้า มันเป็
นความสู้ขอย่างหนึ่ง ต้เขาหาซื้อค็ือด้วยเงินทองบ่าไค้ ด้วยทรัพย์ค็ือด้วยสิ่งของบ่าไค้
เจ้า”

อย่างอ้าจันบัญชาการ พลชมชื่นนี้ เป็นประธานสภาเกษตรกรอำเภอสารปี แล้ว
ก่อขึ้นไปเป็นกรรมก้านจังหวัดเจ้า หลาย ๆ ค็ืออยู่ในทีมงานของแม่ทองดีเนื่อะ
แม่ทองดีพยายามตีจะหือเป็นไปค็ือขอดความสู้ตลอดเวลา เอาหน่วยงานนี้มา เอา
หน่วยงานนั้นมา อย่างป้อสว่าง อินตะ นี้ไค้เป็นหมอดินอาสาอำเภอแล้วค็ือนนี้
ก่อขับเคลื่อเรื่องเยื่อะจะไค้จะหือค็ือนตี ปลูกพืชผักอินทรีย์เจ้า

เขายังมีหลายคนเจ้า ค็ือบ่าเป็นทีมงานวิทยากรในศูนย์ปราชญ์แม่ แต่ว่าจ้วยเหลือ
จาวบ้านอยู่ตางนอก ก่อเสียนสูจากศูนย์ของแม่เนื่อะไป แล้วไปจ้วยจาวบ้านอยู่
ตางนอก ก่อเสียนสูจากศูนย์ขของแม่เนื่อะไป แล้วไปจ้วยจาวบ้านอยู่ตางนอก เขา
ก่อเชื่อมโยงกัน มีอะหยังเขาก่อ ยืนแบ่งปันในองค็ือความสู้ต่าง ๆ หือกักับเป็น

แล้วก่อนเปิดโอกาสหือเป็นได้ไปเขียนฮู้กับองค์กรอื่น ๆ ที่ป็นมีกานอบรมฯ เขาจะ
สื่อสารถึงกันและกันตลอดเวลาเจ้า หือป็นมีโอกาสเจ้า

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงวิถีคนเมือง 15 วินาที แล้วคลอ

เสียงสัมภาษณ์นางทองดี โพธิยอง (เทพ) ปราชญ์ชาวบ้านด้านเศรษฐกิจพอเพียง

ชอบใจ เมื่อมาใหม่ ๆ ทุกคนก้อว่า ทำมาได้ เป็นไปได้หยั่งไคแม่ เป็น ลอดดู ๆ
เอี้ยะ นะเจ้า อย่างอาจันบัญชาگان เอี้ยะเน่อ เป็นคนตรง เสียงดังฟังชัด ป้อ
เหรียญ เรือนแก้ว เป็นคนดีมีความฮู้เรื่องของกานจิตกานเจียน เป็นคนดีมี
เป็นคนดีเก่งด้านวรรณกรรมด้านนี้ อย่างป้อสมวณู เป็นเกยเป็นหัวหน้ามาลาเรีย
เก่ามาก่อน เกยเดินคอยมาชะปะะ มีประสบการณ์ชีวิตเยอะ ป้อเหรียญ ป้อสมวณู
ตัวหนังสืองาม เขาอ้อได้เป็งเป็น 3 คน นี้ได้มาละ ที่นี้ป้อสุขแก้ว พรหมจักร
เป็นหมอเห็ด เก่งเห็ดทุกอย่าง ป้อสว่าง อินตะ เก่งเรื่องกานปลูกพืช หือมีรายได้
ประจำวันประจำเดือน ประจำปี บุญยัง สิทธิธรรม เก่งในเรื่องการเพาะพันธุ์พืช
ต่าง ๆ รัตติกาล สิทธิธรรม เก่งในเรื่องของกานทำน้ำสมุนไพร แม่นพ
สมบูรณ์ เก่งในเรื่องลดก้าใจจ่ายในควฮือน (ควรวเรือน) ทำน้ำยาเนกประสงค์
ทุกอย่าง ทำครีม ทำสบู่ทุกอย่าง ทำหือแม่ญิงมีผิวพรรณวรรณะงาม มีอาจัน
คารา เป็นวิทยากรในการนำกระบวนกาน นำในการอบรม อาจันสุภาพ เก่งใน
กานทำปุ๋ยหมักเติมกรองอากาศเก่งในเรื่องของแผน แผนพัฒนาระดับบ้านระดับ
จ้อง จนแผนระดับจาด น้องพัชรินทร์ บัวใจ เก่งในเรื่องกระบวนกาน ถ่ายทอด
ในเรื่องของงานวิจัย กล่าวมาตึงหมัดเนี้ยะเจ้า ก้อดีใจดีทุกคนตอนนี้อยาดินเอ้อเจ้า
อาจัน ทีมวิทยากรอี่แม่นี้ หน่วยงานหลาย ๆ หน่วยงาน ปากันเอาไปใจกานใจ
งานกัน แม่ทองดีมีความฮู้ซู้ซู้สุด เพราะว่าเป็นสามารถไปต่อกับคน ไปต่อกับ
งาน ต่อกับบางหน่วยงานต่าง ๆ ได้ เชื่อมโยงงานกัน กว้างขวางยิ่งขึ้นเจ้า

เสียงธรรมชาติ

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงวิถีคนเมือง 15 วินาที แล้วเฟดคลอ

เสียงผู้ดำเนินรายการ

ฮู้ถึงฐานเขียนฮู้พลังงานทดแทนของศูนย์เขียนฮู้แห่งนี้ ปืบกับนายบัญชาการ พล
ชมชื่น ปราชญ์ด้านเกษตรนี้มีแนวก้อจะไคได้พัฒนาฐานนี้ขึ้นมาเจ้า

เสียงประกอบนายบัญชาการ พลชมจีน (เทพ) ฐานเรียนรู้พลังงานทดแทน

ในเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนของเขาทำอยู่ครับ ยังมีแถมส่วนหนึ่งเกี่ยวกับกำนทำเผาถ่าน ก่อใจตั้งจากงานวิจัยของมหาวิทยาลัย หรือว่าฝ่ายวิชาการมาทำ โดยใจถึง 200 ลิตร ในกำนเผาฟืนหื้อเป็นถ่าน ซึ่งจะมีกำนประหยัดในกำนใจฟืน เพราะว่าตะก่อนเนี้ยะ คนเผ่าคนแก่ คนบ้านเฮาเผาหมู่ถ่านมักจะซุดหลุมในดิน แล้วก่อเผา เผาแล้วปรากฏว่ามันจะไหม้บ่าไค่หมืด อีกอย่างหนึ่งก่อเป็องกำนใจฟืนในกำนเผาถ่าน แต่ถ้าเฮาใจเต่ากำนเผาถ่านดี เป็นพลังงานทดแทน ก่อจะสามารถใจฟืน ได้ถ่านเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ ก่อนข้างจะสูงเพราะว่าใจถึง 200 ลิตร ซึ่งเป็นถึงเหล็ก ใจฟืนเข้าใส่ แล้วเผาเป็นเต่าเผาถ่านดี เคลื่อนที่ได้แล้วก่อประหยัดครับ แล้วก่อสามารถได้น้ำส้มควนไม้ เอาไปใจในสิ่งแวดล้อม ตางกำนเกษตรได้ด้วยครับ อันนี้ก่อมีตัวอย่างอยู่ศูนย์เฮียนฮู้ครับ แล้วท่านสามารถนำไปปฏิบัติ เผยแพร่ได้ เอาไปใจในสวน หรือใจในค้วเฮือนได้ พลังงานทดแทนเกี่ยวกับดีพลังงานจะสูญเสียไปกับกำนเผาถ่าน หื้อมีประสิทธิภาพดีขึ้นครับ อันนี้ก่อเป็นงานวิจัยที่ศูนย์เฮียนฮู้เฮาเอาเข้ามาไว้ เบื่อศึกษาแล้วผมก่อเอาไปใจเป็นประจำ ผมก่อได้ถ่านเอามา หุงต้ม และได้น้ำส้มควนไม้เอาไว้ใจในสวนด้วยครับ

เสียงธรรมชาติ

เสียงประกอบนางบุญนพ สมบูรณ์ (เทพ) ฐานลดรายจ่ายการผลิตภัณฑ์ใช้เอง แชมพู สบู่

น้ำยาล้างจาน

บ้านแม่ทองดี ฐานศูนย์เฮียนฮู้เนี้ยะเจ้า ข้าเจ้าก่อจะถ่ายทอดความฮู้เกี่ยวกับของใจในค้วเฮือน อย่างผงซักฟอ น้ำยาล้างจาน แชมพูสระผม เบื่อลดรายจ่ายจากกำนดีว่าเฮาต้องไปซื้อตามต้องตลาด มันเป็นราคาดีสูงเนี้ยะ ถ้าเฮามาทำใจคนเดียว โดยกำนดีมาเฮียนฮู้จากศูนย์ฯ นี้ มันก่อลดรายจ่ายไป ลิตรหนึ่งก่อหลายตั้งค์หลายร้อยกว่าบาท ถ้าเฮามาทำเอง ลิตรหนึ่งบ่าก็บาท สิบกว่าบาทน้อย ๆ ซึ่งกำนเฮียนฮู้ตรงนี้มันก่อบ่อยาก วิธีทำ หัวเจือหรือสูตรต่าง ๆ ก่อเหมือนในท้องตลาด แต่เฮามาสามารถเฮียนฮู้แล้วก่อทำเอง ใจเอง ตัวดีเป็นน้ำยาดีเฮาทำเอง ก่อบ่หมีกลิ่นเหม็น ต่อไปแม่ก่อจะเปรียบเทียบหื้อเป็น กรณีหนึ่งถึง แม่หื้อความฮู้เป็นเนี้ยะ หรือว่าหนึ่งซุดดีเฮาซื้อมานี้ยะ ก่อสองร้อยบาท เฮาทำได้ถึง 18 กิโลกรัม ถ้าไปซื้อตามท้องตลาด 18 กิโลกรัมจะตกเป็นเงินซักก็บาท เฮาก่อเอา

มาเฉลี่ยกับของเขา ซึ่งก้านไข้แตกต่างกันมากมาย ในเรื่องของก้านไข้ทำความ สะอาด ก่อประหยัดเจ้า ซึ่งไข้วิธีทำก้อบ่ากั๊นนาที คนทำเป็นก้อแค่ 10 นาที อย่าง จ้า 15-20 นาที ในหนึ่งถึงดีเฮาทำเน้อเจ้า นี้อก้อคือก้านลดรายจ่าย ดีเฮาแนะนำหื้อ ผู้เข้าอบรมฯ เฮาจ้หื้อเป็นหันว่า หนึ่งก้อภูมิใจว่าเฮาสามารถทำไข้เองได้ สองเฮา ลดรายจ่าย ซึ่งรายจ่ายดีเฮาลดลงไปน๊ะ มันก้อเป็นรายได้ซ่อนอยู่ในตัวเฮา ดีเฮา สามารถเก็บออมได้ หรือว่าไปซื้อสิ่งตีมันจำเป็นได้แหม่ม

นี่คือเบื่องต้นดีจ้หื้อผู้เข้าอบรมได้หัน มิซาร์จเปรียบเทียบหื้อเป็นหันว่า ไปซื้อ ตามต้อตลาด 15 กิโลกรัม เป็นเงินตะไค ถ้าเฮาทำเองลงทุนแค่ 200.00 บาท ได้ถึง 15 กิโลกรัม วิธีลดรายจ่าย ข้าเจ้าจะเปรียบเทียบหื้อเป็นหันว่า เหมือนกับ คนสมัยบ่าเก่าบ้านเฮาเป็นว่า “เหมือนกับต้อก้วยแห่งบาดมือเน้อะ” ซื่อไปซื้อไป มันง่ายดี สิบบาทซาวบาท เพื่อมาสู่คิงเศรษฐกิจมาถึงขณะนี้เน้อะ เพื่อสู่คิงก้อ เลือดออกซิบ ๆ แล้ว ทั้ง ๆ ดีเฮาก็ดว่าเป็นของบ่าหมักคม ของตีง่าย ซื่อง่าย ขาย ง่าย จ่ายง่าย ได้มาง่าย เฮาประมาณว่าต้อก้วยแห่งคุดเหมือนบ่าหมักคม บ่าใจมีค ใจพร้าอะหยัง เพื่อเฮาสู้เฮาไปลุยใส่มัน เพื่อสู่คิงเลือดก้อออกซิบ ๆ ตรงนี้เน้อเจ้า ก้อเปรียบเทียบหื้อเกษตรกรดีเป็นมาอบรม หรือว่าผู้ดีจะมาเขียนสู่ได้หื้อเป็นฟัง

ซึ่งเฮายกตัวอย่างหื้อเป็นเพียงตัวเดียว แต่หลาย ๆ ตัวดีเฮาหื้อความสู่เป็นไปน๊ะ เฮาก้อเปรียบเทียบ หื้อเป็นฟังว่า แต่ละอย่างทำได้ตัวเองเน้อเจ้า นี้อก้อเป็นวิธีลด รายไข้ในคัวเฮือน

เจ้า เฮาจะมีก้านคึดตามตลอด เป็นอบรมแล้ว ตางศูนย์ฯ เฮาก้อมีก้านประเมินผล หลังก้านอบรมแล้ว หนึ่งเดือน หรือสองเดือน เฮาจะลงไปคึดตามหมู่ดีเฮาได้อบรมฯ เป็นไปว่า เป็นได้ตะไค เป็นเอาไปจ้กั๊นก้อ มันคึดชัดตรงอะหยัง แต่เฮาก้อจะ หื้อเบอร์โทรฯ เป็นไว้ ถ้าทำบ่าเข้าจ้ก้อโทรฯ มาถามเฮาได้ ถ้ามีปัญหาเฮาก้อลง ไปช่วยเป็นแหม่มเจ้า

เสียงธรรมชาติ

ขอเศรษฐกิจพอเพียง ขับขอโดยนางปราณี อำช่าฤทธิ์ แต่งโดย นายบุญศรี รัตนัง

ความยาว 1 นาที

อยู่อย่างพอเพียง ดีจริงบ่าไข้เรื่องมาก

เฮาปฏิบัติบ่อยาก คือคนเป็นดีเป็งของตน

เสียงนางรัตติกาล สิทธิธรรม

ก่อนวันก่อนคือ ดีโงบาลตำบล เป็นก่อนอยากหื้อจาวบ้านหันมาใช้สมุนไพรเตนผง
ชूरส เป็นก่อนขอไปสอนหื้อ บางครั้งตางเทศบาลเป็นก่อนมาขอหื้อไปสอน ก่อนคือ
ขยายไปหื้อเป็นจาดนักเจ้า หื้อเป็นสนใจเป็นผัดหื้อเฮาได้บ่ายาก ดีเฮาบอกว่าชะมวง
มันบ่าหมีบ้านเฮา ก่อนบ่าจำเป็นต้องใจ ก่อนใจยอดปะขามหรือยอดส้มป่อยแดนได้
เจ้า

เสียงดนตรีพื้นเมือง เพลงวิถีคนเมือง 15 วินาที แล้วกลอ

เสียงผู้ดำเนินรายการ

สุดด้ายนี้นางทองดี โปธิยอง ผากข้อกึดหื้อผู้ฟังในก้านน้อมนำปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถเป็งตัวเก่า มีความสุข อยู่อย่าง
ยั่งยืนว่า

เสียงประกอบนางทองดี โปธิยอง (เทป)

ปราชญ์ชาวบ้านด้านเศรษฐกิจพอเพียง ประธานศูนย์เรียนรู้สถานสัมพันธ์เพื่อการ
พัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ข้อคิด
การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาตนเองและขยายเครือข่ายชุมชน
เกิดการพัฒนายั่งยืน ความยาว 1 นาที

เป็นจะต้องดูว่าในชุมชนของเป็น คุณดีว่า “ทุนชุมชน” ทุนบ่าใช้สตาจค์ ทุนชุมชน
ของเป็นมีอะหยังผ้อง ทุนชุมชนก่อนเป็นเรื่องของความรู้ ประสบการณ์ เรื่องของ
ทรัพยากรอย่างเช่น เป็นมีพืช มีคน คนมีผญา บันญา ผู้ด้านไผผ้อง ต้องมี
ทำเนียบเป็นหรือ ทะเบียนคนของเป็น คนดีมีองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ในแต่ละ
สาขาวิชาชีพ อันนี้ต้องเริ่มตรงจุดนี้คนก่อนเจ้า “คน” ดีมีจิตวิญญาณ คนดีมีจิต
สาธารณะอันนี้ต้องดึงออกมาก่อน

จากนั้นก่อนดูว่า ในชุมชนเป็นนั้นเป็นจะทำเรื่องอะหยัง จะทำเรื่องอาชีพ คนดี
ประกอบอาชีพในชุมชนนั้นประกอบอาชีพอะหยังผ้อง มีฮับจั่งกัคน ก้าขายกัคน
เป็นเกษตรกรกัคน ทำงานนั้น ทำงานนอกบ้าน ทำงานบริการ หรือทำงานอิสระ
กัคน ประกอบอาชีพ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์บก สัตว์ปีก เฮาต้อง

จำแนก พี่ชนั้น ปลูกพืชอะหยั่งฝ้อง บางทีอาจปลูกพืชไร่ บางทีอาจเป็นพืชสวน บางทีเป็นผสมผสาน มันแล้วแต่ว่าในพื้นที่นั้นที่มีพืชอะหยั่งฝ้อง ดีเฮาจะเอามาทำในเรื่องของกำนทำหื้อพัฒนาได้ จะพัฒนาเรื่องพืช พัฒนาเรื่องกำนตลาด พัฒนาเรื่องกำนแปรรูป

แล้วคนคืออยู่ในชุมชนนั้นเฮาคิดแล้วคนอยู่ในชุมชน กับอกไปนอกชุมชน นักกาว่าน้อย เพราะคนในชุมชน สมมุติ 3 ส่วน ออกไปทำงานนอกชุมชน 1 ส่วน เหลือในชุมชน 2 ส่วน อันนี้พัฒนาง่ายเจ้า เพราะเฮามีทุนดีเป็น “คน” ทุนมนุษย์อยู่นักเนอเจ้า แต่ถ้าหากว่าคนในชุมชนนี้ออกไปนอกชุมชน 50 อยู่ในชุมชน 50 เฮาก่อยังพัฒนาได้อยู่ ถ้าออกไป 70 เหลือ 30 เฮาจะพัฒนาแบบใดหื้อมีประสิทธิภาพเฮาหื้อมันได้ผลเจ้า เฮาต้องมองทุน ทุนภายในก่อนแล้วในชุมชนของเฮา ในตำบลของเฮามันมีกองทุนดีเป็นกองทุนดีเป็นเงิน ทุนดีป่าใจเงินเป็นกลุ่มอะหยั่งต่าง ๆ มีก็กลุ่ม แล้วเฮาจะเริ่มจากอันใดก่อน

ส่วนมากการพัฒนาต้องเริ่มจากง่ายเจ้า ถ้าเอายากก่อนคนจะหื้อ ยิงคนดีบ่าเกยเนี้ยะ จะหนีหายหมัด ทีละคนสองคนเจ้า ถ้าเอาง่าย ทำหื้อมันง่าย ๆ และทำอย่างมีความสุข จะอี่มันจะประสบความสำเร็จเจ้า

เศรษฐกิจพอเพียงเนอเจ้า ถ้าผู้ใดปฏิบัติได้ ชุมชนใดปฏิบัติได้ ครอบครัวใดปฏิบัติได้ จะนำความสุขมาสู่ทุกคน แล้วบ้านเฮาเมืองเฮาถ้าทำพร้อม ๆ กัน หรือว่าก้อย ๆ ทำ ก้อย ๆ เป็น ก้อย ๆ ไปเนี้ยะ เฮาเริ่มจากตัวเก่าก่อน แล้วสิ่งดีได้มาเฮาจะเป็นคนช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน เฮาจะเป็นมีความเมตตา เฮาจะเป็นคนหื้ออภัยผู้อื่น เฮาจะเป็นคนดีใจเย็น ใจดี ใจบุญเจ้า อันนี้เป็นสิ่งดีดี แล้วบางครั้งเงินทองเนอเจ้า บางครั้งมันบ่าได้สำคัญเสมอไป แต่สิ่งดีเฮามีอยู่เนะ อย่างว่าเฮามีผักบ่าว่าจะเป็ผักไผ่หอมคว่น เฮามีก้อแบ่งหื้อคนอื่นเอาไปปลูก พอเป็นไปปลูกเป็นก้อจะไปแบ่งต่อ เฮามีบะนาวเอาไปแลกพิกเต้ เฮามีจักไคไปแลกขิงหรืออื่น ๆ เนี้ยะ มันมีความสุข แล้วเฮาเอามาปรุงกับเข้ากินเนะก้อปลอดภัย ปลอดภัยในเรื่องของกำนบะมีสารเคมี แล้วก้อมีสุขภาพดี เป็นบอกว่า “สุขภาพดีบ่าหมี้ขายอยากไคได้เฮาก้อต้องสร้างคนเดียว” เมื่อเฮามีสุขภาพดี บ่อต้องเสี่ยงเงินเสี่ยงทองไปฮักษาสุขภาพ รายจ่ายตรงนั้น เฮาสามารถเอาเงินเหลือนี้ไปทำอย่างอื่นได้ เฮาอยากเฮียนฮื้ออะหยั่งสามารถเฮียนฮื้อได้ ลูกเฮาอยากเฮียนอะหยั่งเฮาก้อสามารถส่ง

ลูกเขาเขียนได้ พอป้อแม่ทำเป็นตัวอย่าง ละอ่อนในครอบครัวก้อซึมซับกลายเป็น
ละอ่อนดีมีทักษะชีวิตเจ้า

ข้าเจ้าบ่าข่อยอะหยั่ง ข้าเจ้าบ่าอิจฉาอะหยั่ง แต่อิจฉาดีว่าเป็นมีลูกดีเข้าใจ มี
ครอบครัวดีเข้าใจซึ่งกันละกัน เขาเคารพสิทธิและหน้าที่ บ่าก้าวก้าบ่าก้าวลิทธิ
ซึ่งกันละกัน อันนี้เป็สิ่งดีตั้งคมไทยเขาปรารถนาดีสุดเจ้า อาจันเจ้า

เสียงดนตรีพื้นเมืองเพลงวิถีคนเมือง 15 วินาที แล้วคลอ

ผู้ดำเนินรายการ ด้านผู้ฟังเจ้า กำนพัฒนาเครือข่ายกำเียนผู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากปราชญ์ชาวบ้านด้านเศรษฐกิจพอเพียง และขยายผลไปสู่ชุมชนเครือข่าย เป็
“พัฒนาคน เป็ไปสร้างงาน” ของนางทองดี โพธิ์ของ ปราชญ์ชาวบ้านด้าน
เศรษฐกิจพอเพียง ประธานศูนย์เรียนรู้สานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอ
เพียง ตำบลคอนแก้ว อำเภอสาร์ภิจังหวัดเจียงใหม่ ซึ่งมีฐานเขียนผู้หลายฐาน ใน
หลายตำบลของอำเภอสาร์ภิจังหวัดเจียงใหม่ เป็ที่อ้นักเขียน เกษตรกร และ
ประชาชนผู้สนใจมาเขียนผู้จากวิทยากรแต่ละฐาน ในกำลงมือเขียนแต่ ๆ
สามารถป็กไปใช้ในการดำเนินชีวิตตัวเก่า ที่อมีความสุข พออยู่ พอกิน เหลือแบ่ง
ปัน สามารถขายเป็นรายได้ รายวัน รายเดือน รายปี ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ เลี้ยง
ตัวเก่า คนในครอบครัวและขยายเครือข่ายชุมชน โดยกำสนับสนุนจากกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานต่าง ๆ เป็เป็ดีเขียนผู้ของเกษตรกรและผู้สนใจ
ใจ รายกำนสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงวันนี้ ก่อเสียงเหยละ ปะกันเต็
หน้า ตางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเจียงใหม่ แสง
เทียน เนียมทรัพย์ ฮับหน้าดีดำเนินรายการ ยันดีจ้าคนัก สวัสดิ์เจ้า

ปิดรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียง (ความยาว 30 วินาที)

ดนตรีพื้นเมืองเหนือ เฟดอิน

ปิดรายการ สารคดีเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง

ผู้ประกาศ ติดตามฮับฟังสารคดีชุดเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงได้ใหม่ในเต็หน้า ตาง
สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเจียงใหม่ AM
STEREO ความถี่ 612 kHz. คนเฮด้าป้อในความต้องกำน ก่อมีความโลกหน้อย

เมื่อมีความโลกน้อยก่อเบียดเบียนคนอื่นน้อย ปอประมาณ บ่าโลกล้ำไป
คนเขาก็อยู่เป็นสุข

ดนตรีพื้นเมือง เฟดอันเดอร์

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

แบบประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง
รายการที่ 1 คุณครูประทุม สุริยา คุณครูหัวใจแกร่งผู้สู้บทอดงานในหลวง
(ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

- วัตถุประสงค์รายการ**
1. เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 2. เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ความยาวรายการ 25 นาที

ผู้ผลิตรายการ นางแสงเทียน เนียมทรัพย์

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			ข้อสังเกต
	ดีมาก	ดี	ปรับปรุง	
1. คุณภาพด้านเนื้อหา <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการ - เนื้อหามีความชัดเจน - การจัดลำดับเนื้อหาสาระชวนให้ติดตาม น่าสนใจ - เนื้อหา มีประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้ - เนื้อหาทันสมัย - เนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ - เนื้อหาฟังแล้วไม่น่าเบื่อ 				
2. คุณภาพด้านการนำเสนอ <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา - โครงสร้างของรายการ <ul style="list-style-type: none"> - ส่วนนำ - เนื้อเรื่อง - สรุป 				

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			ข้อสังเกต
	ดีมาก	ดี	ปรับปรุง	
<ul style="list-style-type: none"> - ความต่อเนื่องของรายการ - ผู้ดำเนินรายการ ใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน - น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการ - วิทยากรมีทักษะในการอธิบาย - วิทยากรมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม - การใช้เพลงนำรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ - การใช้ดนตรี/เพลงคั่นรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ - การใช้เสียงประกอบในรายการ <p>3. คุณภาพด้านเทคนิค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระดับเสียงของเสียงพูด - ระดับเสียงของเสียงดนตรี/เพลง - ความสมจริงและระดับเสียงของเสียงประกอบ 				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....ผู้ประเมิน
ตำแหน่ง

14 เดือน สิงหาคม 2558

แบบประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

รายการที่ 2 ต้นกล้าทฤษฎีใหม่โรงเรียนป่าจ๋วงแดงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่

- วัตถุประสงค์รายการ 1. เพื่อให้ผู้ฟังทราบถึงการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียน
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่ฟังรายการสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ความยาวรายการ 25 นาที

ผู้ผลิตรายการ นางแสงเทียน เนียมทรัพย์

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			ข้อสังเกต
	ดีมาก	ดี	ปรับปรุง	
<p>1. คุณภาพด้านเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการ - เนื้อหามีความชัดเจน - การจัดลำดับเนื้อหาสาระชวนให้ติดตาม น่าสนใจ - เนื้อหา มีประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้ - เนื้อหาทันสมัย - เนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ - เนื้อหาฟังแล้วไม่น่าเบื่อ <p>2. คุณภาพด้านการนำเสนอ</p> <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา - โครงสร้างของรายการ <ul style="list-style-type: none"> - ส่วนนำ - เนื้อเรื่อง - สรุป 				

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			ข้อสังเกต
	ดีมาก	ดี	ปรับปรุง	
<ul style="list-style-type: none"> - ความต่อเนื่องของรายการ - ผู้ดำเนินรายการ ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน - น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการ - วิทยากรมีทักษะในการอธิบาย - วิทยากรมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม - การใช้เพลงนำรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ - การใช้ดนตรี/เพลงคั่นรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ - การใช้เสียงประกอบในรายการ <p>3. คุณภาพด้านเทคนิค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระดับเสียงของเสียงพูด - ระดับเสียงของเสียงดนตรี/เพลง - ความสมจริงและระดับเสียงของเสียงประกอบ 				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....ผู้ประเมิน

.....ตำแหน่ง

14 เดือน สิงหาคม 2558

แบบประเมินคุณภาพรายการสารคดีต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

รายการที่ 3 ปราชญ์ชาวบ้านพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน

อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ “เพื่อสร้างคน เพื่อไปสร้างงาน”

- วัตถุประสงค์รายการ
1. เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจการพึ่งพาตนเองลักษณะการทำงานเครือข่ายของชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง
 2. เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชุมชนของตนเองเพื่อเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ความยาวรายการ 25 นาที

ผู้ผลิตรายการ นางแสงเทียน นิยมทรัพย์

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			ข้อสังเกต
	ดีมาก	ดี	ปรับปรุง	
<p>1. คุณภาพด้านเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการ - เนื้อหามีความชัดเจน - การจัดลำดับเนื้อหาสาระชวนให้ติดตาม น่าสนใจ - เนื้อหา มีประโยชน์นำไปประยุกต์ใช้ได้ - เนื้อหาทันสมัย - เนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ - เนื้อหาฟังแล้วไม่น่าเบื่อ <p>2. คุณภาพด้านการนำเสนอ</p> <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบรายการมีความเหมาะสมกับเนื้อหา - โครงสร้างของรายการ <ul style="list-style-type: none"> - ส่วนนำ - เนื้อเรื่อง - สรุป 				

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			ข้อสังเกต
	ดีมาก	ดี	ปรับปรุง	
<ul style="list-style-type: none"> - ความต่อเนื่องของรายการ - ผู้ดำเนินรายการ ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน - น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการ - วิทยากรมีทักษะในการอธิบาย - วิทยากรมีลีลาการพูดน่าฟัง ชวนติดตาม - การใช้เพลงนำรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ - การใช้ดนตรี/เพลงคั่นรายการมีความเหมาะสม ไพเราะ - การใช้เสียงประกอบในรายการ <p>3. คุณภาพด้านเทคนิค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระดับเสียงของเสียงพูด - ระดับเสียงของเสียงดนตรี/เพลง - ความสมจริงและระดับเสียงของเสียงประกอบ 				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

..... ผู้ประเมิน

.....ตำแหน่ง

..... เดือน สิงหาคม 2558

ภาคผนวก ค
รายนามผู้ประเมินรายการ

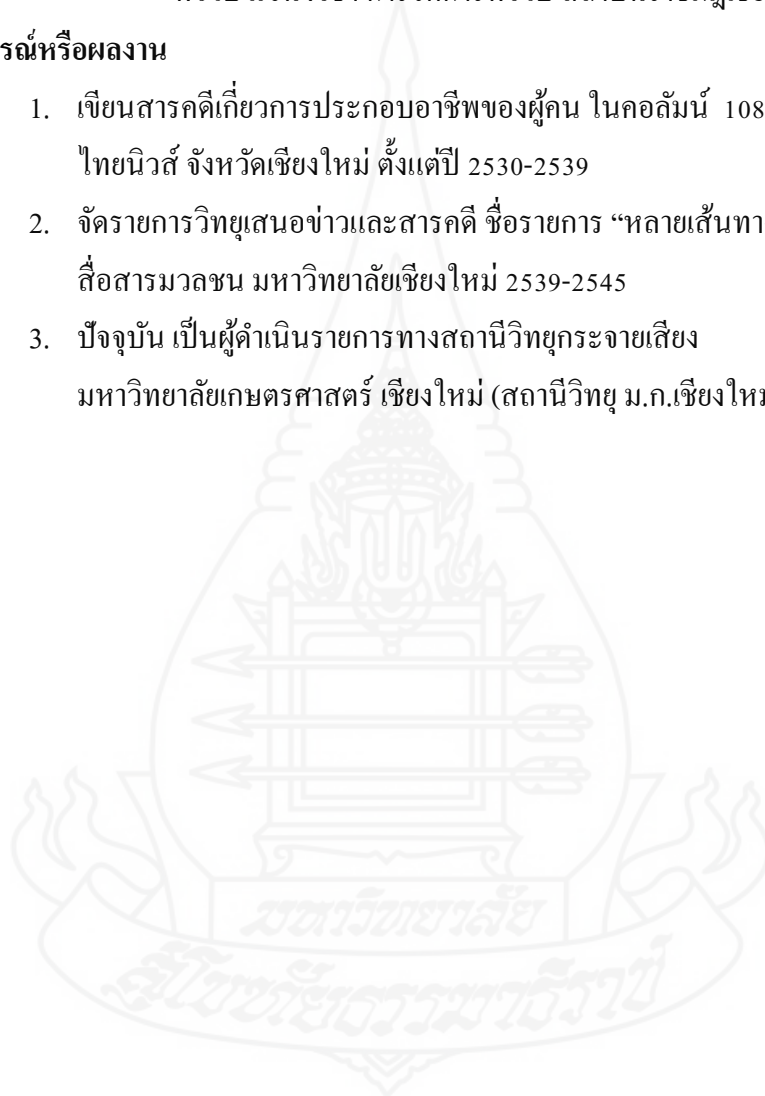

ประวัติผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ- สกุล นายนิติ มังตา
การศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชา การจัดการ
ทั่วไป แขนงวิชา การจัดการทั่วไป สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

ประสบการณ์หรือผลงาน

1. เขียนสารคดีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้คน ในคอลัมน์ 108 อาชีพ หนังสือพิมพ์
ไทยนิวส์ จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี 2530-2539
2. จัดรายการวิทยุเสนอข่าวและสารคดี ชื่อรายการ “หลายเส้นทาง” สถานีวิทยุเสียง
สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2539-2545
3. ปัจจุบัน เป็นผู้ดำเนินรายการทางสถานีวิทยุกระจายเสียง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เชียงใหม่ (สถานีวิทยุ ม.ก.เชียงใหม่)

ประวัติผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ- สกุล

นาย สุธีรพัฒน์ ชูระเสน

การศึกษา

ปริญญาตรี สาขาบริหารจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
 ประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการธุรกิจค้าปลีก
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประสบการณ์ หรือผลงาน

1. ที่ปรึกษาด้านบริหารธุรกิจ - การสื่อสารการตลาด
2. อาจารย์พิเศษ – วิทยากร ด้านวิทยุกระจายเสียง สาขานิเทศศาสตร์บูรณาการ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
3. ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ “ระดับสูง” จาก
สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
4. เป็นผู้สอบผ่านและได้รับบัตรผู้ประกาศภาษาไทย(กลาง)จากสำนักงานคณะกรรมการกิจการ
กระจายเสียงและกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
5. ปฏิบัติงานสถานีวิทยุมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ FM 95.5 MHz. ตั้งแต่ปี 2553 - ปัจจุบัน

ประวัติผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ-สกุล	นายเสน่ห์ แสงคำ
ตำแหน่ง	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
สังกัด	สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร เขต 6 จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
การศึกษา	เทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต (สัตวศาสตร์) สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ประสบการณ์ทำงาน	เป็นนักจัดรายการวิทยุ “เกษตรนัดพบ” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดนครสวรรค์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2549 เป็นนักเขียนบทความเกี่ยวกับการเกษตร ในวารสารเทคโนโลยีชาวบ้านตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึงปัจจุบัน
การทำงานปัจจุบัน	ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้างานส่งเสริมการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยจัดรายการวิทยุ “ได้รู้พระบารมีที่ห้วยฮ่องไคร้” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ถึง ปัจจุบัน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ม.ก.เชียงใหม่ AM 612 kHz. ทุกวันจันทร์ เวลา 16.05 - 16.55 น. 2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ AM 639 kHz. ทุกวันศุกร์ เวลา 06.05 - 07.00 น. และ FM 93.25 MHz. ทุกวันเสาร์ เวลา 15.05 - 16.00 น. 3. สถานีวิทยุเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ FM 95.5 MHz. ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 13.00 - 14.00 น.

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบการเก็บข้อมูล

ภาพประกอบการเก็บข้อมูล

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 1 สัมภาษณ์นางสาวประทุม สุริยา ประธานศูนย์เครือข่ายประชาชนบ้านแปลงเกษตร ทฤษฎีใหม่ สวนครุประทุม อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และภาพที่ 2 สัมภาษณ์นายบัญชาการ พลชมชื่น ศูนย์เรียนรู้ฐานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอสารภีจังหวัดเชียงใหม่ ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ผู้ศึกษาเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบประเมินรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง โดยได้รับเกียรติจาก นางสาวชนิสรา ชมศิลป์ (ยืนซ้ายภาพ) ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ให้การต้อนรับ และนางสาวมณฑนา อาษากิจ (ยืนขวาภาพ) หัวหน้าฝ่ายรายการในฐานะกรรมการประเมินรายการสารคดีเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ศึกษา ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางแสงเทียน เนียมทรัพย์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2509
สถานที่เกิด	อำเภอมือง จังหวัดลำพูน
ประวัติการศึกษา	นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปี 2535 รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปี 2555
สถานที่ทำงาน	สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ก.) จังหวัดเชียงใหม่
ตำแหน่ง	ผู้จัดการ

